

FOCUS 2

Maturita Booklet

Maturita Booklet Focus 2
Kolektiv autorů Ventures Books
Vydalo nakladatelství Euromedia Group, a.s.,
Nádražní 896/30, 150 00 Praha 5
První vydání 2020
© Bohemian Ventures 2020
859-64-3400-815-3
Vyrobeno Euromedia Group, a.s.
Nádražní 896/30, 150 00 Praha 5
www.venturesbooks.cz
Vydáno 2020

FOCUS 2

Maturita Booklet

OBSAH

FOCUS ON MATURITA 1–8	4
Maturita Booklet	20
Unit 1 - LIVES PEOPLE LIVE	20
Unit 2 - SCIENCE AND TECHNOLOGY	24
Unit 3 - THE ARTS	27
Unit 4 - HOME SWEET HOME	31
Unit 5 - TIME TO LEARN	34
Unit 6 - JUST THE JOB	38
Unit 7 - CONSUMER SOCIETY	41
Unit 8 - WELL-BEING	45
Gramatika	49
Zkouškové strategie	62

VÝSLOVNOST

Specifické hlásky v anglické výslovnosti:

[θ]	three	[θri:]
[ð]	this	[ðɪs]
[æ]	dad	[dæd]
[ə]	sister	['sɪstə]
[ɜ:]	bird	[bɜ:d]

Hlavní přízvuk se označuje horní kolmičkou před přízvučnou slabikou tehdy, nejedná-li se o jednoslabičné slovo: cartoon [ka:'tu:n], seven ['sevən], ale sun [san]. Vedlejší přízvuk se označuje dolní kolmičkou: kangaroo [ˌkæŋgə'ru:].

FOCUS ON MATURITA 1

EXAM PRACTICE

1 Complete the Vocabulary Booster with your own ideas. Use the Wordlist on page 120 and Word Store 1.

VOCABULARY BOOSTER

PERSONALITY FEATURES

POSITIVE

honest
caring
hard-working

NEGATIVE

irresponsible
selfish

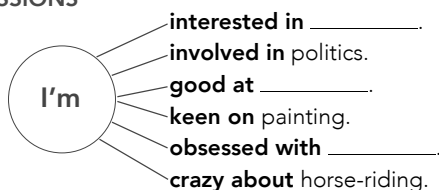
EXPLAINING AND CONTRASTING

I'm a bit lazy. **For example**, I don't like doing homework or helping at home.

I'm *usually* rather outgoing, **but / on the other hand** I tend to be shy and not very confident in big groups of people.

I'm a/an _____ and _____ person. On the other hand, I'm _____.

PASSIONS

In my free time I *usually* _____.

I spend time with friends / with my family / alone.

AMBITIONS

I'd like to be a surgeon.

I'm dreaming about becoming a _____.

CLOTHES

I like wearing / I *usually* choose / I *never* wear / I avoid / I can't stand:

- **comfortable/casual clothes** like jeans and hoodies.
- **formal** clothes like suits and shirts.
- **designer** clothes.

It depends. **On formal occasions** I usually wear _____.

On informal occasions I prefer _____.

2 Work in pairs. Take turns to ask each other questions 1–8. Answer the questions in as much detail as possible. Use the Vocabulary Booster.

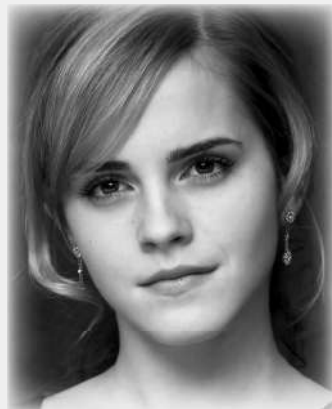
Questions:

- 1 How would you describe your personality?
- 2 What do you think teenagers are like nowadays?
- 3 What are you most passionate about?
- 4 What do you like doing in your free time?
- 5 What sports or games are you good at? What other talents do you have?
- 6 What are your ambitions? Who would you like to be in the future?
- 7 What kind of clothes do you usually wear?
- 8 What kind of clothes do you dislike wearing?

3 Read the text and answer the questions.

You can be whoever you want to be

When asked about role models, young people often mention famous leaders, like Mahatma Gandhi, politicians – for example Barack Obama, or people who help others, like Mother Teresa, but I think they say so because they want to sound serious. In fact, young people more often look up to celebrities or pop stars. I think the perfect role model for our generation is Emma Watson.

She's totally different than other celebrities of her age. We all know her as an actress from the Harry Potter films, but she's also an activist and a feminist. Emma promotes gender equality, believing that men and women should have the same opportunities and the same rights. She's a United Nations Women Goodwill Ambassador. In this role she visits developing countries and gives speeches promoting education for girls in poorer countries and women's participation in politics. She doesn't neglect her own education and academic career: now she's got a bachelor's degree in English Literature.

I really love reading interviews with her. She says that we can make a difference and change the world. To be able to do it, we should believe in ourselves and be brave, then we can be whoever we want to be. I love this message.

She also understands that feminism is not really about a battle between men and women – it's about us being understanding and good for others. So, for example, if a man opens the door for a woman, it's because he's polite. I can be polite and kind, too, and open the door for a man – and then the world simply becomes a better place.

Lenka, 17

- 1 Why is Emma Watson Lenka's favourite role model?
- 2 Do you think celebrities are good role models? Why?
- 3 Do you think young people should focus on their careers or do something for others? Why?

READ MORE ABOUT

Famous activists: Mahatma Gandhi, Martin Luther King, Václav Havel, Nelson Mandela, Malala Yousafzai

Famous missionaries and people working for charity: Albert Schweitzer, Princess Diana, Bill Gates

Celebrities currently working for charity: Taylor Swift, Selena Gomez, Angelina Jolie, Bono, Vox, Sting

4 You are going to speak about a person who is your favourite role model. Read the ideas below and make notes. Next work in pairs. Then swap roles. Use the Vocabulary Booster.

Student A: You are the examiner. Ask the questions in the box.

Questions:

- 1 Who is your favourite role model? What job does this person do?
- 2 Are they a celebrity or a silent hero? What do they do for others?
- 3 What personality features does this person have?
- 4 Why can this person be a role model? Why do you admire him/her?

Student B: Talk about your role model, answering the examiner's questions.

You may use the following ideas:

- Features of character/ personality
- What they do for others
- Why they do it and how
- Celebrity or silent hero?
- Other

VOCABULARY BOOSTER

My role model is ...

He/She

- **is** an activist/a leader/a politician/a historical figure/ a celebrity/a silent hero
- **works for** international/environmental organisations / charity
- **helps** the poor / the sick / people with AIDS / drug-addicts / victims of natural disasters
- **is engaged** in the **battle against** anorexia/cancer/ inequality/intolerance
- **wants to / tries to** make a difference / save the planet / promote culture

5 Work in pairs. You are going to talk about pictures A–D showing volunteers doing different things.

Student A: You are the examiner. This is what you say:
Imagine the following situation. I'm your English-speaking friend and I'm writing an article about how teenagers can help others. I need illustrations. You are showing me four photographs that in your opinion illustrate the idea really well. I would like you to tell me more about them. I'm going to start the conversation.

Student B: Choose two photographs and answer the examiner's questions.

Questions:

- 1 What do these people do? How do they help others?
- 2 What personality features do you think they need to have?
- 3 Are they good role models for your generation?

Now swap roles.

VOCABULARY BOOSTER

Volunteers: help the local community / help in an old people's home / collect money for charity (e.g. on Three Kings' Day/Epiphany) / clean their local area / grow plants / do the gardening / help elderly people, ...
I think they need to be caring/hard-working, ...

EXAM TIME

1 You are going to speak on your own about how teenagers can help the community.

You may use the following ideas:

- Volunteering
- Helping elderly people
- Role models
- Other

2 You are going to talk about pictures A–D. Imagine the following situation. You are showing your friend from Canada four photos of the people you admire. He/She would like you to tell them more about these people.

Celine Dion

Bill Gates

Bono Vox

J. K. Rowling

MATURITA TIP

- Don't get distracted even if you don't know much about the people/places.
- Start talking about people/places you have more information about.
- If you lack detailed knowledge, use more general opinions, e.g. *This person is a politician. I think politicians are important for society because ...*

FOCUS ON MATURITA 2

EXAM PRACTICE

- 1 Complete the Vocabulary Booster with your own ideas. Use the Wordlist on page 121 and Word Store 2.

VOCABULARY BOOSTER

COMPUTERS and PHONES

I use my computer to check emails / download music / visit websites / update my profile on social networking sites / shop online / _____ / _____.

I use my smartphone to text my friends / go online / follow pop-stars on Twitter / read e-books / _____.

WEBPAGES AND SOCIAL SITES

My favourite webpages are about sports/politics/ _____.

I use social networking sites such as _____.

Advantages/Disadvantages of social networking sites:

- you can quickly communicate with people / you can find a lot of information / _____.
- they steal your time / haters and trolls are unpleasant / _____.

TECHNOLOGY IN THE PAST AND TODAY

My first computer was a desktop computer / a laptop. It was slow / didn't have a broadband connection / didn't have a wireless mouse / _____.

My first mobile phone didn't have a touchscreen / had a very bad camera / _____.

INVENTIONS AND SCIENCE

To me, the most useful inventions of our times are antibiotics / the washing machine / credit cards / _____.

It is useful because it saves time / can cure people / makes it easier to _____.

The most important thing is to protect the environment / find a cure for diseases such as cancer / find other planets we could live on / _____. It's the science of ecology/space/robotics / _____ that should develop most in the modern world.

- 2 Work in pairs. Take turns to ask each other questions 1–8. Answer the questions in as much detail as possible. Use the Vocabulary Booster.

Questions:

- 1 What do you use your computer for most often? What other uses can you think of?
- 2 How often do you use your mobile phone? What do you use it for?
- 3 Do you use social networking sites? What are their advantages and disadvantages?
- 4 What are your favourite websites? Which websites don't you like? Why?
- 5 Compare your first computer with the one you have now.
- 6 Compare your first mobile phone with the one you have now.
- 7 In your opinion, what inventions are the most useful for society? Why?
- 8 Which areas of science do you think we should develop most in the modern world? Why?

- 3 Read the texts and answer the questions below.

Sugar cube

Jakub Kryštof Rad came to Dačice in 1840 and became the director of a local sugar refinery. At the time, people bought sugar in big loaves that they cut into smaller pieces for cooking. Rad's wife, Juliana Radová,

was dissatisfied with this solution. She came to Jakub once with a bandage on her hand. 'Next time I or one of the daughters may cut off the whole finger', she said. 'Is it not possible to invent something smaller?' This inspired Rad to invent sugar cubes, which brought him success and money. You can still admire a monument to him in Dačice – in the shape of ... a giant sugar cube!

Blood types

The discovery of blood types was extremely important for medicine. Karl Landsteiner, who in 1901 described three blood types: A, B and O, got the Nobel Prize for it in 1930. Jan Janský, who was a Czech psychiatrist, did research on mental diseases trying to find some correlation between them and the blood of the patients. He didn't find any correlation... but he described four blood types: A, B, O and AB, the typology that we still use. That was in 1907. Due to poor communication between the scientists from different countries at that time, he didn't know about Landsteiner's discovery. In 1921 it appeared he wasn't the first to describe the blood types – but he was definitely the first to describe four of them!

Soft contact lenses

The idea to use contact lenses is very old – it fascinated Leonardo da Vinci in the 16th century! After that quite a few inventors developed the idea, but the first glass lenses were usually fragile and uncomfortable to wear. The major breakthrough was the introduction of modern soft hydrogel lenses. Czech chemist, Otto Wichterle, did a lot of research on lenses. When in 1961 the Ministry of Health withdrew the funds for his research, he decided to produce the innovative lenses at home – using what he had at hand, including the dynamo from a bicycle lamp! Unfortunately, he didn't make much money on his invention because the communist government instantly sold the patent to a U.S. company!

- 1 Who inspired Jakub Kryštof Rad to invent sugar cubes? How?
- 2 Why didn't Jan Janský get the Nobel Prize for his discovery?
- 3 Did the invention of contact lenses bring Otto Wichterle financial success? Why?

READ MORE ABOUT

Famous British inventions: telephone (Alexander Graham Bell), television (John Logie Baird), World Wide Web (Tim Berners-Lee)

Famous American inventions: lightning rod (Benjamin Franklin), electric light bulb (Thomas Edison), frozen food (Clarence Birdseye), ARPANET email (Ray Tomlinson)

Famous Czech inventions: lightning rod (Prokop Diviš), colour photography (Karol Schinzel)

4 Prepare for the task in Exercise 5. Work in pairs. Look at the pictures (A–D) showing the influence of technology / lack of technology on our lives today and in the past. Discuss the questions. Make notes.

- 1 What activities can you see in the pictures? What is similar? What is different?
- 2 How does technology make our lives different? What are the advantages and disadvantages of modern technology?

5 Work in pairs. You are going to talk about different aspects of modern technology. Imagine the following situation. You and your English-speaking friend are taking part in an international competition for an essay: *Modern Technology – the blessing or the curse of modern times*. You have to discuss as many aspects of the topic as possible and decide (a) which of them to present in your essay and (b) what your conclusion should be.

Student A: You are **for** technology and modern solutions.
Student B: You are **against** technology and modern solutions.
Student A/B: Find as many arguments as you can and try to convince your partner.

You may use the following ideas:

- What changes technology has brought in different areas of life
- Advantages and disadvantages of the changes
- How it influences your life / the lives of other people
- Other

Possible areas to discuss:

- Housework
- Family life
- Health care
- Education

First, complete the table. Then, present your arguments to your partner.

Modern Technology – For or Against?			
	Changes	Advantages	Disadvantages
Housework			
Health care			
Family life			
Education			

VOCABULARY BOOSTER

**In my opinion / To me / I'm positive that / I feel ...
 I agree but ... / I disagree because ... / I'm not sure
 about what you are saying as ...**

The **advantages/disadvantages** of modern technology / traditional methods are ...

Modern technology can be frustrating/unreliable ... **On the other hand**, it saves time / enables people to ...

People in the past **didn't use to** have modern technology / **used to use** traditional healing methods but ...

Some people in developing countries still use old methods

EXAM TIME

because ...

1 Imagine the following situation. Your English-speaking friend is going to support a project on Kickstarter, which is a large platform on which funds are raised for creative projects. Your friend asks you for advice. You should help them to decide which project to support.

Possible projects to support:

- A A mobile phone operating on a solar battery
- B Headphones that teach you Maths while you're sleeping
- C Urban hives for pollination and the protection of bees
- D A camera that automatically makes people prettier when you take photos

You may use the following ideas:

- How useful it is for people in general
- Who will benefit
- How it would influence your life
- How expensive it is
- How it would influence the environment
- Other

MATURITA TIP

- In this task always think about the pros and cons of each idea.
- Try to say something about each idea before you make the final decision.
- You do not have to agree with the examiner. Polite disagreeing and promoting a different opinion makes the conversation more lively and richer, which may help you get more points for this task in the exam.

FOCUS ON MATURITA 3

EXAM PRACTICE

- 1 Underline the correct phrases and complete the Vocabulary Booster so that it's true for you. Use the Wordlist on page 122 and Word Store 3.

VOCABULARY BOOSTER

BOOKS AND FILMS

I **love reading** fantasy novels / crime stories / _____.
My **favourite author** is / I **enjoy reading** books by _____.
I **like watching** comedies/thrillers/documentaries/
_____. My **favourite film director** is _____.
The **best/worst book** I've read is _____.
It was **written by** _____. It's **about** _____.
The **central/main character** is _____.
I **liked it because** the **plot** is brilliant / the **characters** are
amusing / _____.
I **didn't enjoy it because** the plot is predictable / _____.
The **best/worst film** I've seen is _____.
It was **directed by** _____. It's **based on** _____.
It's **set in** medieval Europe / _____.
I **found** it moving/true-to-life/unoriginal/unrealistic/ _____.
The **soundtrack** is _____. The **special effects** are _____.

ART

I'm **keen on** modern art / abstract art / portraits / still life /
oil painting / sculpture / photography / _____.
I'm **fond of** impressionism/surrealism/cubism/_____.
My **favourite painter** is _____.

THEATRE

I **like/dislike going to the theatre because** I'm keen on
seeing actors on stage / the plays are often enjoyable /
the performances don't hold my attention / the tickets are
expensive / _____.

MUSIC

I'm **keen on** (rock) music. My **favourite singer/band** is _____.
I **like going to** (rock) concerts / (classical) music festivals.

THE MEDIA

My **favourite programmes on television** are _____.
I read the press / sports/fashion magazines / _____.

- 2 Work in pairs. Take turns to ask each other questions 1–8. Answer the questions in as much detail as possible. Use the Vocabulary Booster.

Questions:

- 1 What types of books do you like reading? Who is your favourite author?
- 2 What types of films do you like watching? Do you prefer going to the cinema or watching films on DVD? Why?
- 3 What kind of art do you like best? Who is your favourite painter? Do you often visit art galleries and museums?
- 4 Do you like going to the theatre? What play have you seen recently / would you like to see?
- 5 Tell us about your favourite music/singer/band.
- 6 What are your favourite TV programmes? Do you prefer watching the news on TV or reading the press? Why?
- 7 Describe the best or the worst film you have seen.
- 8 Describe the best or the worst book you have read.

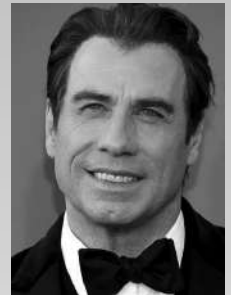
- 3 Read the text and answer the questions.

Go Fest This Summer!

If you find even the best beaches boring or can't stand the idea of another camping holiday, try something different. Spend time with your friends at one of the largest festivals in the world! There is something for everyone: music-lovers, theatre-lovers, cinema-lovers... Have fun, meet people and more!

The Karlovy Vary International Film Festival

was first held in 1948, which makes it one of the oldest film events in the world. Each year in July thousands of cinema fans, renowned film directors and actors gather in the city to take part in cinema shows and workshops. The core event is a feature film competition with the Grand Prize – the Crystal Globe – a figure of a woman with a crystal ball.

John Travolta

Colours of Ostrava

is a multi-genre four-day festival which offers its visitors jazz, rock and pop concerts, theatrical performances and film screenings on 16 stages (including 4 open-air stages). The first festival took place in 2002 in Stodolní Street. Later it moved to the Silesian Ostrava Castle. Since 2012 it has been held in the buildings of old mines and factories of Dolní Vítkovice, which gives it an industrial 'twist'. The friendly atmosphere and special programmes for kids make it a festival for the whole family.

Colours of Ostrava, 2013 – concert hall in a former industrial plant

The Edinburgh Festival

is in fact several festivals running mostly in the summer months. The two most famous Edinburgh festivals make the capital of Scotland sleepless for a couple of weeks in August. The Edinburgh International Festival is the official and mainstream festival founded in 1947 with its wide offer of classical and contemporary theatre, opera, music and visual arts. The Edinburgh Festival Fringe, its slightly younger 'sister', has now become the largest art festival in the world. It not only invites well-known performers – it is also open to amateurs and street artists, which makes Edinburgh a place adored by young people.

- 1 Which of the festivals:
 - is the biggest / the oldest?
 - has the most unique setting?
- 2 Which of the festivals would you like to go to? Why?

READ MORE ABOUT

The Film Festival in Cannes (France), Glastonbury Festival (UK), the Academy Awards or the Oscars (Hollywood, USA), the Bohemian Jazz Festival (Prague, Czech Republic)

- 4 Work in pairs. Look at pictures A and B. The pictures show two festivals: the Fringe festival in Edinburgh and the annual cosplay festival in Osaka.

Student A: Choose one picture (A or B) and describe it.

Student B: Describe the other picture.

Edinburgh Festival Fringe, Scotland

Cosplay models, Nipponbashi Street Festival in Osaka, Japan

The following questions may help you:

- 1 Who can you see in the picture? What else can you see?
- 2 Where are the people?
- 3 What are the people wearing?
- 4 What are the people doing?
- 5 What feelings/emotions do they show?
- 6 What else can you say about these people? Make some guesses.

VOCABULARY BOOSTER

This picture shows / In the photo I can see two performers / girls in costumes.

There are some/no spectators / passers-by in this picture.

The man/The woman **is wearing**... / The girls are dressed up as anime characters. They've got pink and blond wigs / dresses with red ribbons / white gloves.

The man **is standing** on a concrete post. The woman... /

One of the girls is holding (a selfie-stick).

He/She is performing in the street / posing for a selfie.

They are (probably) in a city (centre) / in the street.

On the right / On the left / In the middle / In the background there is/are ...

The performer(s) **look(s)** sad/irritated/frustrated. / The girls **seem** happy/relaxed/tired.

I think he/she **might be** ... / They are **probably** ... / I **guess** ...

- 5 Work in pairs. Look at pictures A and B again and compare them. Say what is similar / the same / different. Take turns to answer the questions.

Questions:

- 1 What kinds of entertainment do the pictures show?
- 2 What are the similarities and differences between these kinds of entertainment?
- 3 How are the performers feeling in both pictures?
- 4 Which kind of entertainment appeals to you more? Why?

VOCABULARY BOOSTER

Both photos show ... The main **similarity** is ...

The main **difference** is ...

In picture A the woman is performing for an audience, I think, **whereas in picture B** the people are dressing up / taking part in an event / are actors and spectators at the same time.

The performer in picture A looks frustrated probably because nobody's watching.

The girls in picture B are probably excited / having fun because they can meet people with similar interests.

I **prefer watching** performances. / I **would never like** to dress up like this. / The entertainment in picture B **appeals**

- 6 Work in pairs. Take turns to talk about a concert you attended or would like to attend. Use the questions below.

Questions:

- 1 What concert did you attend / would you like to attend? Why?
- 2 Where did it / will it take place?
- 3 What kind of music was / will be played?
- 4 What atmosphere do you expect at such concerts?

EXAM TIME

to me more because ...

- 1 Look at pictures A and B. The pictures show two concerts. Choose one of the pictures and describe it.

La Scala, Milan, Italy

Glastonbury Festival, Britain

- 2 Look at pictures A and B again and compare them. Say what is similar / the same / different.

You may use the following ideas:

- Music genre
- Setting – outdoor/concert hall
- People
- Clothes they are wearing
- Atmosphere/Feelings/Emotions
- Other

- 3 Talk about a festival you attended / would like to attend.

MATURITA TIP

When you compare photos, focus on presenting the similarities and the differences. You may refer to similarities and differences of the setting/place, situation, people/animals/objects, general atmosphere, feelings and emotions in the photo, as well as the emotions that these pictures evoke in you. You can either describe one picture first and then contrast it with the other photo, or you may compare the respective features of both photos one by one.

FOCUS ON MATURITA 4

EXAM PRACTICE

- 1 Complete the Vocabulary Booster with your own ideas. Use the Wordlist on page 123 and Word Store 4.

VOCABULARY BOOSTER

I live in ...

a flat,
a house,
a dormitory,

the city centre,
the suburbs,
the countryside,

Prague, the (south) of
the Czech Republic,
the mountains,

The flat is on the (second) floor. There are _____ rooms. It **overlooks** _____. **My bedroom is** tiny / quite big / _____. I **share it with** my (sister).

TOWNS AND CITIES
It is a **capital city** / a small **town/village** in the (northern) part of the Czech Republic / near _____.
There are/is **historic sites** / **breathtaking views** / a lot of **entertainment** / _____.
I'd prefer to stay in my country because I would miss it if I left. / **I'd rather** live abroad because there are more **job opportunities**.
I'd love to live in the city / in the country. **I'd prefer** to live in a modern flat / in an old cottage with a garden / in _____.

HOUSEWORK

I do

- the cooking.
- the washing.
- the ironing.
- the shopping.

I think in a family people should **share the housework** / do what they are good at / _____.

- 2 Work in pairs. Take turns to ask each other questions 1–8. Answer the questions in as much detail as possible. Use the Vocabulary Booster.

Questions:

- 1 Describe your flat/house. Where is it located? What rooms does it consist of? What is your bedroom like?
- 2 Describe your town/city. Which part of the country is it located in? What attractions does your town/city offer to young people / tourists?
- 3 Describe a city/country you've visited during your holidays / a school trip.
- 4 Which city/country would you like to visit? Why?
- 5 Would you like to stay in your country or live abroad in the future? Why?
- 6 Where would you prefer to live in the future: in a big house in the countryside or in a modern flat in the city centre? Why?
- 7 Who does the housework in your family? What are your duties?
- 8 Who should do the housework in a modern family in your opinion?

- 3 Read the text and answer the questions.

In Prague don't forget to ...

1 STROLL ACROSS THE CHARLES BRIDGE

The pedestrian-only bridge across the Vltava river was named after King Charles IV who commissioned it. The bridge, lined with magnificent **baroque-styled** statues, is a perfect place for a walk especially at night, when the crowds of tourists gradually disappear and the atmosphere becomes really magical.

2 SEE DIFFERENT ARCHITECTURAL STYLES IN THE PRAGUE CASTLE AREA

What's called Prague Castle is actually a huge complex of buildings which were built during the last millennium. To see all the buildings in this rich area, you'll need a day! You may not have it but the Golden Lane – a famous street with tiny houses where Franz Kafka lived – is a must!

3 CHECK THE TIME ON THE ASTRONOMICAL CLOCK IN THE OLD TOWN SQUARE

The Astronomical Clock. Although you can check the time on one of the symbols of Prague – a famous clock built on the top of the Town Hall, crowds gather there to see everything else: the

position of the Sun and Moon in the sky (according to **medieval** knowledge), the zodiac and, most of all, 'The Walk of the Apostles'. This is a **clockwork hourly show** which starts with the figure of Death striking the hour. Then the twelve figures of the Apostles appear in the 'windows' above the clock. The show is finished by the sound of a cock's crow.

4 ADMIRE THE PANORAMIC VIEW FROM ŽIŽKOV TV TOWER

Prague is called 'the City of

Žižkov TV Tower

Hundred Spires' – but none is higher than Žižkov TV Tower, a high-tech architecture transmitter tower built between 1985 and 1992. From the top of the building you can enjoy the view of the city. Art lovers can admire the sculptures of ten huge babies created by David Černý that are attached to the tower's pillars.

5 DANCE WITH THE DANCING HOUSE

The quite recent and visually **stunning** Dancing House near the Vltava River was first called the 'Fred and Ginger Building' because the two parts of the building look like Fred Astaire and Ginger Rogers dancing together.

- 1 Which place is recommended to visit at night and which one during the day? Why?
- 2 From which two places can you see a view of the city?
- 3 Which places have you seen / would you like to see? Why?

READ MORE ABOUT

Petřín Hill, Antonín Dvořák Museum, Kampa Museum, St. Nicholas Church, the Loretto Chapel, the Old Jewish Cemetery, the National Gallery and 'The Slav Epic' by Alfons Mucha

6 READ THE BEATLES LYRICS ON LENNON WALL

Lennon Wall

Lennon Wall was created after he was murdered in 1980. It's filled with Lennon-inspired graffiti, song lyrics and quotes. Remember to visit it during the day as at night the lyrics are hardly visible!

7 SEE THE MUSEUM OF AN IMAGINARY PERSON AND GET LOST IN A MAZE ON PETŘÍN HILL

Petřín Observation Tower is a mini version of Paris's Eiffel Tower built in 1891 for the Jubilee Exhibition. Another lookout tower in Prague, it is not as high

as Žižkov TV Tower but since it sits at the summit of Petřín Hill, on a clear day you can see not only a magnificent view of the city but also the peak of Sněžka in the Giant Mountains! Set in landscaped gardens, the tower offers more than the view. You can see an exhibition there devoted to Jára Cimrman, an inventor who never really existed. Or you can get lost in the Mirror Maze in the grounds of the hill.

Petřín Tower

4 You are going to speak on your own about Prague. Read the ideas below and make notes. Use the Vocabulary Booster and the text in Exercise 3. Then work in pairs. Swap roles after the first three questions.

Student A: You are the examiner. Listen to your partner's presentation. Then ask the questions in the box.

Student B: Talk about Prague. Then answer the examiner's questions.

You may use the following ideas:

- Location
- History of the city
- Places of interest
- Means of transport
- Education and culture
- Other

Questions:

- 1 Where is the city?
- 2 When was it founded? When did it become the capital?
- 3 Which places in Prague would you show to a foreigner?
- 4 What are your favourite places in the city?
- 5 What is the best way to travel around Prague?
- 6 What are the pros and cons of living in a capital city?

VOCABULARY BOOSTER

Prague is in the **central part** of the Czech Republic. It **was founded** in the 9th century, when a castle was built. It grew to become one of the biggest cities in **Central Europe**. It became **the capital** of Czechoslovakia in 1918, after World War One.

Due to the heavy traffic, public transport (metro – opened in 1974, trams and buses) is highly recommended. You can buy a travel pass.

The Charles University, founded in 1348, is the oldest in Central Europe.

5 Work in pairs. You are going to talk about pictures A–D showing the places in Prague mentioned in the text.

Student A: You are the examiner. This is what you say:
Imagine the following situation. I'm your English-speaking friend and you are showing me some photographs of Prague. I would like you to tell me more about them. I'm going to start the conversation.

Student B: Choose two photographs and answer the examiner's questions.

The following questions may help you:

- 1 Which part of Prague is it in?
- 2 What's interesting/special about it?
- 3 How old is it?
- 4 Have you ever been there?
- 5 Would you recommend seeing it? Why? / Why not?

Now swap roles.

6 Before you move to the Exam Time section, read some student's notes about London.

London

- > founded in 50 AD by the Romans, the largest city in the EU
- > Buckingham Palace: residence of the British monarchy, built in 1703, Changing the Guard ceremony
- > The Tower of London: 900 years old, palace, prison, place of executions, arsenal, Crown Jewels, first London Zoo (!)
- > Madame Tussauds: a wax museum, 300 wax figures
- > The London Eye: 135 m, 32 capsules / 25 people each

EXAM TIME

1 You are going to speak on your own about London.

You may use the following ideas:

- Location
- History of the city
- Places of interest
- Other

2 You are going to talk about pictures A–D. Imagine the following situation. You are going to visit London with a friend from Sweden. You are showing him/her a website with some of the places you would like to visit. He/She would like you to tell them more about the places.

The Tower of London

Buckingham Palace

Madame Tussauds Museum

The London Eye

MATURITA TIP

To feel safer, before the exam revise basic information about some well-known places in Prague, in London or in other important cities in the UK and the Czech Republic.

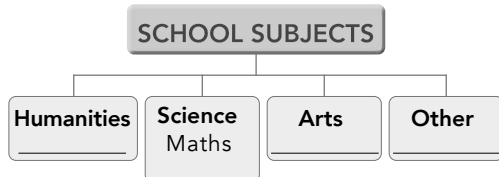
FOCUS ON MATURITA 5

EXAM PRACTICE

- 1 Complete the Vocabulary Booster with the correct words or your own ideas. Use the Wordlist on page 124 and Word Store 5.

VOCABULARY BOOSTER

Maths, Modern Languages, Social Science, Physical Education, Art, Biology, Philosophy, IT, Literature, Physics, Geography, Music

I would introduce more **life skills subjects** / **practical subjects** like driving / **classical subjects** like Latin or Greek.
My school offers extra sports classes / a theatre club / a science lab / _____.

THE CZECH EDUCATIONAL SYSTEM

HIGHER EDUCATION				
GRAMMAR SCHOOL grades 1 – 8	GRAMMAR SCHOOL grades 1 – 6	GRAMMAR SCHOOL grades 1 – 4	SECONDARY SCHOOL grades 1 – 4	VOCATIONAL SCHOOL grades 1 – 3
		PRIMARY SCHOOL grades 1 – 9		
PRIMARY SCHOOL grades 1 – 5	PRIMARY SCHOOL grades 1 – 7			
PRE-SCHOOL (age 3 – 5)				

I would like to take a **gap year** because it gives you an opportunity to travel / get some experience / learn a foreign language / think about your future career.

In my opinion a **gap year** is a waste of time. / I would forget everything I've learnt.

- 2 Work in pairs. Take turns to ask each other questions 1–8. Answer the questions in as much detail as possible. Use the Vocabulary Booster.

Questions:

- Which school subjects do you like/dislike? Why? What other subjects would you introduce in your school?
- Does your school offer any extra-curricular classes? What are they? Do you attend any of them? Why?
- What does your typical school day look like? What would you like to change?
- What is your school like? What changes would you introduce in your school?
- What is the educational system in your country like?
- What would your ideal school be like?
- Would you like to do/take a gap year or start university straight after graduating from secondary school? Why?
- Would you prefer to study abroad or in your country? Why?

- 3 Read the text and answer the questions.

INNOVATE TO EDUCATE

home-schooling new school subjects scholarships single-sex schools
e-schools schools without rules

◀ HOME SCHOOLING

In some countries there is a formal legal obligation to educate your child at school. Other countries give the possibility to teach a child at home (for the full list of countries, click here). Home schooling is most popular in countries such as Australia, Canada, the UK and especially the US. In some countries it is banned (e.g. Germany), in other countries (e.g. the Czech Republic) it is legal under restrictive conditions and with supervision. Supervising the child might include for example inspections and annual exams. There are different reasons why people decide to homeschool their children. In the US, where there is 'a tsunami' of home schooling, the reasons that are listed most often are: bad safety conditions and bullying in schools, dissatisfaction with the quality of teaching, children with special needs (disabilities). According to some researchers, home-education can boost the inner curiosity of the child – and kill the boredom! [Read more](#)

◀ NEW SCHOOL SUBJECTS

Climate change. Personal finances and credit cards. Global poverty. Mortgages. Tackling obesity. Sound like interesting party topics? Well, all of these are new subjects that are appearing here and there in some schools in Europe (to find a list of schools and topics in your country click here). New pilot schemes introduce subjects that seem to be more relevant in modern world. One of the reasons is that, according to educators, these changes are necessary in modern society and are completely different to the current 'exam-factory' reality. Another reason is that the new topics might be of interest to students and stop them from dropping out of school. [Read more](#)

◀ SCHOLARSHIPS

Scholarships abroad offer students more than studying: they offer learning a foreign language, immersion into a different culture, meeting new friends and gaining experience while completing a degree. With the Erasmus+ programme, which is an initiative run by the European Union, you can spend from 3 to 12 months studying at universities in 34 countries in Europe. The programme enables students to study at bachelor's, master's and doctoral level. The scholarship doesn't cover all the expenses, but it helps. [Read more](#)

[Leave your comment here](#)

- Why do some people educate their kids at home?
- Find the two reasons mentioned in the text for introducing new subjects at school.
- What are the benefits of studying abroad?
- What is your opinion about the topics listed on the website menu?

READ MORE ABOUT

The Erasmus+, schools without rules, single-sex schools, e-schools, Waldorf Education

4 Work in pairs. Look at pictures A and B. The pictures show two geography lessons.

Student A: Choose one picture (A or B) and describe it.

Student B: Describe the other picture.

You may use the following ideas:

- Place
- People
- Way of teaching/studying
- Atmosphere
- Feelings/Emotions
- Other

The following questions may help you:

- 1 Who can you see in the picture? What else can you see?
- 2 Where are the people?
- 3 What are the people wearing?
- 4 What are the people doing?
- 5 What feelings/emotions do they show?
- 6 What else can you say about these people? Make some guesses.

at home

at school

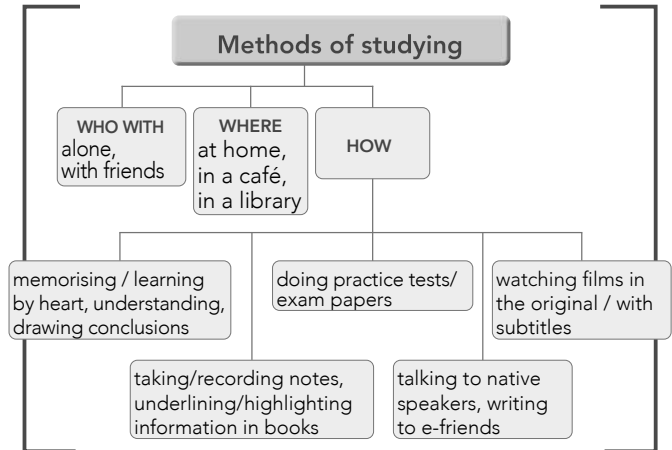
5 Work in pairs. Look at pictures A and B again and compare them. Say what is similar / the same / different. Take turns to answer the questions.

Questions:

- 1 What kind of lesson do both pictures show?
- 2 Where do the lessons take place?
- 3 What is similar in the way of teaching? What is different?
- 4 How do you think the kids are feeling? What is similar? What is different?
- 5 What is the teacher's attitude? Is it similar or different?

6 Prepare for the task in Exercise 7. Work in pairs. Look at the Vocabulary Booster presenting different ways of studying. Tick the methods you use.

VOCABULARY BOOSTER

7 Work in pairs. Talk about your favourite methods of learning. Use the questions below.

Questions:

- 1 What are the advantages and disadvantages of these methods?
- 2 Which methods are good for studying:
 - a) subjects such as Maths and Physics / modern languages?
 - b) before oral/written exams?

EXAM TIME

1 Look at pictures A and B showing different learning styles. Choose one of the pictures and describe it.

2 Look at pictures A and B again and compare them. Say what is similar / the same / different.

You may use the following ideas:

- Where the people in the photos are studying
- Who they are studying with
- How they are studying
- Atmosphere/Feelings/Emotions
- Other

3 Talk about your plans for education in the near and more distant future.

MATURITA TIP

Here you may say e.g. whether you are going to go to university right after school or rather start working and why. You can also talk about free education versus schools you have to pay for or what you think about online universities. You may also stress the importance of life-long education in our times. Don't be afraid to speak about your ambitions and plans. Remember it does not necessarily have to be true.

FOCUS ON MATURITA 6

EXAM PRACTICE

- 1 Complete the Vocabulary Booster with your own ideas. Use the Wordlist on page 125 and Word Store 6.

VOCABULARY BOOSTER

In the future I'd like to apply for / I'll look for a job as an accountant / in marketing / _____.
 I'd never like to be / to work for/as _____.
 I'm planning to get a (university) degree in _____ / to specialise in _____ / to gain some work experience as an intern / start work after I graduate from _____.

TALKING ABOUT JOBS

PLACE	work – inside / outside / from home
HOURS AND HOLIDAYS	work/do – regular hours / shifts / long hours/shifts /flexible hours / overtime work – full time/part-time/flexitime/ as a temp (temporary worker) get/have – paid holidays be able to – take a day off
MONEY	get/earn – a high/low/average salary / high/low/average wages get – a bonus/pay rise
JOB SATISFACTION	help people / work in a team / have opportunities for professional development

LOOKING FOR A JOB

I think the best way to find a job is to write a good CV / respond to job adverts / look for an internship _____.
Before the interview, you should find information about the company / prepare some questions about the terms and conditions / _____.
For the interview, you should dress properly / arrive on time / _____.

- 2 Work in pairs. Take turns to ask each other questions 1–8. Answer the questions in as much detail as possible. Use the Vocabulary Booster.

Questions:

- 1 What is your dream job in the future? Why?
- 2 What job would you never like to do? Why?
- 3 Have you ever had / Would you like to have a part-time job? What job? Why? What are the benefits and drawbacks of having a part-time job?
- 4 Have you ever had / Would you like to have a summer job? What job? Why? What are the upsides and downsides of having a summer job?
- 5 What are the factors which, in your opinion, make people satisfied/happy with their jobs?
- 6 What are the factors which, in your opinion, make people dissatisfied/unhappy with their jobs?
- 7 What are the best ways of looking for a job?
- 8 How should applicants prepare for a job interview?

- 3 Read the text and answer the questions.

GET A JOB IN THE SUMMER

Getting a summer job might not only be a way to earn some money, but also a way to gain experience necessary in your future career. Here are three amazing stories about how a summer job changed people's lives.

I decided to work in July and August to earn some money for a trip to Japan. I got a job in a small café but it was a disaster. I thought I'd work in a team, but I was left alone on my shift serving clients, washing up, cooking and what not... The hourly wages were extremely low. And tips? Practically non-existent. I quit. Two days later I found a job in a clothes shop in Camden. I'm really into fashion, so I loved it, but there

was also an unexpected benefit. A client asked me about the T-shirt I was wearing and when I told her I'd designed it myself she asked: 'Do you have more of them?' Of course I had! Finally I didn't go to Japan because she offered me a job in her company and I decided to get a degree in Fashion Design – not in Asian Languages as previously planned...

Jessica, London

My boyfriend got a job as a lifeguard on a summer camp. He told me they were looking for camp counsellors. I wasn't sure if taking care of kids was something I wanted to do. Besides that I didn't

have any earlier experience. But guess what? I got the job. It turned out I was really good at it - as a natural leader I didn't have any problems with discipline or resolving conflicts. A great perk of this job was spending lots of time outdoors. I loved it! And now I am even considering a career in schooling.

Markéta, Prague

- 1 Why were Jessica, Markéta and Julia satisfied or dissatisfied with the summer jobs they had?
- 2 How did the jobs change their careers?
- 3 Would you like to do any of these jobs? Why? / Why not?

READ MORE ABOUT

summer jobs, e.g. babysitter, dog walker, pet-sitter, newspaper delivery person, golf course caddy, tutor, pool cleaner

D I was doing a degree in Literature and I decided to pursue a career in publishing. A big publishing house was looking for interns for the summer. I wasn't paid – only lunch and transportation were compensated. Well, at first I was really disappointed, because I didn't do any exciting jobs. I had to organise documents or update the webpage. My parents advised me to bite the bullet and go on. I did, although I was bored to death. In the end it turned out to be a priceless experience, not only because I could see how the business operates, but also because after the internship I was offered a part-time job as an editorial assistant.

Julia, Washington

4 Work in pairs. You are going to talk about pictures A–D in the text in Exercise 3. Use the Vocabulary Booster.

Student A: You are the examiner. This is what you say:
Imagine the following situation. I'm your English-speaking friend and I'm looking for a summer job. We're looking at a website together which advertises summer jobs and you are showing me four jobs you think I should consider. I would like you to tell me more about them. I'm going to start the conversation.

Student B: Choose two photographs and answer the examiner's questions.

Questions:

- 1 What's the summer job in the photo?
- 2 What do you think the duties are?
- 3 What are the advantages and disadvantages of this job?
- 4 What qualifications and personality do you need?
- 5 Would you recommend this job to your friend?

Now swap roles.

VOCABULARY BOOSTER

In this job **you have to** take care of children / clean pools / serve clients in a shop/café.
 A big **advantage/perk** of this job **is** that you work outside / in an air-conditioned building / don't have to wear a suit ...
 A **disadvantage** **is** that the salary is probably quite low / it can be frustrating/boring / there are shifts ...
 You **need to be** physically strong and fit / responsible and reliable / polite and kind to customers ...
 You **mustn't** get irritated with clients / panic if something happens / show that you're tired or bored ...
 You **probably need** training/a certificate.
 I **would/wouldn't recommend** this job to you because ...

5 You are going to speak on your own about job areas that will grow in the future. Read the ideas in the Vocabulary Booster. Make your presentation. Next answer your partner's questions. Then swap roles.

Student A: Talk about two areas in the Vocabulary Booster.

Student B: You are the examiner. Listen to Student A's presentation. Then ask him/her all or some of the questions in the box.

Questions:

- 1 Why will this area grow in the future?
- 2 What jobs belong to this area?
- 3 What abilities / personality features will be needed?
- 4 Would you like to do any of these jobs? Why? / Why not?

VOCABULARY BOOSTER

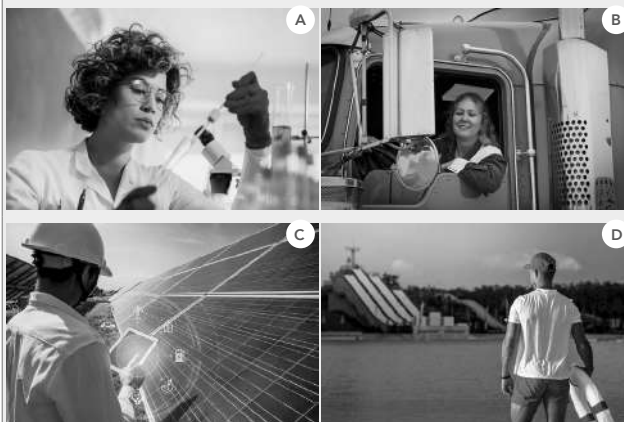
HEALTH CARE Reason: ageing population Jobs: doctors, nurses, home health aides, physical therapists, pharmacists, chemists	ALTERNATIVE ENERGY Reason: development of new sources of energy, e.g. solar power, wind power, water power Jobs: scientists, engineers, mechanics
---	--

JOB AREAS IN THE FUTURE

INFORMATION TECHNOLOGY Reason: constant development of computer science Jobs: programmers, security specialists, administrators	INTERNATIONAL BUSINESS AND TRADE Reason: global businesses, trade growth Jobs: salespeople, office workers, drivers, lawyers, marketing specialists
--	--

EXAM TIME

1 You are going to talk about pictures A–D. Imagine the following situation. You and your English-speaking friend are choosing photos to illustrate a webpage article 'Jobs in the future'. You've chosen four photos. Your friend would like you to tell them more about the photos.

2 You are going to speak on your own about a part-time job you have had / would like to have.

You may use the following ideas:

• Job type • Duties and responsibilities	• Pros/Cons • Other

MATURITA TIP

Choose the topic for which you are linguistically better equipped, e.g. don't say you would like to work as a life-guard if you don't know words like *save* or *drowned*.

FOCUS ON MATURITA 7

EXAM PRACTICE

1 Complete the Vocabulary Booster with your own ideas. Use the Wordlist on page 126 and Word Store 7.

VOCABULARY BOOSTER

SHOPS AND SHOPPING

	Advantages	Disadvantages
Shopping centres	everything in one place; restaurants, cafés and cinemas; sales and special offers	crowded; weird way of spending free time; difficult to park your car
Supermarkets	good prices; wide range of products	anonymous; long queues to checkouts; often on outskirts of town
Open-air markets	fresh fruit and vegetables/veg; you can pick up a bargain	no changing rooms; depend on the weather
Little/Family/Corner shops	best baker's and butcher's; not far away	high prices; small range of products
Buying online	relatively cheap; wide choice; you can read product reviews	risky; you cannot try clothes on / check the quality; buying on impulse

I **usually do the shopping** in a little corner shop/ _____.
 I **go shopping for** clothes/books/CDs/ _____ **to**
 a shopping centre/an open-air market.
 I **usually buy** _____ online, but I **never buy** _____
 on the Internet because _____.
 I often **look for** sales / special offers / bargains.
 Advertising is just a business. Adverts and commercials **make**
people buy what they don't really need.
 I **find** the adverts quite helpful because _____.

2 Work in pairs. Take turns to ask each other questions 1–8. Answer the questions in as much detail as possible. Use the Vocabulary Booster.

Questions:

- What kind of things do you usually buy / never buy? Where do you go shopping? Why?
- Where do you / your family usually shop for clothes/food? Why?
- What are the advantages and disadvantages of big shopping centres?
- Do you sometimes buy things at the sales or look for special offers? Why? / Why not?
- What's your opinion about advertising – is it helpful to customers or just a way to earn more money?
- What is your opinion about online shopping – is it an opportunity or a risk?
- What have you bought recently that you are really happy with? Why are you happy with it?
- What have you bought recently that you are really unhappy with? Why are you unhappy with it?

3 Read the text and answer the questions below.

SHOPPING TRIPS

SHOPPING IN LONDON

➔ You haven't been to London if you haven't been to **Harrods**. It's difficult to believe that the biggest and most **luxurious** department store in Europe with 90,000 square metres and 7 floors started from a small grocery and tea store opened by Henry Charles Harrod in 1834. Harrods not only sells everything: **china teapots**, pianos, real **fur coats** (for which it's criticised), furniture, **gold bars** and animals – it's also a place where you can order your own Madame Tussauds wax figure (for 250,000 pounds) or see a **memorial** of Diana, Princess of Wales, and Dodi Fayed. The last one is not that surprising as in 1985 Harrods was sold to the Egyptian multi-millionaire Mohamed Al-Fayed, Dodi Fayed's father. Beware: from 1989 there's even been a **dress code** and several people have been **turned away**, for example a woman with a **mohawk hairstyle**. Harrods company is not only a shop. It also includes Harrods Banks, Harrods Estates, Harrods Aviation and Air Harrods.

Harrods

➔ You might visit one of the huge shopping malls in London, like **Westfield Stratford City**, but to shop for clothes we'd recommend **Oxford Street** – the busiest shopping street in Europe with more than 300 stores including some **flagship stores** of **chain shops** or ... the latest phenomenon, **pop-up shops** in Boxpark Shoreditch. The first world's pop-up mall is made of **shipping containers** and because of lower **renting prices** is available also to smaller brands. If you prefer to shop and get sun-tanned at the same time, visit **Camden Market**, the famous open-air place packed with small **stalls** selling **hand-made** clothes, **crafts**, **vintage** items and lots of takeaway food. It's so crowded on Sunday afternoons, that Camden Town tube station **restricts** its access to **incoming passengers** only!

➔ Don't worry if you can't afford the famous Burberry **trench** coat. An 'I ♥ London' T-shirt, a mug with a royal motif, a teddy bear dressed in a Union Jack pullover or a key ring with three miniature symbols of London: a double-decker bus, a red telephone box and a black taxi will also be great gifts for anyone! And if you prefer food to gadgets, buy sweets, biscuits and spicy brown HP sauce named after the Houses of Parliament!

- Which of the places in the text are best to buy expensive products / cheap clothes / hand-made items?
- Which places would you like to visit?
- What souvenirs would you buy in London and in Prague?

READ MORE ABOUT

British souvenirs: Scottish jewellery / tartan clothing, soft toys: Winnie-the-Pooh/Paddington/Nessie

Australian souvenirs: Aussie T-shirts, Aboriginal Dreamtime stories, boomerangs, didgeridoo, opal souvenirs

Czech souvenirs: Thun porcelain, Jablonex glass jewellery, Czech spa wafers, Becherovka liqueur

HOLIDAY ADVISOR

SHOPPING IN PRAGUE

► Quite a few shopping malls have opened in Prague recently, so ‘chain shoppers’ will have a choice. Why don't you try **Palladium** because of its location – just a five-minute walk from the Old Town Square. With 200 shops and about 20 cafés on five floors it's definitely a good place to spend an afternoon! It was opened in 2007, in a beautiful, 18th century **historic** building which used to be an army **barracks**. Another option is **Quadrio** - a very modern multi-functional shopping centre. You can't miss it - also because of the sculpture of Franz Kafka's head designed by David Černý.

Quadrio Shopping Mall

► Markets are a great choice because of their unique atmosphere and great prices. **Havel's market** is a **permanent** market offering food and flowers, arts and crafts, wooden toys and puppets, ceramics and tourist souvenirs. The Prague **flea market** on the Vltava **embankment** sells mostly **second-hand** items, but also hand-made goods.

► Probably the most pleasant shopping experience comes from **strolling** in the centre and visiting all those little shops offering everything a tourist would like to take home. In fact, in Prague it's more ‘what to buy’ than –

‘where’. So, what would you like to take home? Bohemian **cut crystal** and **glassware** is well known in the world and would be a great choice (but remember glass is **fragile**!). Wooden Czech **puppets** and **marionettes** are a great present not only for kids but for all puppet theatre lovers. The puppet tradition has been present in the Czech Republic since the Middle Ages! If not a puppet – then maybe a puzzle with Krtek, the beloved cartoon **mole**, for kids or jewellery with Bohemian **garnets** for adults. Garnet is a red gem mined in the Czech Republic. In shops, however, you can come across garnets from other parts of the world as well. So if you want to buy an authentic Czech garnet, make sure you've chosen the right one. Art-lovers will be happy with a reproduction of an Alfons Mucha painting, book-lovers will enjoy souvenirs inspired by the life and work of Jaroslav Hašek or Franz Kafka.

4 **Work in pairs.** Imagine the following situation. You and your English-speaking friend are visiting Prague. Your friend would like to buy a souvenir for his/her mum, which they want to give her for her birthday. Help them to make the final decision, discussing different possible options.

You may use the following ideas:

- Your friend's mum's general preferences, interests and taste
- How useful/original/decorative the present is
- Transportation and the gift's price
- Other

Possible souvenirs to buy:

- A hand-made wooden puppet (30 euros)
- A crystal vase (50 euros)
- A Franz Kafka T-shirt (20 euros)
- A key-ring with Krtek (5 euros)

VOCABULARY BOOSTER

What kinds of presents does your mum like getting in general?

She **prefers** useful/practical things / clothes she can wear / things that don't take up a lot of space. She likes decorating the flat / reading / giving parties.

It's (not) useful/original/beautiful/something **typically Czech**. It's very fragile/heavy. It won't take up too much space in your luggage. It's **too expensive** / **not expensive enough** for a birthday present.

I think we should decide to buy / opt for ...

We definitely **shouldn't** / **It's not a good idea** to buy ...

EXAM TIME

1 **Work in pairs.** Imagine the following situation. You are in London on a language course. You are staying in the city centre. You and your English-speaking friend have just decided to organise a small surprise birthday party for another student. You need to buy a present and some food and drink. You don't have much time as the party should start in two hours. You have to make a decision together about where to do the shopping.

You may use the following ideas:

• What you want to buy	• Time
• What you can buy in each place	• Prices
	• Other

Possible places to go shopping:

- A big supermarket in the outskirts
- Little shops with food and souvenirs (walking distance)
- Harrods (walking distance)
- A shopping mall (five tube stations)

MATURITA TIP

Try to use different ways to express a similar idea.

For example, instead of the phrase *I think we should*, you can say: *Why don't we... / How about... / We'd better... / I'd opt for... / I'd rather... etc.*

FOCUS ON MATURITA 8

EXAM PRACTICE

- 1 Complete the Vocabulary Booster with your own ideas. Use the Wordlist on page 127 and Word Store 8.

VOCABULARY BOOSTER

THE CZECH REPUBLIC – FACTFILE

Population:	over 10 million
Capital city:	Prague
Political system:	multi-party parliamentary representative democratic republic
Head of state:	the President
Head of government:	the Prime Minister
General elections:	the President – every 5 years, the Parliament: the Chamber of Deputies – every 4 years, the Senate – every 2 years 1/3 of the members is elected for 6 years

We've just had the **parliamentary/presidential elections**. In my country there is a **high unemployment rate** / there are a lot of **homeless/poor** people / _____.

In my city/town **the biggest problem** is **vandalism/mugging** / _____. There are gangs / drug dealers / _____.

My aunt **was burgled** last summer. The burglars **broke into** her summer house and stole _____.

Women are often **discriminated against** at work, e.g. they usually get lower salaries than men occupying the same position. / I think homosexuals are discriminated against.

- 2 Work in pairs. Take turns to ask each other questions 1–8. Answer the questions in as much detail as possible. Use the Vocabulary Booster.

Questions:

- 1 What can you say about the political system in your country?
- 2 What significant political events have recently taken place in your country?
- 3 What are the biggest social problems in your country/area?
- 4 Which crimes are a problem in your country/area?
- 5 Is vandalism a problem in your neighbourhood?
- 6 Is drug dealing a problem in your neighbourhood? What do you think we should do to fight drug dealing?
- 7 Have you or a person you know ever been burgled? What items were stolen?
- 8 Do you know anybody who is discriminated against for some reason? What can be done to help them?

- 3 Read the texts and answer the questions below.

What are the most significant events in the history of your country?

To me, probably the most significant event in the history of the Czech Republic is the Velvet Revolution, because it's connected with the end of the communist regime. I wasn't born then yet, of course, but my mum told me all about it. It started on 17 November 1989 as an official students' march to commemorate Jan Opletal, a student who had been killed by the Nazis 50 years earlier, in 1939. During the march students started to shout anti-communist slogans and to call for democratic reforms. About 15,000 students joined the demonstration and they were heading for Wenceslas Square when they were stopped by a police cordon. The students weren't armed. They sang songs and shouted 'We have empty hands', but the police started to beat them. The police had also closed all the escape routes. Two hundred people were injured, but this was an impulse to changes during the next six weeks – the period called the 'Velvet Revolution'. On 29 December, Václav Havel became President and the following year, in June, the first democratic elections were held. Some revolutions are well-planned, others start unexpectedly. Some cost the lives of more people than others. Not many revolutions in the world's history have been bloodless – but the Velvet Revolution didn't have any casualties!

Ivan, Brno, Czech Republic

In my opinion, one of the most significant events in the history of the

United States is the election of Barack Obama as President in 2008, because he became the first African-American President in our history. His father was originally from Kenya, and he was born in Hawaii, which is also a bit unusual for a President! He struggled to get the best education and become first a Senator, and then the President. What I have always disliked in the history of the United States is slavery, segregation and racism. In fact I was ashamed to live in a country where people could be treated like this. The White House was built by black slaves but for a long time African-American people weren't allowed inside even for a visit. Electing Obama proved that the black battle was over – or at least that tolerance had grown. It proved that the ideas of Martin Luther King were not just empty words! I'm not really into politics and I'm not sure how to evaluate Obama's presidency, but to me he's a symbol of equality among people of different races and backgrounds.

Ann, Houston, USA

- 1 What are the most significant events in the recent history of their countries according to Ivan and Ann?
- 2 When and where did the events happen?
- 3 What changes did they bring?

READ MORE ABOUT

The split of Czechoslovakia (1993), the Czech Republic joining: NATO (1999), the European Union (2004) and the Schengen zone (2007)

- 4 Prepare for the tasks in Exercises 5 and 6. In pairs, discuss the following question:

Is graffiti art or an act of vandalism?

5 Work in pairs. Look at pictures A and B. The pictures show two kinds of graffiti.

Student A: Choose one picture (A or B) and describe it.

Student B: Describe the other picture.

Young boys spraying graffiti on a wall

Volunteers painting a mural

The following questions may help you:

- 1 Who can you see in the picture? What else can you see?
- 2 Where are the people?
- 3 What are the people wearing?
- 4 What are the people doing?
- 5 What feelings/emotions do they show?
- 6 What else can you say about these people? Make some guesses.

VOCABULARY BOOSTER

In picture A, I can see three teenagers. / They might be about 14 years old. / They are wearing sports clothes / T-shirts and jeans / hoodies. / They are spraying graffiti on the wall. / They are probably quite excited/scared/frightened. / They might belong to a gang.

In picture B, I can see some people/adults. / They are all wearing the same green T-shirts so they might belong to a(n) organisation/club... / They look like professionals. / One of the people is standing on a ladder. / They are painting a mural. / I think they look relaxed / satisfied with what they are doing.

6 Work in pairs. Look at pictures A and B again and compare them. Say what is similar / the same / different. Take turns to answer the questions.

Questions:

- 1 What kinds of graffiti do the pictures show?
- 2 Who are the people in the pictures? What is similar and what is different about them?
- 3 What are the similarities and differences between these two kinds of graffiti?
- 4 Which kind of graffiti appeals to you more? Why?

VOCABULARY BOOSTER

Both pictures show graffiti, but of two different kinds.

In the first picture, we can see graffiti done by people who aren't artists but vandals, whereas the other graffiti is a kind of art.

The people are teenagers / professional artists.

To me the graffiti in picture A/B is more appealing. I think graffiti/murals look(s) really nice on walls / make(s) them more colourful. / It's an act of freedom/vandalism. It shows a lack of respect for those who renovate the buildings.

7 Prepare for the task in Exercise 8. Read the definitions of cybercrime and criminal activities connected with it.

cyber bullying – using the Internet, cell phones, etc. to text or send images intended to hurt, embarrass or threaten somebody (stalking, rumour spreading)

cybercrime – a crime that involves the Internet, a computer system or computer technology, e.g. identity theft, phishing, cyber-bullying

hacking – gaining unauthorised access to a computer system or network
phishing – acquiring sensitive information such as credit card details / passwords, etc. with the intention of getting money, spread malware programs, etc.

piracy – copying copyrighted material

8 Work in pairs.

Student A: Present your opinion about the most dangerous examples of cybercrime. Answer the questions:

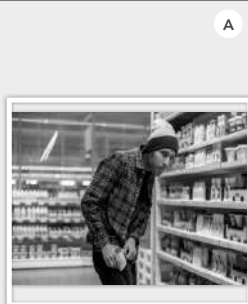
- 1 What examples of cybercrime can you think of?
- 2 Which of them do you find most dangerous? Why?
- 3 Which kinds of cybercrime do you personally feel most threatened by?

Student B: Present your opinion about the best way to defend yourself against cybercrime. Answer the questions:

- 1 What kinds of cybercrime have grown in number recently and why?
- 2 Is there anything we can do to stop cybercrime?
- 3 What means of protection should we take?

EXAM TIME

1 Look at pictures A and B. The pictures show two crimes. Choose one of the pictures and describe it.

2 Look at pictures A and B again and compare them. Say what is similar / the same / different.

You may use the following ideas:

- What crime it shows and who the criminals are
- Type of crime
- Who commits the crime
- Location and situation
- How the criminals look
- Atmosphere/Emotions
- Other

3 Talk about an event that you find significant for the history of your country or the world.

MATURITA TIP

A good exam strategy is guessing as much as you can from the picture. So if you see a person in a shop, improvise where the shop might be, what kind of goods are sold there and what the person's motives are. Use: *may / might / probably / it's likely that*, etc.

UNIT 1 – LIVES PEOPLE LIVE

1.1 Vocabulary 4.1

adventurous	/əd'ventʃərəs/	dobrodružný
bad mood	/,bæd 'mu:d/	špatná nálada
be popular with	/,bi 'pɒpjələ wið/	být populární u (koho)
be successful	/,bi sək'sesfəl/	být úspěšný
be the centre of attention	/,bi ðə ,sentə əv ə'tenʃən/	být středem pozornosti
caring	/'keəriŋ/	starostlivý, laskavý
charity	/'tʃærəti/	charita
cheerful	/'tʃi:fəl/	veselý, dobře naladěný
confident	/'kɒnfədənt/	sebejistý
dependent	/dɪ'pendənt/	závislý
dishonest	/dɪs'ɒnəst/	nepoctivý, nečestný
experience	/'ɪk'spiəriəns/	zkušenost(i)
friendly	/'frendli/	přátelský
generous	/'dʒenərəs/	štedrý, velkorysý
hard-working	/'hɑ:d 'wɜ:kɪŋ/	pracovitý
honest	/'ɒnəst/	čestný
impolite	/'ɪmpə'laɪt/	neslušný, nezdvořilý
independent	/'ɪndə'pendənt/	nezávislý
insensitive	/'ɪn'sensətɪv/	necitlivý
irresponsible	/'ɪrɪ'spɒnsəbəl/	nezodpovědný
kind	/'kaɪnd/	laskavý
lazy	/'leɪzi/	líný
lonely	/'ləʊnli/	osamělý
look after	/'lʊk 'ɑ:ftə/	starat se o (koho/co)
look cheerful/tired	/'lʊk 'tʃi:fəl/'taɪəd/	vypadat vesele/unaveně
look forward to	/'lʊk 'fɔ:wəd tə/	těšit se na (koho/co)
mean	/'mi:n/	lakomý, zlý
miserable	/'mɪzərəbəl/	nešťastný, sklíčený, protivný
outgoing	/'aʊt'gəʊɪŋ/	společenský, extrovertní
polite	/'pə'laɪt/	slušný, zdvořilý
popular	/'pɒpjələ/	populární, oblíbený
responsible	/'rɪ'spɒnsəbəl/	zodpovědný
selfish	/'selfɪʃ/	sobecký
sensible	/'sensəbəl/	rozumný
sensitive	/'sensətɪv/	citlivý
serious	/'sɪəriəs/	vážný, seriózní
shy	/'ʃaɪ/	stydlivý, nesmělý
silly	/'sɪli/	hloupý, bláznivý
sociable	/'səʊʃəbəl/	společenský
stupid	/'stju:pɪd/	hloupý
talkative	/'tɔ:kətɪv/	upovídáný
tattoo	/'tæ'tu:/	tetování
tell lies	/'tel 'laɪz/	lhát
unadventurous	/'ʌnəd'ventʃərəs/	nesmělý
unpopular	/'ʌn'pɒpjələ/	neoblíbený
unwise	/'ʌn'waɪz/	nerozumný, neuvážený
wise	/'waɪz/	moudrý, rozumný

1.2 Grammar 4.2

admire	/əd'maɪə/	obdivovat
be passionate about sth	/,bi 'pæʃənət ə,baut ,sʌmθɪŋ/	být do něčeho zapálený, být z něčeho nadšený
follow sb on Twitter	/,fɒləʊ ,sʌmbɒdi ɒn 'twɪtə/	sledovat na Twitteru (koho)
foreign country	/,fɔɪn 'kʌntri/	cizí země
in person	/,ɪn 'pɜːsən/	osobně
inspire	/ɪn'spaɪə/	inspirovat
it takes sb a minute/an hour to do sth	/ɪt ,teɪks ,sʌmbɒdi ə ,mɪnət/ən aʊə tə 'duː ,sʌmθɪŋ/	trvá (komu) minutu/hodinu něco udělat
role model	/'rəʊl ,mɒdl/	vzor, příklad
run a foundation	/,rʌn ə faʊn'deɪʃən/	řídít nadaci
work on	/'wɜːk ɒn/	pracovat na (čem)

1.3 Listening 4.3

accommodation	/ə,kɒmə'deɪʃən/	ubytování
act	ækt/	chovat se
active	/'æktɪv/	aktivní
adapt to	ə'dæpt tə/	přizpůsobit se něčemu, zvyknout si na něco
adaptable	/ə'dæptəbəl/	přizpůsobivý
ambitious	/æm'bɪʃəs/	ctižádostivý
communicate	/kə'mjuː.nɪkeɪt/	komunikovat
communicative	/kə'mjuː.nɪkətɪv/	komunikativní
developing country	/dɪ'veləpɪŋ 'kʌntri/	rozvojová země
difficult conditions	/'dɪfɪkəlt kən'dɪʃənz/	náročné podmínky
fantastic	/fæn'tæstɪk/	fantastický
farm	/fɑːm/	farma
fit	/fɪt/	zdravý, fit
healthy	/'helθi/	zdravý
homeless	/'həʊmləs/	bez domova
hospital	/'hɒspɪtl/	nemocnice
imaginative	/'ɪmædʒɪnətɪv/	nápaditý
imagine	/'ɪmædʒɪn/	představit si
impress	/'ɪm'pres/	udělat dojem, zapůsobit
inspired by	ɪn'spaɪəd baɪ/	inspirovaný (kým/čím)
library	/'laɪbrəri/	library
make a good impression	/'meɪk ə gʊd ɪm'preʃən/	udělat dobrý dojem
nursery	/'nɜːsəri/	jesle, školka
old people's home	/'əʊld 'piːpəlz həʊm/	domov důchodců
opportunity	/'ɒpə'tjuːnəti/	příležitost
personal quality	/'pɜːsənəl 'kwɒləti/	vlastnost
pessimistic	/'pesə'mɪstɪk/	pesimistický
prison	/'prɪzən/	vězení
protect	/'prə'tekt/	chránit
protective	/'prə'tektɪv/	ochranný
soup kitchen for homeless people		jídelna pro bezdomovce
sure of yourself	/'ʃʊːr əv jə'self/	sebejistý
team player	/'tiːm ,pleɪə/	týmový hráč
voluntary work	/'vɒləntəri wɜːk/	dobrovolná práce
volunteer	/'vɒlən'tɪə/	dobrovolník

1.4 Reading 4.4

adventure
ambition
average age
be afraid of
believe in
belong to
can't afford
care about
connect with
deal with
depend on
enormous
focus on
generation
get married
get up
gig
go out
good at
grow up
impatience
impatient
independence
listen to
loneliness
miss out
passion
popularity
share
spend money on
spend time
think about
unemployment
worry about

/əd'ventʃə/
/æm'biʃən/
/'ævərɪdʒ eɪdʒ/
/ˌbi ə'freɪd əv/
/bə'li:v ɪn/
/bɪ'lɒŋ tə/
/ˌkɑ:nt ə'fɔ:d/
/'keər ə'baʊt/
/kə'nekt wɪð/
/'di:l wɪð/
/dɪ'pend ɒn/
/ɪ'no:məs/
/'fəʊkəs ɒn/
/ˌdʒenə'reɪʃən/
/ˌget 'mæərɪd/
/ˌget 'ʌp/
/gɪɡ/
/ˌgəʊ 'aʊt/
/'ɡʊd ət/
/ˌgrəʊ 'ʌp/
/ɪm'peɪʃəns/
/ɪm'peɪʃənt/
/ˌɪndə'pendəns/
/'lɪsən tə/
/'ləʊnliːnəs/
/ˌmɪs 'aʊt/
/'pæʃən/
/ˌpɒpjə'lærəti/
/ʃeə/
/ˌspend 'mʌni ɒn/
/ˌspend 'taɪm/
/'θɪŋk ə'baʊt/
/ˌʌnɪm'plɔɪmənt/
/ˌwʌri ə'baʊt/

dobrodružství
ambice
průměrný věk
bát se (čeho/koho)
věřit v (koho/co)
patřit (někomu)
nemoci si dovolit
záležet (komu) na (čem)
spojit se s (někým)
vypořádat se s (kým/čím)
být závislý na (čem/kom)
ohromný, obrovský
soustředit se na (co)
generace
vzít se/oženit se/vdát se
vstát (z postele)
koncert (hovorově)
jít ven, vyrazit si
dobrý v (čem)
vyrůst
netrpělivost
netrpělivý
nezávislost
poslouchat (co/koho)
samota
prošvihnout, nechat si ujít
vášeň
popularita, obliba
sdílet, (po)dělit se
utrácet peníze za (co)
trávit čas
přemýšlet nad (čím)
nezaměstnanost
dělat si starosti,
mít obavy o (co/koho)

1.5 Grammar 4.5

avoid
can't stand
casual clothes
consider

decide
don't mind
enjoy
get a job
hate
hoodie
identity
jacket
look good

/ə'vɔɪd/
/ˌkɑ:nt 'stænd/
/ˌkæʒuəl 'kləʊðz/
/kən'sɪdə/

/dɪ'saɪd/
/ˌdəʊnt 'maɪnd/
/ɪn'dʒɔɪ/
/ˌget ə 'dʒɒb/
/heɪt/
/'hʊdi/
/aɪ'dentəti/
/'dʒækət/
/ˌlʊk 'ɡʊd/

vyhnout se
nemocť vystát (co/koho)
neformální, ležerní oblečení
považovat (koho za co),
uvážít (co)
rozhodnout
nevadit
užít si
získat zaměstnání
nenávidět
mikina s kapucou
identita
sako, bunda
vypadat dobře

prefer	/prɪ'fɜː/
pretend	/prɪ'tend/
priority	/praɪ'ɒrɪti/
refuse	/rɪ'fjuːz/
second-hand clothes	/,sekənd,hænd 'kləʊðz/
skinny jeans	/,skɪni 'dʒiːnz/
suit	/suːt/
sweatpants	/'swetpænts/
tie	/taɪ/
uniform	/'juːnəfɔːm/
winter coat	/,wɪntə 'kəʊt/

preferovat, upřednostnit
předstírat
priorita, přednost
odmítnout
oblečení z druhé ruky
upnuté džíny
oblek, kostým
tepláky
kravata
uniforma
zimní kabát

1.6 Use of English 4.6

be lucky	/,bi 'lʌki/
busy	/'bɪzi/
cook (n)	/kʊk/
crowded	/'kraʊdɪd/
elderly	/'eldəli/
experienced	/'ɪk'spɪəriənst/
poor	/pʊə/
rude	/ruːd/
useful	/'juːsfəl/

mít štěstí
zaneprázdněný
kuchař
přelidněný, přecpaný
starší, v letech
zkušený
chudý
drzý, neslušný
užitečný

1.7 Writing 4.7

bad at	/'bæd ət/
be crazy about	/,bi 'kreɪzi ə,baut/
be into/keen on	/,be 'ɪntə/'kiːn ɒn/
be involved in	/,bi ɪn'vɒlvd ɪn/
be mad about	/,bi 'mæd ə,baut/
be obsessed with	/,bi əb'sest wɪð/
be serious about	/,bi 'sɪəriəs ə,baut/
disappointed with	/,dɪsə'pɔɪntɪd wɪð/
excited about	/'ɪk'saɪtɪd ə,baut/
interested in	/'ɪntrestɪd ɪn/
unfit	/ʌn'fɪt/
useless at	/'juːsləs ət/

špatný v (čem)
milovat (co),
být zapálený do (čeho)
být zapálený do (čeho),
nadšený
věnovat se (něčemu)
být blázen do (koho/čeho)
být posedlý (čím/kým),
poblázněný
myslet něco vážně
zklamáný (čím)
nadšený, rozrušený z (čeho)
zajímat se o (co)
ne ve formě
nepoužitelný,
k ničemu (v čem)

1.8 Speaking 4.8

can't wait	/kɑːnt weɪt/
do sport	/'duː 'spɔːt/
have sth in common	/'hæv ,sʌmθɪŋ ɪn 'kɒmən/
play the violin/guitar	/'pleɪ ðə ,vaɪə'lɪn/'gɪ'tɑː/
socialise with	/'səʊʃəlaɪz wɪð/

nemocet se dočkat
sportovat
mít něco společného
hrát na housle/kytaru
chodit mezi lidi,
stýkat se s (kým)

UNIT 2 – SCIENCE AND TECHNOLOGY

2.1 Vocabulary 4.9

astronomer	/ə'strɒnəmə/	astronom, hvězdář
astronomy	/ə'strɒnəmi/	astronomie
biologist	/baɪ'ɒlədʒɪst/	biolog
biology	/baɪ'ɒlədʒi/	biologie
broadband	/'brɔ:dbænd/	širokopásmový přenos
camera	/'kæməə/	foťák, kamera
chemist	/'kemɪst/	chemik
chemistry	/'keməstri/	chemie
collect specimens	/kə'lekt 'spesəmənz/	sbírat vzorky
computer science	/kəm'pjʊ:tə 'saɪəns/	informatika, počítačová věda
computer scientist	/kəm'pjʊ:tə 'saɪəntɪst/	informatik
desktop computer	/'desktp kəm'pjʊ:tə/	stolní počítač
develop a theory	/'dɪ,veləp ə 'θiəri/	rozvinout teorii
digital	/'dɪdʒət/	digitální, číslicový
discover	/'dɪs'kʌvə/	objevit
do an experiment	/'du: ən ɪk'sperɪmənt/	provést experiment/pokus
do research	/'du: rɪ'sɜ:tʃ/	provést výzkum
download music	/'daʊnləʊd 'mju:zɪk/	stáhnout hudbu
gravity	/'grævəti/	gravitace
invent	/'ɪn'vent/	vynalézt
keyboard	/'ki:bɔ:d/	klávesnice
laptop	/'læptɒp/	laptop, notebook
laser printer	/'leɪzə ,prɪntə/	laserová tiskárna
mathematician	/'mæθəmə'tɪʃjən/	matematik
mathematics	/'mæθə'mæ'tɪks/	matematika
mouse	/'maʊs/	myš
observe	/'əb'zɜ:v/	pozorovat
password	/'pɑ:swɜ:d/	heslo
physicist	/'fɪzɪsɪst/	fyzik
physics	/'fɪzɪks/	fyzika
planet	/'plænət/	planeta
science	/'saɪəns/	věda
scientist	/'saɪəntɪst/	vědč
screen	/'skri:n/	obrazovka, monitor
search engine	/'sɜ:tʃ ,endʒən/	vyhledávač
smartphone	/'smɑ:tfəʊn/	chytrý telefon, smartphone
take measurements	/'teɪk 'meʒəmənts/	změřit, provést měření
take notes	/'teɪk 'nəʊts/	dělat si poznámky
text message	/'tekst ,mesɪdʒ/	textová zpráva, SMS
update your profile	/'ʌp,deɪt jɔ: 'prəʊfaɪl/	aktualizovat si profil
username	/'ju:zəneɪm/	uživatelské jméno
visit a website	/'vɪzət ə 'websaɪt/	navštívit webovou stránku
web browser	/'web ,braʊzə/	webový prohlížeč

2.2 Grammar 4.10

arrive	/ə'raɪv/	přijet, přijít, dorazit
burn yourself	/'bɜ:n jə'self/	spálit se
carriage	/'kærɪdʒ/	kočár

coast	/kəʊst/
crash	/kræʃ/
direct sunlight	/daɪ'rekt 'sʌnlɑ:t/
e-book	/'i: bʊk/
E ink	/'i: ɪŋk/
electronic	/,elɪk'trɒnɪk/
e-reader	/'i: ,ri:də/
get dark	/,get 'dɑ:k/
get home	/,get 'həʊm/
hill	/hɪl/
imagine	/ɪ'mædʒɪn/
reach towards	/,ri:tʃ tə'wɔ:dz/
reply	/rɪ'plɑɪ/
researcher	/ri'sɜ:tʃə/
rough	/rʌf/
servant	/'sɜ:vənt/
silver cross	/,sɪlvə 'krɒs/
text sb	/'tekst ,sʌmbɒdi/
thick forest	/,θɪk 'fɒrəst/
vision	/'vɪʒən/
wake up	/,weɪk 'ʌp/

2.3 Listening 4.11

affect	/ə'fekt/
analyse data/evidence	/,ænəlaɪz 'deɪtə'evɪdəns/
analysis	/ə'næləsəs/
ancestor	/'ænsəstə/
archaeologist	/,ɑ:kɪ'blɒdʒɪst/
archaeology	/,ɑ:kɪ'blɒdʒi/
collect data/evidence	/kə'lekt 'deɪtə'evɪdəns/
conservation	/,kɒnsə'veɪʃən/
conservationist	/,kɒnsə'veɪʃənɪst/
discovery	/dɪs'kʌvəri/
environment	/ɪn'veɪrənmənt/
evolution	/'i:və'lʊ:ʃən/
exploration	/,eksplə'reɪʃən/
explore	/ɪk'splɔ:/
find a solution	/,faɪnd ə sə'lʊ:ʃən/
geologist	/dʒɪ'blɒdʒɪst/
geology	/dʒɪ'blɒdʒi/
global warming	/,glɒbəl 'wɔ:mɪŋ/
linguist	/'lɪŋgwɪst/
linguistics	/lɪŋ'gwɪstɪks/
marine biologist	/mə,'ri:n baɪ'blɒdʒəst/
marine biology	/mə,'ri:n baɪ'blɒdʒi/
observation	/,ɒbzə'veɪʃən/
protect the environment	/prə'tekt ðɪ ɪn'veɪrənmənt/
protection	/prə'tekʃən/
psychologist	/'saɪ'kɒlədʒɪst/
psychology	/'saɪ'kɒlədʒi/

pobřeží
spadnout (např. o síti),
přestat fungovat
přímé slunce/sluneční světlo
e-kniha
elektronický papír
elektronický
čtečka
stmívat se
přijít/dorazit domů
kopec
představit si
natáhnout se k
(někomu/něčemu)
odpovědět
výzkumník
drsný, hrubý
sluha, služka
stříbrný křížek
napsat někomu SMS
hustý les
představa
vzbudit se

ovlivnit, zasáhnout
analyzovat data/důkazy
analýza
předek
archeolog
archeologie
sbírat data/důkazy
ochrana (prostředí)
ochránce přírody, ochranář
objev
životní prostředí
vývoj, evoluce
průzkum, bádání
(pro)zkoumat, bádát
najít řešení
geolog
geologie
globální oteplování
lingvista, jazykovědec
lingvistika, jazykověda
mořský biolog
mořská biologie
pozorování
chránit životní prostředí
ochrana
psycholog
psychologie

publish a research paper/evidence	/,pʌblɪʃ ə rɪ'sɜ:tʃ ,peɪpə/'evɪdəns/
solution	/sə'lu:ʃən/
solve	/sɒlv/
spend hours	/,spend 'aʊəz/
technology	/tek'nɒlədʒi/

zveřejnit výzkumnou práci/důkaz(y)
řešení
řešit
strávit spoustu času
technologie

2.4 Reading 4.12

above zero	/ə,bʌv 'ziərəʊ/
airstrip	/'eəstri:p/
average temperature	/'ævərɪdʒ 'tempɹətʃə/
below zero	/'bi:ləʊ 'ziərəʊ/
boiling	/'bɔɪlɪŋ/
canteen	/'kænti:n/
chilly	/'tʃɪli/
cold	/'kəʊld/
degree centigrade	/'di:ɡri: 'sentəɡreɪd/
fall	/'fɔ:l/
freezing	/'fri:zɪŋ/
hot	/'hɒt/
jigsaw	/'dʒɪɡzɔ:/
layer	/'leɪə/
own (adj)	/'əʊn/
permanent	/'pɜ:mənənt/
plus/minus 25 degrees	/'plʌs/'maɪnəs 'twenti 'faɪv di 'ɡri:z/
reach home/the South Pole	/'ri:tʃ 'həʊm/ðə saʊθ 'pəʊl/
recorded	/'rɪ 'kɔ:dɪd/
remains	/'rɪ'meɪnz/
return to	/'rɪ'tʜ:n tə/
rise	/'raɪz/
run a business/research station	/'rʌn ə 'bɪznəs/rɪ'sɜ:tʃ 'steɪʃən/
save	/'seɪv/
the dark	/'ðə dɑ:k/
warm	/'wɔ:m/

nad nulou
vzletová/přistávací dráha
průměrná teplota
pod nulou
vařící, rozpálený
kantýna, jídelna
chladno, chladný
studený
stupně Celsia
spadnout
ledový, mrazivý
horko, horký
skládačka, puzzle
vrstva
vlastní, svůj
trvalý
plus/mínus 25 stupňů
dojet, dorazit domů/na Jižní Pól
nahraný, zaznamenaný
pozůstatky
vrátit se k
stoupnout, zvýšit se
vést firmu/výzkumnou stanici
zachránit
tma
teplý

2.5 Grammar 4.13

astronaut	/'æstrɒnɔ:t/	astronaut, kosmonaut
give out	/'ɡɪv 'aʊt/	rozdávat
GPS	/'dʒɪ: pi: 'es/	navigace GPS
mobile phone	/'məʊbaɪl 'fəʊn/	mobilní telefon
inside	/'ɪn'saɪd/	vevnitř
outside	/'aʊt'saɪd/	venku

2.6 Use of English 4.14

cheer	/'tʃɪə/	jásat, vítat
civil rights	/'sɪvəl 'raɪts/	občanská práva
fast asleep	/'fɑ:st ə'sli:p/	tvrdě spící
graduate from	/'ɡrædʒueɪt frəm/	absolvovat, vystudovat (co)
look up	/'lʊk 'ʌp/	vyhledat, dohledat (např. slovíčko ve slovníku)
space	/'speɪs/	vesmír
stand up	/'stænd 'ʌp/	postavit se

2.7 Writing 4.15

distant	/ˈdɪstənt/
loud thunder	/laʊd ˈθʌndə/
fossils	/'fɒsəlz/
get stuck	/get stʌk/
lift	/lɪft/
directions	/daɪ'rekʃənz/
route	/ru:t/
turn a corner	/tɜ:n ə 'kɔ:nə/

vzdálený
hlasitý hrom
zkameněliny, fosilie
uvíznout, zaseknout se
výtah
pokyny, návod
cesta, trasa
zahnout za roh

2.8 Speaking 4.16

all of a sudden	/ɔ:l əv ə 'sʌdn/
frightened	/'fraɪnd/
go dead	/'gəʊ 'ded/
nightmare	/'naɪtmə/
put on	/'pʊt 'ɒn/
shocked	/'ʃɒkt/
surprised	/'sə'praɪzd/
torch	/'tɔ:tʃ/

náhle, najednou
vyděšený
přestat fungovat (v důsledku nedostatku elektřiny)
noční můra
obléct si
šokovaný
překvapený
svítilna

UNIT 3 – THE ARTS**3.1 Vocabulary 4.17**

acting	/'æktɪŋ/
addictive	/ə'dɪktɪv/
animation	/'ænə'meɪʃən/
audiences	/'ɔ:diənsɪz/
binge watcher	/'bɪndʒ ,wɒtʃə/
bookworm	/'bʊkwɜ:m/
chapter	/'tʃæptə/
character	/'kærəktə/
chat show	/'tʃæt ʃəʊ/
clip	/klɪp/
comedy	/'kɒmədi/
complex	/'kɒmpleks/
confession	/kən'feʃən/
cooking programme	/'kʊkɪŋ ,prəʊgræm/
costume	/'kɒstjʊm/
(crime/TV) drama	/('kraɪm /,ti: 'vi:) ,dra:mə/
disappointing	/'dɪsə'pɔɪntɪŋ/
documentary	/'dɒkjə'mentəri/
drama series	/'dra:mə ,sɪəri:z/
embarrassing	/'ɪm'bærəsɪŋ/
ending	/'endɪŋ/
engaging	/'ɪn'geɪdʒɪŋ/
entertaining	/'entə'teɪnɪŋ/
episode	/'epəsəʊd/
excellent	/'eksələnt/
factual	/'fæktʃuəl/
fantasy	/'fæntəsi/

herectví
návykový
animace
diváci, publikum
člověk, který shlédne celý seriál najednou
knižomol
kapitola
postava
talk show
klip, ukázka
komedie
spletitý, složitý
příznání
pořad o vaření
kostým
(kriminální/televizní) drama
neuspokojivý, chabý
dokument (pořad)
drama seriál
trapný
konec (knihy, filmu)
okouzlující, poutavý
zábavný
díl, epizoda
vynikající, skvělý
faktický, věcný, skutečný
fantasy

fascinating	/ˈfæsɪneɪtɪŋ/	fascinující
game show	/ˈgeɪm ʃəʊ/	televizní soutěž
gripping	/ˈɡrɪpɪŋ/	napínavý (příběh)
horror	/ˈhɒrə/	horor
imaginative	/ɪˈmædʒɪnətɪv/	nápaditý, vynalézavý
inspiring	/ɪnˈspaɪərɪŋ/	inspirující
light entertainment	/ˌlaɪt ˌentəˈteɪnmənt/	nenáročná zábava
live	/laɪv/	živě
movie	/ˈmuːvi/	film
moving	/ˈmuːvɪŋ/	dojemný
musical	/ˈmjuzɪkəl/	muzikál
news bulletin	/ˈnjuːz ˌbʊlətɪn/	zprávy (zpravodajská relace)
novel	/ˈnɒvəl/	román
on-demand TV	/ɒn dɪˌmɑːnd ˌtiː ˈviː/	pořad vydaný po sériích (ne po epizodách)
period drama	/ˈpɪəriəd ˌdraːmə/	historické drama
plot	/plɒt/	zápletka, děj
reality TV	/rɪˌæləti ˌtiːˈviː/	reality show
romantic comedy	/rəʊˌmæntɪk ˈkɒmədi/	romantická komedie
science fiction	/ˌsaɪəns ˈfɪkʃən/	sci-fi
script	/skrɪpt/	scénář
setting	/ˈsetɪŋ/	prostředí, lokace
sitcom	/ˈsɪtkɒm/	sitkom
soap (opera)	/səʊp (ˈɒpərə)/	telenovela
soundtrack	/ˈsaʊndtræk/	soundtrack
special effects	/ˌspeʃəl əˈfektz/	speciální efekty
talent show	/ˈtælənt ʃəʊ/	talentová show
telly	/ˈteli/	televize
thriller	/ˈθrɪlə/	thriller, napínavý příběh
travel show	/ˈtrævəl ʃəʊ/	cestovatelský pořad
TV series	/ˌtiːˈviː ˌsɪəriːz/	seriál
weakness	/ˈwiːknəs/	slabost
weather forecast	/ˈweðə ˌfɔːkɑːst/	předpověď počasí

3.2 Grammar 4.18

best-selling	/ˌbestˈselɪŋ/	nejprodávanější
busy	/ˈbɪzi/	rušný
play	/pleɪ/	divadelní hra
record	/rɪˈkɔːd/	nahrát
vocal range	/ˌvəʊkəl ˈreɪndʒ/	hlasový rozsah

3.3 Listening 4.19

art gallery	/ˈɑːt ˌgæləri/	umělecká galerie
at a museum	/ət ə mjuːˈziəm/	v muzeu
black and white	/ˌblæk ən ˈwaɪt/	černobílý
classic oil painting	/ˌklæsɪk ˈɔɪl ˌpeɪntɪŋ/	klasická olejomalba
colour	/ˈkʌlə/	barva
editor	/ˈedɪtə/	redaktor
exhibition	/ˌekʃəˈbɪʃən/	výstava
landscape	/ˈlændskeɪp/	krajina, krajinomalba
modern abstract painting	/ˌmɒdn ˈæbstrækt ˌpeɪntɪŋ/	moderní abstraktní malba
ordinary	/ˈɔːdənəri/	obyčejný

painter	/ˈpeɪntə/	malíř
paste on walls/buildings	/ˌpeɪst ɒn ˈwɔːlz/ˈbɪldɪŋz/	přilepit na zdi/budovy
photo/photograph	/'fəʊtəʊ/'fəʊtəgrɑ:f/	fotka, fotografie
photographer	/fə'tɒgrəfə/	fotograf
photography	/fə'tɒgrəfi/	fotografování
portrait	/'pɔːtrət/	portrét
public place	ˌpʌblɪk ˈpleɪs/	veřejný prostor
sculptor	/'skʌlptə/	sochař
sculpture	/'skʌlptʃə/	socha, plastika
slum	/slʌm/	slum, chudinská čtvrt'
street art	/'stri:t ɑ:t/	street art, pouliční umění

3.4 Reading 4.20

A-list actors	/'eɪ lɪst ˌæktəz/	nejslavnější herci
anger	/'æŋgə/	vztek
autobiography	ˌɔːtəbaɪ'ɒgrəfi/	autobiografie
biography	/baɪ'ɒgrəfi/	životopis
blockbuster	/'blɒk,bʌstə/	kasovní trháč, velmi úspěšný film
box office	/'bɒks ɒfəs/	pokladna
bully	/'bʊli/	šikanovat
cause	/kɔːz/	způsobit
classic novel	ˌklæsɪk ˈnɒvəl/	klasický román
come out	ˌkʌm ˈaʊt/	vyjít (film, kniha)
comic book	/'kɒmɪk ˌbʊk/	komiks
computer-generated images	/kəmˌpjʊːtə ˌdʒenəreɪtɪd ˈɪmɪdʒɪz/	snímky vytvořené na počítači
cope with	/'kəʊp wɪð/	zvládnout něco, poradit si s něčím
crime novel	/'kraɪm ˌnɒvəl/	detektivní román, kriminální román
dedicate yourself to sth	/'dedəkeɪt jɔːself tə ˈsʌmθɪŋ/	věnovat se (čemu)
destruction	/dɪ'strʌkʃən/	zkáza, zničení
escapism	/'ɪskeɪpɪzəm/	únik před skutečností
fairy tale	/'feəri teɪl/	pohádka
fantasy novel	ˌfæntəsi ˈnɒvəl/	fantasy román
find out	ˌfaɪnd ˈaʊt/	zjistit
genre	/'ʒɒnrə/	žánr
give something up	ˌgɪv ˌsʌmθɪŋ ˈʌp/	něčeho se vzdát
have X-ray vision	ˌhæv ˈeks reɪ ˌvɪʒən/	mít rentgenové vidění
historical fiction	/hɪ'stɔːrɪkəl ˈfɪkʃən/	historická fikce/beletrie
horror fiction	/'hɒrə ˈfɪkʃən/	hororová fikce/beletrie
innocent	/'ɪnəsənt/	nevinný
invisible	/'ɪnˌvɪzɪbəl/	neviditelný
loss	/lɒs/	ztráta
poem	/'pəʊɪm/	báseň
purpose	/'pɜːpəs/	účel
reject	/'rɪ'dʒekt/	odmítnout
relate to	/'riːleɪt ˌtə/	týkat se (čeho/koho), vztahovat se k (čemu/komu)
scene	/siːn/	scéna
science fiction	ˌsaɪəns ˈfɪkʃən/	sci-fi
short story	/'ʃɔːt ˈstɔːri/	povídka

stand up for	/ˌstænd 'ʌp fə/
take on (a role)	/ˌteɪk ˌɒn ə 'rɔːl/
thriller	/'θrɪlə/
trailer	/'treɪlə/
weird	/waɪəd/

postavit se za (koho)/hájit
vzít (roli)
napínavý příběh, thriller
trailer, upoutávka
divný, zvláštní

3.5 Grammar 4.21

gig	/gɪg/
music award	/'mju:zɪk ə,wɔ:d/
proper	/'prɒpə/
the charts	/ðə 'tʃɑ:ts/

koncert
hudební cena
pořádný, vhodný
žebříček, hitparáda

3.6 Use of English 4.22

perform	/pə'fɔ:m/
put on (a play)	ˌpʊt ɒn (ə 'pleɪ)/
softly	/'sɒftli/
stage	/steɪdʒ/
X-rated	/'eks ˌreɪtəd/

vystupovat, účinkovat
uvést (hru), hrát divadlo
jemně, zlehka
podium
nevhodný pro mládež,
nepřístupný

3.7 Writing 4.23

adaptation of	/ˌædæp'teɪʃən əv/
amusing	/ə'mju:zɪŋ/
brilliant	/'brɪljənt/
convincing	/kən'vɪnsɪŋ/
directed by	ˌdaɪ'rektɪd baɪ/
engaging	/'ɪn'geɪdʒɪŋ/
hold your attention	/həʊldz jə ə'tenʃən/
inspiring	/'ɪn'spaɪərɪŋ/
masterpiece	/'mɑ:stəpi:s/
performance	/pə'fɔ:məns/
predictable	/'prɪ'dɪktəbəl/
remake of	/'ri:meɪk əv/

adaptace, přepracování
(něčeho)
zábavný
skvělý, úžasný
přesvědčivý
režirovaný (kým)
poutavý
udržet (svůj/čí) zájem
inspirující
mistrovské dílo, veledílo
představení
předvídatelný
nové zpracování,
předělávka (čeho)
(filmový) scénář
pokračování,
další díl (filmu, knihy)
v hlavní roli
senzační, ohromující
vhodný pro
mimořádný, znamenitý

screenplay	/'skri:npleɪ/
sequel of	/'si:kwəl əv/

starring	/'stɑ:rɪŋ/
stunning	/'stʌnɪŋ/
suitable for	/'su:təbəl fə/
superb	/'su:'pɜ:b/

3.8 Speaking 4.24

in the background	/ˌɪn ðə 'bækgraʊnd/
in the foreground	/ˌɪn ðə 'fɔ:graʊnd/
look bored/tired	ˌlʊk 'bɔ:d/'taɪəd/
pavement	/'peɪvmənt/

v pozadí
v popředí
vypadat znuděně/unaveně
chodník

UNIT 4 – HOME SWEET HOME

4.1 Vocabulary 4.25

accommodation	/ə,kɒmə'deɪʃən/	ubytování
basement	/'beɪsmənt/	suterén, sklep
bedside table	/,bedsaɪd 'teɪbəl/	noční stolek
block of flats	/,blɒk əv 'flæts/	panelák, bytový dům
bookcase	/'bʊk-keɪs/	knihovna (nábytek)
brick	/brɪk/	cihla
bungalow	/'bʌŋgələʊ/	bungalov
carpet	/'kɑ:pət/	koberec
chest of drawers	/,tʃest əv 'drɔ:z/	komoda
comfortable	/'kʌmfətəbəl/	pohodlný
concrete	/'kɒŋkri:t/	beton
cooker	/'kʊkə/	sporák
cosy	/'kəʊzi/	útulný
cottage	/'kɒtɪdʒ/	chalupa, venkovský dům
cupboard	/'kʌbəd/	skříňka, příborník
desk	/desk/	psací stůl
detached house	/dɪ,tætʃt 'haʊs/	samostatný dům
do the cooking	/,du: ðə 'kʊkɪŋ/	vařit
do the gardening	/,du: ðə 'gɑ:dnɪŋ/	zahradničit
do the housework	/,du ðə 'haʊswɜ:k/	dělat domácí práce
do the ironing	/,du: ði 'aɪənɪŋ/	žehlit
do the shopping	/,du: ðə 'ʃɒpɪŋ/	nakupovat
do the washing	/,du: ðə 'wɒʃɪŋ/	prát prádlo
do the washing-up	/,du: ðə ,wɒʃɪŋ 'ʌp/	mýt nádobí
do your homework	/,du: jɔ: 'həʊmwɜ:k/	dělat domácí úkoly
downstairs	/daʊn'steəz/	dole, dolů
fridge	/frɪdʒ/	lednice
front door	/,frʌnt 'dɔ:/	vstupní dveře
glass	/glɑ:s/	sklo
in a village	/,ɪn ə 'vɪlɪdʒ/	na/ve vesnici
in the city centre	/,ɪn ðə ,sɪti 'sentə/	v centru města
in the countryside	/,ɪn ðə 'kʌntrisaɪd/	na venkově
in the suburbs	/,ɪn ðə 'sʌbɜ:bz/	na předměstí
interior wall	/ɪn,tɪəriə 'wɔ:l/	vnitřní zeď
kitchen sink	/,kɪtʃən 'sɪŋk/	dřez
ladder	/'lædə/	žebřík
make a complaint	/,meɪk ə kəm'pleɪnt/	stěžovat si
make a decision	/,meɪk ə dɪ'sɪʒən/	udělat rozhodnutí
make a mess	/,meɪk ə 'mes/	udělat nepořádek
make a noise	/,meɪk ə 'nɔɪz/	dělat hluk
make dinner	/,meɪk 'dɪnə/	uvařit/udělat večeři
make your bed	/,meɪk jɔ: 'bed/	ustlat postel
metal	/'metl/	kov
modern	/'mɒdn/	moderní
narrow	/'nærəʊ/	úzký
natural light	/,nætʃərəl 'laɪt/	denní světlo
near the sea	/,nɪə ðə 'si:/	u moře
neighbour	/'neɪbə/	soused

on a housing estate
 on the edge of the city
 on the first floor
 on the ground floor
 on the second floor
 on the top floor
 open-plan
 radiator
 semi-detached house
 shelf
 spacious
 stairs
 stone
 terraced house
 traditional
 upstairs
 wardrobe
 wide
 wood
 wooden floor

/,ɒn ə 'haʊzɪŋ ɪ,steɪt/
 /,ɒn ði 'edʒ əv ðə 'sɪti/
 /ɒn ðə ,fɜːst 'floː/
 /ɒn ðə ,graʊnd 'floː/
 /ɒn ðə ,sekənd 'floː/
 /ɒn ðə ,tɒp 'floː/
 /,əʊpən 'plæn/
 /'reɪdɪeɪtə/
 /,semɪdɪ,tætʃt 'haus/
 /ʃelf/
 /'speɪʃəs/
 /steəz/
 /stəʊn/
 /,terəst 'haus/
 /trə'dɪʃənəl/
 /,ʌp'steəz/
 /'wɔːdrəʊb/
 /waɪd/
 /wʊd/
 /,wʊdn 'floː/

na sídlišti
 na okraji města
 v prvním patře
 v přízemí
 v druhém patře
 v nejvyšším patře
 otevřený prostor
 radiátor
 dvojdomek
 police
 prostorný
 schody, schodiště
 kámen
 řadový domek
 tradiční
 nahoře, nahoru
 šatní skříň
 široký
 dřevo
 dřevěná podlaha

4.2 Grammar 4.26

community
 couch
 feel at home
 feel homesick
 free
 host
 houseboat
 luxury
 member
 neighbourhood
 studio apartment

/kə'mjuːnəti/
 /kaʊtʃ/
 /,fi:l ət 'həʊm/
 /,fi:l 'həʊm,sɪk/
 /friː/
 /həʊst/
 /'haʊsbəʊt/
 /'lʌkʃəri/
 /'membə/
 /'neɪbəhʊd/
 /'stjuːdiəʊ ə,pɑːtmənt/

komunita, společenství
 pohovka, gauč
 cítit se jako doma
 stýskat po domově
 volný
 hostit, hostitel
 obytný člun, hausbót
 luxus, luxusní
 člen
 sousedství, okolí, čtvrť
 garsoniéra

4.3 Listening 4.27

come round
 get away from
 keep sb out
 lamp
 let sb in
 shell
 show sb around
 souvenir
 stay in

/,kʌm 'raʊnd/
 /,get ə,wei 'frəm/
 /,ki:p 'sʌmbədi 'aʊt/
 /læmp/
 /,let ,sʌmbədi 'ɪn/
 /ʃel/
 /ʃəʊ 'sʌmbədi ə'raʊnd/
 /,suːvə'nɪə/
 /,steɪ 'ɪn/

zastavit se (na návštěvu)
 odejít (odkud), utéct,
 dostat se pryč
 nevpustit (koho) dovnitř
 lampa, světlo
 vpustit (koho) dovnitř
 mušle
 provést (koho), udělat
 prohlídku (např. městem)
 suvenýr
 zůstat doma

4.4 Reading 4.28

abandon
 ancient
 attract
 breathtaking view

/ə'bændən/
 /'eɪnʃənt/
 /ə'trækt/
 /,breθteɪkɪŋ 'vjuː/

opustit
 antický, starověký, prastarý
 přitahovat (koho/se)
 úchvatný výhled

busy	/'bɪzi/	rušný, zaneprázdněný
camel	/'kæməʌl/	velbloud
cave	/keɪv/	jeskyně
crater	/'kreɪtə/	kráter
dense	/dens/	hustý (kouř, les)
desert	/'dezət/	poušť
develop underwater vision		vyvinout si podvodní vidění
dry	/draɪ/	suchý
electricity	/ɪ,lek'trɪsəti/	elektrina
historic monument	/hɪ,storɪk 'mɒnjəmənt/	historický památník/památka
hot springs	/'hɒt 'sprɪŋz/	horké prameny
humid	/'hju:mɪd/	vlhko, dusno/vlhký, dusný
impressive	/'ɪm'presɪv/	působivý
island	/'aɪlənd/	ostrov
landscape	/'lændskeɪp/	krajina
lush	/lʌʃ/	bujný, svěží (vegetace)
mining	/'maɪnɪŋ/	těžba, hornictví
mountain	/'maʊntən/	hora
move (house)	/'mu:v ('haus)/	přestěhovat se
nomadic tribe	/nəʊ,mædɪk 'traɪb/	kmen nomádů
population	/'pɒpjə'leɪʃən/	obyvatelstvo
rainforest	/'reɪnfɒrɛst/	deštný prales
rock	/rɒk/	skála, kámen
ruins	/'ru:ɪnz/	ruiny, zříceniny
scorching	/'skɔ:tʃɪŋ/	parný, horký (počasí)
stilt	/stɪlt/	sloupek (pro vyvýšení budovy nad zem, vodu)
tourist destination	/'tʊərɪst destə,neɪʃən/	turistický cíl
trading centre	/'treɪdɪŋ ,sentə/	obchodní centrum
traffic jam	/'træfɪk ,dʒæm/	dopravní zácpa
treehouse	/'tri: haus/	stromový domek
turquoise ocean	/'tɜ:kwoɪz 'əʊʃən/	tyrkysový oceán
vegetation	/'vedʒɪ'teɪʃən/	vegetace
volcanic	/'vɒl'kænɪk/	sopečný, vulkanický
volcano	/'vɒl'keɪnəʊ/	vulkán, sopka

4.5 Grammar 4.29

ceiling	/'si:lɪŋ/	strop
house-warming party	/'haʊswɔ:mɪŋ ,pɑ:ti/	oslava při nastěhování do nového domu/bytu
sheet	/ʃi:t/	prostěradlo
warn	/wɔ:n/	varovat
dress up as	/'dres 'ʌp əz/	přestrojit se za

4.6 Use of English 4.30

a little/a bit/slightly	/ə 'lɪtl/ə 'bɪt/'slaɪtli/	trochu
badly	/'bædli/	špatně
completely	/kəm'pli:tli/	naprosto
extremely	/'ɪk'stri:mli/	nesmírně, extrémně
luckily	/'lʌkɪli/	naštěstí
quite/rather/pretty	/kwaɪt/'rɑ:ðə/'prɪti/	docela, poměrně
really	/'ri:əli/	opravdu

stay up /,steɪ 'ʌp/
 unbelievably /ˌʌnbə'li:vəbli/
 well /wel/

zůstat vzhůru
 neuvěřitelně
 dobře

4.7 Writing 4.31

a must /ə 'mʌst/
 according to /ə'kɔ:diŋ tə/
 architecture /'ɑ:kətektʃə/
 attraction /ə'trækʃən/
 be famous for /bi 'feɪməs fə/
 delicious /dɪ'ljʃəs/
 entertainment /,entə'teɪnmənt/
 historic site /hɪ'stɔ:ɪk 'saɪt/
 local speciality /,ləʊkəl ,speʃi'æləti/
 lovely /'lʌvli/
 nightlife /'naɪtlaɪf/
 on foot /,ɒn 'fʊt/
 recommend /,rekə'mend/
 selection of /sə'lekʃən əv/
 tend to /'tend tə/

nutnost, nezbytnost
 podle (koho/čeho)
 architektura
 atrakce
 být známý, proslavený (čím)
 výborný, vynikající
 zábava
 historická památka
 místní specialita
 krásný, příjemný
 noční život
 pěšky
 doporučit
 výběr (čeho)
 mít sklon k,
 být náchylný k (čemu)
 největší turistická atrakce
 úžasný

tourist highlight /,tʊərɪst 'haɪlaɪt/
 wonderful /'wʌndəfəl/

4.8 Speaking 4.32

adult /'ædʌlt/
 castle /'kɑ:səl/
 daily /'deɪli/
 hill /hɪl/
 river /'rɪvə/
 royal family /,rɔɪəl 'fæməli/
 suitable /'su:təbəl/
 waterfront restaurant /,wɔ:təfrʌnt 'restərɒnt/

dospělý
 hrad, zámek
 denně
 kopec
 řeka
 královská rodina
 vhodný
 restaurace na nábřeží

UNIT 5 – TIME TO LEARN

5.1 Vocabulary 4.33

ability /ə'bɪləti/
 academic subject /,ækə'demɪk 'sʌbdʒɪkt/
 after-school activity /ɑ:ftə ,sku:l æk'tɪvəti/
 attend/go to school /ə'tend/,gəʊ tə 'sku:l/
 break up /,breɪk 'ʌp/
 classmate /'klɑ:smet/
 compulsory /kəm'pʌlsəri/
 cope with /,kəʊp 'wɪð/
 curriculum /kə'rɪkjʊləm/
 do a degree /,du: ə dɪ'gri:/
 do/take an exam /,du: /,teɪk ən ɪg'zæm/
 drop a subject /,drɒp ə 'sʌbdʒɪkt/
 elementary school /,elə'mentəri sku:l/

schopnost
 studijní předmět
 odpolední aktivita, kroužek
 chodit do školy
 ukončit (co)
 spolužák
 povinný
 snášet (co), zvládat (co)
 učební plán, osnovy
 studovat za účelem
 získání titulu
 dělat zkoušku
 odhlásit se z předmětu,
 nedokončit předmět
 základní škola

entrance exam	/ˈentrəns ɪgˌzæm/	přijímací zkouška
fail an exam	/ˌfeɪl ən ɪgˌzæm/	neuspět ve zkoušce, neudělat zkoušku
finish school	/ˌfɪnɪʃ ˈsku:l/	dokončit školu
get a degree	/ˌget ə dɪˈɡri:/	získat titul
get into university	/ˌget ɪntə ˌjuːnəˈvɜːsəti/	dostat se na vysokou školu
get on well with	/ˌget ɒn ˈwel wɪð/	dobře vycházet s (kým)
hand in homework	/ˌhænd ɪn ˈhəʊmwɜːk/	odevdat domácí úkol
have a degree	/ˌhæv ə dɪˈɡri:/	mít titul
keep up with	/ˌkiːp ˈʌp wɪð/	držet krok s (kým, čím)
learn by heart, memorise	/ˌlɜːn baɪ ˈhɑːt/ˈmeməraɪz/	naučit se nazpaměť
learn from mistakes	/ˌlɜːn frəm mɪˈsteɪks/	poučit se z chyb
leave school	/ˌliːv ˈsku:l/	opustit školu
line up	/ˌlaɪn ˈʌp/	seřadit se
make mistakes	/ˌmeɪk mɪˈsteɪks/	dělat chyby
mark homework	/ˌmɑːk ˈhəʊmwɜːk/	oznámkovat domácí úkol
miss/skip lessons	/ˌmɪs/ˌskɪp ˈlesənz/	vynechat hodinu/ nejít na hodinu
mixed-ability class	/ˌmɪkst əˌbɪləti ˈklaːs/	třída se smíšenou úrovní znaností žáků
move up	/ˌmuːv ˈʌp/	posunout se nahoru
Music	/ˈmjuzɪk/	hudební výchova
pass an exam	/ˌpɑːs ən ɪgˌzæm/	složit zkoušku
pay attention	/ˌpeɪ əˈtenʃən/	dávat pozor
PE	/ˌpiː ˈiː/	tělocvik
playground	/ˈpleɪgraʊnd/	hřiště
revise for an exam	/rɪˌvaɪz fər ən ɪgˌzæm/	opakovat si před zkouškou
school uniform	/ˌsku:l ˈjuːnəfɔːm/	školní uniforma
secondary school	/ˈsekəndəri sku:l/	střední škola
set homework	/ˌset ˈhəʊmwɜːk/	zadat domácí úkol
start school	/ˌstɑːt ˈsku:l/	začít chodit do školy
take a subject	/ˌteɪk ə ˈsʌbdʒɪkt/	studovat předmět
term	/tɜːm/	semestr
timetable	/ˈtaɪmˌteɪbəl/	rozvrh
tuition fee	/tʃuːʃən fiː/	školné
university graduate	/ˌjuːnəˈvɜːsəti ˈgrædʒuət/	absolvent vysoké školy

5.2 Grammar 4.34

be in favour of	/ˌbi ɪn ˈfeɪvər əv/	být zastáncem (čeho), být pro (co)
decent job	/ˌdiːsənt ˈdʒɒb/	slušná práce
do a bungee jump	/ˌdu ə ˈbʌndʒɪ ˌdʒʌmp/	skočit bungee jump
gap year	/ˈɡæp jɪə/	rok volna (po ukončení střední školy a před nástupem na vysokou školu)
go away	/ˌgəʊ əˈweɪ/	odjet, odejít
go backpacking	/ˌgəʊ ˈbækˌpækɪŋ/	cestovat s batohem
go/live abroad	/ˌgəʊ/ˌlɪv əˈbrɔːd/	jet do ciziny/žít v cizině
join a band	/ˌdʒɔɪn ə ˈbænd/	přidat se ke kapele
part-time job	/ˌpɑːt taɪm ˈdʒɒb/	práce na částečný úvazek
schoolwork	/ˈskuːlwɜːk/	školní práce/učivo/nauka
waste	/weɪst/	plýtvat, promrhat, promarnit

5.3 Listening 4.35

A levels

/ˈeɪ ˌlevəlz/

apply for (a place)
be positive
field trip
get a job
get a lot out of sth
get a place at university
get a tattoo
get exhausted
get good grades
get ill
get into trouble
get nervous
get rid of sth
get stressed about sth
grade/mark
have a good time
on your own
revision
schedule
take a break
take it easy
your fault

/əˌplɑɪ fər ə ˈpleɪs/
/ˌbi ˈpɒzətɪv/
/ˈfi:ld trɪp/
/ˌget ə ˈdʒɒb/
/ˌget ə ˈlɒt aʊt əv ˌsʌmθɪŋ/
/ˌget ə ˌpleɪs ət ˌju:nəˈvɜ:səti/
/ˌget ə təˈtuː/
/ˌget ɪɡˈzɔ:stɪd/
/ˌget ɡʊd ˈɡreɪdz/
/ˌget ˈɪl/
/ˌget ˌɪntə ˈtrʌbəl/
/ˌget ˈnɜ:vəs/
/ˌget ˈrɪd əv ˌsʌmθɪŋ/
/ˌget ˈstrest əˌbaʊt ˌsʌmθɪŋ/
/ɡreɪd/mɑ:k/
/ˌhæv ə ɡʊd ˈtaɪm/
/ˌɒn jɔ:r ˈəʊn/
/rɪˈvɪʒən/
/ˈʃedju:l/
/ˌteɪk ə ˈbreɪk/
/ˌteɪk ɪt ˈi:zɪ/
/jɔ: ˈfɔ:lt/

závěrečná zkouška na střední škole, obdoba maturity pro dobré studenty
hlásit se na (pozici, školu)
být pozitivní
exkurze
dostat práci
vytěžit hodně z (čeho)
dostat se na vysokou školu
nechat se tetovat
vyčerpat se
dostat dobré známky
onemocnět
dostat se do potíží
znervóznět
zbavit se (čeho)
stresovat, nervovat se (čím)
známka
mít se dobře, užívat si
sám/sama/samostatně
opakování
rozvrh
udělat si přestávku
nedělat si starosti
tvá chyba

5.4 Reading 4.36

ability
be an expert on
be/become a professor of
bully
concentrate
condition
dream of
encourage
get over a difficulty with the support of
have/find a passion for
help sb to do sth
ignore
learning disorders
make fun of
make the mistake of doing sth

mentor
misunderstand
struggle with
visual thinker

/əˈbɪləti/
/ˌbi ən ˈekspɜ:t ɒn/
/bi/bɪˈkɒm ə prəˈfesər əv/
/ˈbʊli/
/ˈkɒnsəntreɪt/
/kənˈdɪʃən/
/ˈdri:m əv/
/ɪnˈkʌrɪdʒ/
/ˌget ˌəʊvə əˈdɪfɪkəlti wɪθ ðə səˈpɔ:t əv/

/ˌhæv/ˌfaɪnd ə ˈpæʃən fə/
/ˌhelp ˌsʌmbɒdi tə ˈdu: ˌsʌmθɪŋ/
/ɪɡˈnɔ:/
/ˈlɜ:nɪŋ ˌdɪsˈɔ:dəz/
/ˌmeɪk ˈfʌn əv/
/ˌmeɪk ðə mɪˌsteɪk əv ˈdu:ɪŋ ˌsʌmθɪŋ/

/ˈmentɔ:/
/ˌmɪsʌndəˈstænd/
/ˈstrʌɡəl wɪð/
/ˌvɪʒuəl ˈθɪŋkə/

schopnost
být odborník/expert na (co)
být/stát se profesorem (čeho)
šikanovat
soustředit se, koncentrovat se
stav, zdravotní potíže
snít o (čem)
podporovat
zvládnout potíže s podporou (koho)
mít/najít vášeň pro (co)
pomoci někomu dělat něco
ignorovat
poruchy učení
dělat si legraci z (koho, čeho)
udělat chybu v (čem), chybovat (čím)
učitel, rádce
špatně pochopit, nepochopit
potýkat se s (čím)
vizuální myslitel

5.5 Grammar 4.37

background	/ˈbækgraʊnd/
beanbag	/ˈbiːnbæg/
blinds	/blaɪndz/
bright	/braɪt/
chill out	/ˌtʃɪl ˈaʊt/
compete against	/kəmˈpiːt əˈɡenst/
cushion	/'kʊʃən/
first aid	/ˌfɜːst ˈeɪd/
flexible	/'fleksəbəl/
follow your own interests	/ˌfɒləʊ jɔːr əʊnˈɪntrests/
manifesto	/'mæniːfestəʊ/
nationwide	/'neɪʃənˈwaɪd/
relevant	/'reləvənt/
rigid	/'rɪdʒəd/
school gate	/'sku:l ˈgeɪt/
scrape	/skreɪp/
swipe card	/'swaɪp kɑːd/
uncluttered	/'ʌnˈklʌtəd/

pozadí
 sedací pytel
 rolety, žaluzie
 jasný, světlý, zářivý
 uvolnit se, odpočívat
 soupeřit/soutěžit s
 polštářek
 první pomoc
 pružný, přizpůsobivý
 řídit se svými zájmy
 manifest, prohlášení
 celostátní
 podstatný, relevantní
 pevný, zkostnatělý
 školní brána, vchod do školy
 odřít (si) část těla
 magnetická karta
 nepřepřlácaný, přehledný

5.6 Use of English 4.38

cricket	/'krɪkɪt/
give up	/'gɪv ˈʌp/
hockey	/'hɒki/
kit	/kɪt/
netball	/'netbɔːl/
rugby	/'rʌɡbi/

kriket
 vzdát to, přestat
 hokej
 výbava, výstroj
 netbal
 ragby

5.7 Writing 4.39

application form	/'æplɪˈkeɪʃən fɔːm/
arrange	/ə'reɪndʒ/
availability	/əˌveɪlə'bɪləti/
do a course	/'duː ə ˈkɔːs/
enquire about	/'ɪnˈkwaɪər əˈbaʊt/

příhláška
 domluvit, uspořádat, zařídit
 dostupnost
 chodit na kurz/udělat si kurz
 zeptat se,
 informovat se na (koho, co)
 vděčný
 poskytnout
 zaregistrovat se
 personál

5.8 Speaking 4.40

donation	/dəʊˈneɪʃən/
single-sex school	/'sɪŋɡəl seks ˈsku:l/
waste of time	/'weɪst əv ˈtaɪm/

dar (charitě)
 škola buď pouze chlapecká,
 nebo pouze dívčí
 ztráta času

UNIT 6 – JUST THE JOB

6.1 Vocabulary 4.41

apply for a job	/əˌplaɪ fər ə 'dʒɒb/	ucházet se o práci
be badly paid	/bi ˌbædli 'peɪd/	být špatně placen
be employed/self-employed		být zaměstnanec/samostatně výdělečně činný
be in charge of	/ˌbi ɪn 'tʃɑːdʒ əf/	mít na starost (co)
be responsible for	/ˌbi rɪˈspɒnsəbəl fər/	být zodpovědný za (co)
be unemployed	/ˌbi ʌnɪmˈplɔɪd/	být nezaměstnaný
be well paid	/ˌbi ˌwel 'peɪd/	být dobře placen
challenging	/'tʃælɪndʒɪŋ/	náročný, podnětný
come up with	/ˌkʌm 'ʌp wɪð/	přijít s (nápadem, myšlenkou)
creative	/kriˈeɪtɪv/	kreativní
demanding	/dɪˈmɑːndɪŋ/	náročný
do/work long hours	/ˌduː/ˌwɜːk lɒŋ 'aʊ_əz/	mít dlouhou pracovní dobu
do/work night shifts	/ˌduː/ˌwɜːk 'naɪt ʃɪfts/	pracovat na noční směny
do/work overtime	/ˌduː/ˌwɜːk 'əʊvətaɪm/	pracovat přes čas
employ (v)	/ɪmˈplɔɪ/	zaměstnat
employer	/ɪmˈplɔɪə/	zaměstnavatel
full-time job	/ˌfʊl ˌtaɪm 'dʒɒb/	práce na plný úvazek
get fired/get the sack	/ˌget 'faɪəd/ˌget ðə 'sæk/	dostat padáka/vyhazov
get/have/take a day off	/ˌget/ˌhæv/ˌteɪk ə deɪ 'ɒf/	dostat/mít/vzít si den volna
get/have/take five weeks' paid holiday		dostat/mít/vzít si pět týdnů placené dovolené
have a job	/ˌhæv ə 'dʒɒb/	mít práci
part-time job	/ˌpɑːt taɪm 'dʒɒb/	práce na částečný/poloviční úvazek
put sb off sth	/ˌpʊt 'sʌmbɒdɪ'ɒf 'sʌmθɪŋ/	odradit (koho od čeho)
put up with	/ˌpʊt 'ʌp wɪð/	snášet (co), vyrovnat se s (čím)
repetitive	/rɪˈpetətɪv/	opakující se, monotónní
resign from a job	/rɪˌzaɪn frəm ə 'dʒɒb/	rezignovat na pracovní pozici, odstoupit
rewarding	/rɪˈwɔːdɪŋ/	uspokojující
run a business/company		vést podnik/společnost
stressful	/'stresfəl/	stresující
take sb on	/ˌteɪk ˌsʌmbɒdɪ 'ɒn/	zaměstnat
tiring	/'taɪərɪŋ/	únavný
turn up	/ˌtɜːn 'ʌp/	objevit se, dorazit
work experience	/'wɜːk ɪkˌspɪəriəns/	pracovní zkušenost
work indoors/outdoors	/ˌwɜːk ɪn'dɔːz/ˌaʊt'dɔːz/	pracovat vevnitř/venku
6.2 Grammar 4.42		
babysitter	/'beɪbɪˌsɪtə/	osoba na hlídání dětí
carer	/'keərə/	pečovatel
lifeguard	/'laɪfgɑːd/	plavčík
retail	/'riːteɪl/	maloobchod, drobný prodej
retire	/rɪˈtaɪə/	odejít do důchodu
work from home	/ˌwɜːk frəm 'həʊm/	pracovat z domova
work outside	/ˌwɜːk aʊt'saɪd/	pracovat venku
6.3 Listening 4.43		

airline pilot	/ˈeəlaɪn ˌpaɪlət/
away from home	/əˈweɪ frəm ˈhəʊm/
beautician	/bjʊːˈtʃjən/
benefit	/'benəfɪt/
brave	/breɪv/
bus driver	/'bʌs ˌdraɪvə/
carpenter	/'kɑ:pəntə/
clever	/'klevə/
do training	/ˌdu: ˈtreɪnɪŋ/
driving instructor	/'draɪvɪŋ ɪnˌstrʌktə/
electrician	/ɪˌlekˈtrɪʃjən/
energetic	/ˌenəˈdʒetɪk/
engineer	/ˌendʒəˈnɪə/
estate agent	/ɪˈsteɪt ˌeɪdʒənt/
get on well with people	/ˌget ɒn ˈwel wɪθ ˌpi:pəl/
have excellent eyesight	/hæv ˈeksələnt ˌaɪsaɪt/
interpreter	/ɪnˈtɜ:pɾətə/
journalist	/'dʒɜ:nəlɪst/
lifeguard	/'laɪfgɑ:d/
male-dominated job	/ˌmeɪl ˌdɒmɪneɪtɪd ˈdʒɒb/
manual job	/ˌmænjuəl ˈdʒɒb/
musician	/mju:ˈzɪʃjən/
office	/'ɒfɪs/
office assistant	/'ɒfɪs əˌsɪstənt/
personal skills	/ˌpɜ:sənəl ˈskɪlz/
practical	/'præktɪkəl/
promotion	/prəˈmɔʃjən/
receptionist	/rɪˈsepʃjənɪst/
salary	/'sæləri/
secretary	/'sekɾətəri/
shop assistant	/'ʃɒp əˌsɪstənt/
skiing instructor	/'ski:ɪŋ ɪnˌstrʌktə/
specialist	/'speʃjəlɪst/
take time off	/ˌteɪk taɪm ˈɒf/
taxi driver	/'tæksɪ ˌdraɪvə/
travel agent	/'trævəl ˌeɪdʒənt/
university degree	/ˌju:nəˈvɜ:səti ˌdiːɡri:/

6.4 Reading 4.44

active	/'æktɪv/
businessperson	/'bɪznəsˌpɜ:sən/
charm (n, v)	/tʃɑ:m/
charming	/'tʃɑ:mɪŋ/
compete	/kəmˈpi:t/
competition	/ˌkɒmpəˈtɪʃjən/
competitive	/kəmˈpetətɪv/
decision-maker	/dɪˈsɪʒən ˌmeɪkə/
designer	/dɪˈzaɪnə/
determination	/dɪˌtɜ:mɪˈneɪʃjən/
determined	/dɪˈtɜ:mɪnd/

pilot aerolinek
pryč z domova
kosmetička
zaměstnanecká výhoda
odvážný
řidič autobusu
tesař
chytrý
projit výcvikem
instruktor řízení
elektrikář
energický
inženýr, technik
realitní makléř
vycházet dobře s lidmi
mít vynikající zrak
tumočník
novinář
plavčík
převážně mužská práce/
povolání
manuální/fyzická práce
hudebník
kancelář
asistent v kanceláři
individuální/osobní
dovednosti
praktický
povýšení
recepční
plat
sekretář(ka), tajemník
prodavač/prodavačka
lyžařský instruktor
specialista
vzít si volno
řidič taxi
agent cestovní kanceláře
univerzitní titul

aktivní
obchodník/obchodnice
kouzlo, okouzlit
okouzlující
soutěž
soutěž
soutěživý
člověk, který dělá rozhodnutí
návrhář, designér
odhodlání
odhodlaný

director	/daɪ'rektə/
fire-fighter	/'faɪə,faɪtə/
logic	/'lɒdʒɪk/
logical	/'lɒdʒɪkəl/
mechanic	/mɪ'kæni:k/
military leader	/,mɪlətəri 'li:də/
nature lover	/'neɪtʃə ,lʌvə/
nurse	/'nɜ:s/
peace	/'pi:s/
peaceful	/'pi:sfəl/
problem-solver	/'prɒbləm ,sɒlvə/
quiet	/'kwaɪət/
reliable	/'rɪ'laɪəbəl/
reliance	/'rɪ'laɪəns/
rely (on)	/'rɪ'laɪ (ɒn)/
sales representative	/'seɪlz reprɪ,zentətɪv/
social worker	/'səʊʃəl ,wɜ:kə/
software developer	/'sɒftweə dɪ'veləpə/

ředitel, režisér
hasič
logika
logický
mechanik
vojenský vůdce
milovník přírody
zdravotní sestra/ošetřovatel
mír
klidný, mírumilovný
člověk, který řeší problémy
tichý
spolehlivý
opora, jistota
spolehnout se na (koho, co)
obchodní zástupce
sociální pracovník/pracovnice
vývojář softwaru

6.5 Grammar 4.45

accountant	/ə'kaʊntənt/
accurate	/'ækjərət/
be/work in (IT)	/,bi/,wɜ:k ɪn (aɪ'ti:)/
conference call	/'kɒnfərəns kɔ:l/
fashion magazine	/'fæʃən ,mægə'zi:n/
food industry	/'fu:d ,ɪndəstri/
have a shave	/'hæv ə 'ʃeɪv/

účetní
přesný
pracovat v (IT)
konferenční hovor
módní časopis
potravinářský průmysl
oholít se

6.6 Use of English 4.46

ashamed	/ə'ʃeɪmd/
be relieved	/,bi rɪ'li:vɪd/
bored	/'bɔ:d/
confused	/'kɒn'fju:zd/
confusing	/'kɒn'fju:zɪŋ/
delighted	/'di'laitɪd/
disgusted	/'dɪs'gʌstɪd/
disgusting	/'dɪs'gʌstɪŋ/
embarrassed	/'ɪm'bærəst/
encouraging	/'ɪn'kʌrɪdʒɪŋ/
exhausting	/'ɪg'zɔ:stɪŋ/
moved	/'mu:vɪd/

zahanbený, stydící se za (co)
cítit úlevu
znuděný
zmatený
matoucí
potěšený, mající velkou radost
znechucený
nechutný, odporný
v rozpacích, rozpačitý
povzbudivý
vyčerpávající
dojatý, pohnutý (citově)

6.7 Writing 4.47

at any time	/ət ,eni 'taɪm/
at present	/ət 'prezənt/
at the moment	/ət ðə 'məʊmənt/
attach	/ə'tætʃ/
available	/ə'veɪləbəl/
be a fast learner	/,bi ə ,fɑ:st 'lɜ:nə/
be confident that	/,bi 'kɒnfɪdənt 'ðæt/
camp supervisor	/'kæmp ,su:pəvaɪzə/
flexible hours	/'fleksəbəl 'aʊ_əz/

kdykoliv
v současnosti
právě teď
připojit (přílohu)
k dispozici
rychle se učit
být si jistý (že/čím)
vedoucí na táboře/vychovatel
pružná pracovní doba

have experience of	/,hæv ɪk'spɪəriəns əv/
in connection with	/ɪn kə'nekʃən wɪð/
interview	/'ɪntəvju:/
job advert	/'dʒɒb ,ædvɜ:t/
look for a job	/,lʊk fər ə 'dʒɒb/
obtain	/əb'teɪn/
opportunity	/,ɒpə'tju:nəti/
position	/pə'zɪʃən/
possess skills	/pə,zes 'skɪlz/
require	/'rɪ'kwaɪə/
succeed	/sək'si:d/
suitable candidate	/'su:təbəl 'kændɪdət/
with reference to	/,wɪð 'referəns tə/

mít zkušenost s
ve spojitosti s
pohovor
nabídka práce
hledat práci
získat
příležitost
pozice, místo
mít dovednosti
požadovat, vyžadovat
uspět
vhodný kandidát
ohledně (čeho)

6.8 Speaking 4.48

association	/ə,səʊsi'eɪʃən/	společnost, asociace
model	/'mɒdl/	model/modelka
scout	/skaʊt/	lovec talentů

UNIT 7 – CONSUMER SOCIETY

7.1 Vocabulary 4.49

baker's	/'beɪkəz/	pekařství
bank	/bæŋk/	banka
be worth it	/,bi 'wɜ:θ ɪt/	stát za to
brand (n, adj)	/brænd/	značka, značkový
butcher's	/'bʊtʃəz/	řeznictví
cashmere	/'kæʃmɪə/	kašmír
charity shop	/'tʃærəti ʃɒp/	dobročinný obchod
chemist's	/'kemɪsts/	lékárna, drogerie
clothes shop	/'kləʊðz ʃɒp/	oděvy
computer shop	/kəm'pjju:tə ʃɒp/	obchod s počítači
contact lens solution	/,kɒntækt lenz sə'lu:ʃən/	roztok na kontaktní čočky
cotton	/'kɒtn/	bavlna
denim	/'denɪm/	denim, džínovina
department store	/dɪ'pɑ:tmənt ,stɔ:/	obchodní dům
designer clothes	/dɪ,zɑɪnə 'kləʊðz/	značkové oblečení
DIY store	/,di: aɪ 'waɪ stɔ:/	obchod pro kutily
do the shopping	/,du: ðə 'ʃɒpɪŋ/	nakoupit
estate agent's	/'ɪsteɪt ,eɪdʒənts/	realitní kancelář
fit	/fɪt/	padnout, pasovat
florist's	/'flɒrɪsts/	květinářství
get a refund	/,get ə 'ri:fʌnd/	dostat zpět peníze
go shopping	/,gəʊ 'ʃɒpɪŋ/	jít nakupovat
go window shopping	/,gəʊ ,wɪndəʊ 'ʃɒpɪŋ/	jít obhlížet výlohy
greengrocer's	/'grɪ:ŋgrəʊsəz/	obchod ovoce-zelenina
hairdresser's	/'heə,dresəz/	kadeřnictví
have a sale	/,hæv ə 'seɪl/	mít výprodej
health centre	/'helθ ,sentə/	zdravotnické středisko
high street store	/,haɪ ,stri:t 'stɔ:/	obchod s dostupnou módou
jeweller's	/'dʒu:ələz/	klenotnictví

keep the receipt	/,ki:p ðə ri:si:t/
last for ages	/,lɑ:st fər 'eɪdʒɪz/
leather (n, adj)	/'leðə/
look fashionable	/,lʊk 'fæʃənəbəl/
look good	/,lʊk 'gʊd/
look gorgeous	/,lʊk 'gɔ:dʒəs/
look original	/,lʊk ə'rɪdʒɪnəl/
look scruffy	/,lʊk 'skrʌfi/
look smart	/,lʊk 'smɑ:t/
newsagent's	/'nju:z,etdʒənts/
on (special) offer	/ɒn (,speʃəl) 'ɒfə/
optician's	/ɒp'tɪʃənz/
pet shop	/'pet ʃɒp/
pick up a bargain	/,pɪk ʌp ə 'bɑ:gəɪn/
post office	/'pəʊst ɒfɪs/
printer ink	/'prɪntər ɪŋk/
quality	/'kwɒləti/
shoe shop	/'ʃu: ʃɒp/
shoelaces	/'ʃu:leɪsɪz/
shop online	/'ʃɒp ɒn'laɪn/
silk	/sɪlk/
sports shop	/'spɔ:ts ʃɒp/
stationer's	/'steɪʃənəz/
store	/stɔ:/
suit	/su:t/
supermarket	/'su:pə,mɑ:kət/
toy shop	/'tɔɪ ʃɒp/
vintage shop	/'vɪntɪdʒ ʃɒp/
wool	/wʊl/

7.2 Grammar 4.50

approximately	/ə'prɒksɪmətli/
consumer	/kən'su:mə/
crops	/krɒps/
drinking water	/'drɪŋkɪŋ ,wɔ:tə/
make a living	/,meɪk ə 'lɪvɪŋ/
plant	/plɑ:nt/
protect the environment	
set up	/set 'ʌp/

7.3 Listening 4.51

aisle	/aɪl/
be a matter of sth/ a question of sth	
be capable of doing sth	/,bi ,keɪpəbəl əv ,du:ɪŋ 'sʌmθɪŋ/
be in debt	/'bi ɪn 'det/
cheer up	/,tʃɪər 'ʌp/
debt	/'det/
debtor	/'detə/
earn	/ɜ:n/
earner	/'ɜ:nə/

ponechat si paragon/účtenku
vydržet dlouho
kůže, kožený
vypadat moderně, módně
vypadat dobře
vypadat úžasně
vypadat originálně
vypadat ošuntěle, zanedbaně
vypadat elegantně, vkusně
novinový stánek, trafika
ve speciální nabídce, ve slevě
optika
chovatelské potřeby
výhodně nakoupit
pošta
inkoust do tiskárny
kvalita, jakost
obuv
tkaničky do bot
nakupovat po internetu
hedvábí
obchod se sportovním zbožím
papírnictví
obchod, prodejna
hodit se, slušet
supermarket
hračkářství
obchod s historickým/retro
oblečením/zbožím
vlna

přibližně
zákazník, konzument
plodiny
pitná voda
vydělávat (si) na živobytí
rostlina
chránit životní prostředí
založit

ulička
být předmětem/
otázkou (čeho)
být schopen (čeho)
být zadlužený
rozveselit, povzbudit
dluh
dlužník
vydělávat
osoba výdělečné činná

earnings	/ˈɜːnɪŋz/
face cream	/'feɪs kriːm/
friendship bracelet	/'frendʃɪp ˌbreɪslət/
invest in	/ɪn'vest ɪn/
investment	/ɪn'vestmənt/
investor	/ɪn'vestə/
make sb feel happier	/,meɪk ˌsʌmbədi fi:l 'hæpiə/
pay	/peɪ/
payer	/'peɪə/
payment	/'peɪmənt/
perfume	/'pɜːfjuːm/
produce	/prə'djuːs/
producer	/prə'djuːsə/
product	/'prɒdʌkt/
purse	/pɜːs/
recording studio	/rɪ'kɔːdɪŋ ˌstjuːdiəʊ/
sale	/seɪl/
sell	/sel/
seller	/'selə/
toiletries	/'tɔɪlətrɪz/
trade (n, v)	/treɪd/
trader	/'treɪdə/
value	/'væljuː/

7.4 Reading 4.52

account	/ə'kaʊnt/
available	/ə'veɪləbəl/
billionaire	/,bɪljə'neə/
bookstore	/'bʊkstoː/
checkout desk	/'tʃek-aʊt ˌdesk/
complaint	/kəm'pleɪnt/
customer	/'kʌstəmə/
delivery	/dɪ'lɪvəri/
employee	/ɪm'plɔɪ-iː/
entrepreneur	/,ɒnrəprəʊ'nɜː/
household name	/,haʊshəʊld 'neɪm/
immigrant	/'ɪmɪgrənt/
increase	/'ɪnkriːs/
order	/'ɔːdə/
passenger	/'pæsɪndʒə/
passion	/'pæʃən/
queue	/kjuː/
request	/rɪ'kwest/
rise	/raɪz/
ship	/ʃɪp/
stepfather	/'step,fɑːðə/
unicyclist	/'juːnɪ,sɑɪklɪst/
wait in line	/,weɪt ɪn 'laɪn/

výdělek
krém na obličej
náramek přátelství
investovat do (čeho)
investice
investor
udělat někomu šťastnějším
platit
plátce
platba
parfém
vyrobiť, produkovat
producent, výrobce
výrobek
peněženka
nahrávací studio
prodej, výprodej
prodat
prodejce
toaletní potřeby
obchod, obchodovat
obchodník
hodnota, cena

účet
dostupný, k mání
miliardář
knihkupectví
pokladna
stížnost, reklamace
zákazník
doručení, dodávka zboží
zaměstnanec
podnikatel
pojem (známý člověk, věc)
imigrant, přistěhovalec
zvýšit
objednat
passažér
vášeň, zápal
fronta
žádat, vyžádat
vzrůst, stoupnout
dopravit, zaslat
nevlastní otec
jezdec na jednokolce
čekat ve frontě

7.5 Grammar 4.53

advertising	/ˈædvətəɪzɪŋ/
ballet flats	/'bæleɪ flæts/
boots	/bu:ts/
broken	/'brʊkən/
disease	/dɪ'zi:z/
flip-flops	/'flɪp flɒps/
high heels	/'haɪ 'hi:lz/
imagination	/'ɪ,mædʒɪ'neɪʃən/
knee-high	/'ni: 'haɪ/
sandals	/'sændəlz/
slippers	/'slɪpəz/
soil	/sɔɪl/
trainers	/'treɪnəz/

reklama
balerínky
boty (kotníčkové nebo vysoké)
rozbitý
nemoc
žabky
boty na podpatku
představitost
ke kolenům
sandály
bačkory, pantofle
půda, zemina
tenisky

7.6 Use of English 4.54

be kidding	/bi 'kɪdɪŋ/
cost a fortune	/'kɒst ə 'fɔ:tʃən/
street market	/'stri:t 'mɑ:kæt/

dělat si srandu
stát jmění
tržiště

7.7 Writing 4.55

apologise	/ə'pɒlədʒaɪz/
complain	/kəm'pleɪn/
damaged	/'dæmɪdʒd/
exchange sth for sth	
headphones	/'hedfəʊnz/
postage	/'pəʊstɪdʒ/
receive	/'rɪ'si:v/
return	/'rɪ'tɜ:n/
sell-by date	/'sel baɪ deɪt/
service	/'sɜ:vəs/
some parts are missing	/'səm ,pa:ts ə 'mɪsɪŋ/
subscription	/'sʌb'skrɪpʃən/
swap	/'swɒp/
wedding	/'wedɪŋ/
zip	/'zɪp/

omluvit se
stěžovat si
poškozený
vyměnit něco za něco
sluchátka
poštovné
dostat, obdržet
vrátit (se)
datum spotřeby
služba, servis
některé části chybí
předplatné
vyměnit (si), prohodit
svatba
zip

7.8 Speaking 4.56

bother	/'bɒðə/
cash	/'kæʃ/
changing room	/'tʃeɪndʒɪŋ ru:m/
faulty	/'fɔ:ltɪ/
out of stock	/'aʊt əv 'stɒk/
reduced	/'rɪ'dju:st/
ripped	/'rɪpt/
sell out	/'sel 'aʊt/
size	/'saɪz/
try on	/'traɪ 'ɒn/

obtěžovat (se)
hotovost
zkušební kabinka
vadný, kazový
vyprodaný
zlevněný
roztržený
vyprodat
velikost, rozměr
vyzkoušet, zkusit si

UNIT 8 – WELL-BEING

8.1 Vocabulary 4.57

barcode	/ˈbɑː kəʊd/	čárový kód
be allergic to	/ˌbi əˈlɜːdʒɪk tə/	být alergický na (co)
be asthmatic	/ˌbi æsˈmætɪk/	být astmatik
check your pulse/heart rate	/ˌtʃek jɔː ˈpʌls/ˈhɑːt reɪt/	zkontrolovat si svůj puls/ tepovou frekvenci
come out in a rash/in spots	/ˌkʌm ˌaʊt ɪn ə ˈræʃ/ɪn ˈspɒts/	osypat se (vyrážkou/pupínky)
cough	/kɒf/	kašel
cut sth out	/ˌkʌt ˌsʌmθɪŋ ˈaʊt/	vyřadit (z jídelníčku)
feel dizzy	/ˌfiːl ˈdɪzi/	mít závrať
feel ill	/ˌfiːl ˈɪl/	cítit se špatně, nemocně
feel sick	/ˌfiːl ˈsɪk/	cítit se špatně, být na zvracení
headache	ˈhedɪk/	bolest hlavy
healthy food choices/decisions	/ˌhelθi ˈtʃɔɪsɪz/dɪˈsɪʒənz/	volby/rozhodnutí pro zdravé jídlo
hurt	/hɜːt/	bolet, zranit (se)
keep fit	/ˌkiːp ˈfɪt/	udržovat se ve formě
keep track of	/ˌkiːp ˈtræk əv/	udržovat si přehled o (čem)
lose appetite	/ˌluːz ˈæpətaɪt/	ztratit chuť k jídlu
lose weight	/ˌluːz ˈweɪt/	zhubnout
make choices	/ˌmeɪk ˈtʃɔɪsɪz/	vybrat si
my back/head/thumb hurts	/maɪ ˌbæk/ˌhed/θʌm ˈhɜːts/	bolí mě záda/hlava/palec
pain in the chest/leg/shoulder	/ˌpeɪn ɪn ðə ˈtʃest/ˈleg/ˈʃəʊldə/	bolest na hrudníku/ v noze/rameni
pass out, faint	/ˌpɑːs ˈaʊt, feɪnt/	omdlit
recover from/get over an illness	/rɪˈkʌvə frəm / ˌget ˌəʊvər ən ˈɪlnəs/	dostat se z, zotavit se z nemoci
reduce anxiety/stress	/rɪˌdjuːs æŋˈzaɪəti/ˈstres/	snížit úzkost/stres
runny nose	/ˌrʌni ˈnəʊz/	rýma
sore throat	/ˌsɔː ˈθrəʊt/	bolest v krku
stomachache	ˈstʌmək-eɪk/	bolest žaludku
stress out	/ˌstres ˈaʊt/	stresovat se, nervovat se
suffer from	ˈsʌfə frəm/	trpět (čím)
take sth up	/ˌteɪk ˌsʌmθɪŋ ˈʌp/	začít se věnovat (čemu)
temperature	ˈtempərətʃə/	teplota
work out	/ˌwɜːk ˈaʊt/	cvičit

8.2 Grammar 4.58

ambulance	/ˈæmbjələns/	sanitka
capital city	/ˌkæpɪtəl ˈsɪti/	hlavní město
cardiologist	/ˌkɑːdiˈɒlədʒɪst/	kardiolog
drop	/drɒp/	poklesnout, upadnout (vyčerpáním), omdlít
equipment	/ɪˈkwɪpmənt/	vybavení
fiancé	/fiˈɒnsɪ/	snoubenec
frozen	ˈfrəʊzən/	zmrzlý, ztuhlý
heart attack	ˈhɑːt əˈtæk/	infarkt
physiotherapist	/ˌfɪziəʊˈθerəpɪst/	fyzioterapeut
pitch	/pɪtʃ/	hřiště
put out your arms	/ˌpʊt ˌaʊt jɔːr ˈɑːmz/	předpažit
spectator	/spekˈteɪtə/	divák

8.3 Listening 4.59

arch	/ɑ:tʃ/
badminton court	/'bædmɪntən kɔ:t/
basketball court	/'bɑ:skɪtbɔ:l kɔ:t/
bench	/bentʃ/
boxing ring	/'bɒksɪŋ rɪŋ/
bridge	/brɪdʒ/
climbing	/'klaɪmɪŋ/
cycling	/'saɪklɪŋ/
football pitch	/'fʊtbɔ:l pɪtʃ/
fountain	/'faʊntɪn/
handball court	/'hændbɔ:l kɔ:t/
hockey pitch	/'hɒki pɪtʃ/
horse riding	/'hɔ:s ,raɪdɪŋ/
ice rink	/'aɪs ,rɪŋk/
marathon	/'mæərəθən/
motor racing track	/'məʊtə 'reɪsɪŋ træk/
pathway	/'pɑ:θweɪ/
playground	/'pleɪgraʊnd/
rugby pitch	/'rʌɡbi pɪtʃ/
running track	/'rʌnɪŋ træk/
sailing	/'seɪlɪŋ/
skateboard	/'skeɪtbɔ:d/
skating rink	/'skeɪtɪŋ ,rɪŋk/
species	/'spi:ʃi:z/
swimming pool	/'swɪmɪŋ pu:l/
tennis court	/'tenɪs kɔ:t/
volleyball court	/'vɒlibɔ:l kɔ:t/

oblouk
badmintonový kurt
basketbalové hřiště
lavička
boxerský ring
most
lezení, (horo)lezectví
cyklistika
fotbalové hřiště
fontána
hřiště na házenou
hokejové hřiště
jezdectví
kluziště, zimní stadion
maraton
závodiště
pěšina, stezka
hřiště
rugbyové hřiště
běžecký ovál, dráha
plachtění
skateboard
kluziště
druh (živočišný apod.)
plavecký bazén
tenisový kurt
volejbalové hřiště

8.4 Reading 4.60

(air) pollution	/'eə pə,lju:ʃən/	zněčištění (vzduchu)
air purifier	/'eə ,pjʊərəfaɪə/	čistička vzduchu
at risk	/ət rɪsk/	v ohrožení
blanket	/'blæŋkɪt/	deka, přikrývka
blow out	/,bləʊ 'aʊt/	vyfukovat
citizen	/'sɪtɪzən/	občan/ka, obyvatel/ka
construct	/'kɒn'strʌkt/	postavit
construction	/'kɒn'strʌkʃən/	konstrukce
constructive	/'kɒn'strʌktɪv/	konstruktivní
create	/'kri:et/	vytvořit
creation	/'kri:'eɪʃən/	výtvar, stvoření
cufflinks	/'kʌf lɪŋks/	manžetové knoflíčky
dust storm	/'dʌst ,stɔ:m/	prachová bouře
environmental protection	/'ɪŋ ,vaɪrən ,mentl prə'tekʃən/	ochrana životního prostředí
exhaust fumes	/'ɪɡ'zɔ:st fju:mz/	výfukové plyny
face mask	/'feɪs mɑ:sk/	rouška
factory smoke	/'fæktəri sməʊk/	kouř z továren
fight	/'faɪt/	bojovat
government	/'gʌvənmənt/	vláda
pollute	/'pɒ'lju:t/	znečišťovat
pure	/'pjʊə/	čistý

purification	/,pjʊərɪfə'keɪʃən/	(pro)čištění, vyčištění
purify	/'pjʊərɪfaɪ/	očistit, vyčistit
smog particle	/smɒg pɑ:tɪkəl/	smogová částice
support (n, v)	/sə'pɔ:t/	podpora, podporovat
supportive	/sə'pɔ:tɪv/	podporující
tower	/'taʊə/	věž
vacuum cleaner	/'vækjuəm ,kli:nə/	vysavač

8.5 Grammar 4.61

birth certificate	/'bɜ:θ sə'tɪfɪkət/	rodný list
break a record	/'breɪk ə 'rekɔ:d/	překonat rekord
chutney	/'tʃʌtni/	čatni
herbal	/'hɜ:bəl/	bylinný, bylinkový
old age	/'əʊld 'eɪdʒ/	vysoký věk

8.6 Use of English 4.62

catch up on	/,kætʃ 'ʌp ɒn/	dohnat (resty)
cope with	/'kəʊp wɪð/	zvládnout (co)
fall behind	/'fɔ:l bɪ'háɪnd/	zaostávat, být pozadu
figure out	/'fɪgə 'aʊt/	přijít na (co), vymyslet (co)
fit in	/'fɪt 'ɪn/	zapadnout, pasovat (do skupiny apod.)
get on with	/,get 'ɒn wɪð/	rozumět si s (kým), vycházet s (kým)
get through	/,get 'θru:/	zvládnout, dokončit, dotáhnout do konce
go over	/,gəʊ 'əʊvə/	projít (si), procházet (dokument apod.)
join in	/,dʒɔɪn 'ɪn/	přidat se
put sb down	/,pʊt ,sʌmbɒdi 'daʊn/	shazovat, srážet (koho před ostatními)
sign up	/,saɪn 'ʌp/	zapsat se, přihlásit se (do kurzu apod.)
talk sth over	/,tɔ:k ,sʌmθɪŋ 'əʊvə/	probrat, prohodit (co)

8.7 Writing 4.63

addictive	/ə'dɪktɪv/	návykový
bad-tempered	/'bæd 'tempəd/	nevrlý, nerudný
do harm	/'du: 'hɑ:m/	uškodit, ublížit
importance	/'ɪm'pɔ:təns/	důležitost, význam(nost)
pressure	/'preʃə/	tlak
stay in touch	/,steɪ ɪn 'tʌtʃ/	zůstat v kontaktu
switch off	/'swɪtʃ 'ɒf/	vypnout
therefore	/'ðeəfɔ:/	proto, tudíž
urgent	/'ɜ:dʒənt/	naléhavý, urgentní
what is more	/'wɒt ɪz 'mɔ:/	(a) navíc

8.8 Speaking 4.64

blood test	/'blʌd ,test/	krvní test
breathe in	/'bri:ð 'ɪn/	nadechnout
breathe out	/'bri:ð 'aʊt/	vydechnout
examine	/'ɪg'zæmɪn/	vyšetřit, prohlédnout (lékařem)

flu	/flu:/	chřipka
go on a diet	/,gəʊ ɒn ə 'daɪət/	začít držet dietu
indigestion	/,ɪndɪ'dʒestʃən/	zažívací potíže
lie down	/,laɪ 'daʊn/	lehnout si, položit se
make an appointment	/,meɪk ən ə'pɔɪntmənt/	objednat se (k lékaři)
meal	/mi:l/	pokrm, jídlo
prescription	/prɪ'skrɪpʃən/	recept (předpis)
press	/pres/	stisknout, tlačit
tablet	/'tæblət/	tableta
take sb's temperature	/,teɪk ,sʌmbədɪz 'tempərətʃə/	změřit teplotu (komu)
virus	/'vaɪərəs/	virus

GRAMATIKA

1.2 Present tenses - question forms

Otázky tvoříme různými způsoby podle toho, zda se ptáme na podmět, či předmět. U podmětných otázek nepoužíváme pomocné sloveso. Podívejte se na následující tabulky s otázkami pro časy: přítomný prostý, přítomný průběhový a předpřítomný.

Přítomný čas prostý (Present Simple)

Otázky zjišťovací (Yes/No questions)

Do	I/you/we/they	speak English?
Does	he/she/it	

Otázky doplňovací (Wh- questions)

What languages	do does	I/you/we/they he/she/it	speak ?
----------------	--------------------------	----------------------------	----------------

Otázky podmětové (Subject questions)

Who			speaks English?
-----	--	--	------------------------

Přítomný čas průběhový a předpřítomný čas (Present Continuous and Present Perfect)

Otázky zjišťovací (Yes/No questions)

Am	I		
Are	you/we/they		working now?
Is	he/she/it		
Have	I/you/we/they		swum in a river?
Has	he/she/it		

Otázky doplňovací (Wh- questions)

What	am is are	I he/she/it you/we/they	doing ?
	have has	I/you/we/they he/she/it	done ?

Otázky podmětové (Subject questions)

Who			is working now? has swum in a river?
-----	--	--	--

Povšimněte si pozice předložky ve slovním spojení: listen to music.

What does Emily listen **to**? / **Co** Emily poslouchá?

1.5 Verb + -ing form or Verb + to infinitive

Formu slovesa s koncovkou **-ing** používáme po následujících slovesech: *avoid, can't stand, consider, don't mind, enjoy, hate, like, love, miss, prefer, spend (time)*.

I hate wearing a suit and a tie. / Nenávídím nošení obleku a kravaty.

Vazbu **to infinitív** používáme po slovesech: *agree, can't afford, choose, decide, hope, manage, need, pretend, refuse, want, would like, would prefer*.

I can't afford to buy this jacket. / Toto sako si nemôžu dovoľit kúpiť.

1.6 so and such

So and such používáme na zdůraznění slov, před kterými tyto výrazy stojí. Oba výrazy můžeme do češtiny přeložit jako **tak, takový, taková, takové**.

So používáme před:

- přídavnými jmény bez podstatných jmen:

*I love talking with my aunt Tanya. She is **so inspiring**. / Rád si povídám s tetou Táňou. Je **tak/ taková inspirující**.*

- výrazy vyjadřující množství např. mnoho (many/much), za kterými stojí podstatné jméno:

*I'm very happy that **so many friends** are coming to the party. / Jsem nesmírně šťastný, že na oslavu přijede **tak hodně kamarádů**.*

*Teenagers don't spend **so much time** watching TV these days. / V dnešní době teenageři netráví až **tak mnoho času** sledováním televize.*

Such používáme před:

- přídavnými jmény s podstatnými jmény:

*Greg has got **such a comfortable sofa** in his living room. / Gregor má v obývacím pokoji **tak pohodlné křeslo**.*

- podstatnými jmény

***Such people** will always help you in need. / **Takoví lidé** vám v nouzi vždy pomůžou.*

*Angela always has **such luck** - she is always in the right place, at the right time. / Angela má vždy **takové štěstí** - vždy je ve správný čas na správném místě.*

Všimněte si, že po **such**:

- používáme neurčitý člen **a/an**, když stojí před počítelným podstatným jménem v jednotném čísle:

*Moving to the UK was **such a good decision** because we live closer to my family now. / Bylo to **tak dobré rozhodnutí** přestěhovat se do Velké Británie, protože nyní bydlíme poblíž moji rodiny.*

*Uncle Tom has **such an interesting life** - he travels a lot. / Strýc Tomáš má **tak zajímavý život** - hodně cestuje.*

- nepoužíváme člen, když stojí před podstatným jménem v množném čísle nebo před nepočítelným podstatným jménem:

*Every morning Josh goes for **such long walks** with his dogs. / Josh chodí každé ráno na **takové dlouhé procházky** se psem.*

*Bob works as a police officer and he often gives people **such bad news** that they feel upset. / Bob pracuje jako policajt a často oznamuje lidem **tak špatné zprávy**, které je rozruší.*

So a such se také používají ve výrazech **so ... that** a **such ... that**, když chceme zdůraznit přídavné nebo podstatné jméno a zároveň důsledek události, která je popsána v hlavní větě:

*Luckily, my parents bought **such a cheap house that** we've got some money for the furniture. / Rodiče našťestí koupili **tak levný dům, že** nám zůstaly peníze na nový nábytek.*

*My younger sister has got **so many toys that** my parents want to give some away. / Moje mladší sestra má **tak hodně hraček, že** je rodiče chtějí rozdat.*

2.2 Past Continuous and Past Simple

Minulý čas průběhový (past continuous) používáme v úvodu do nějakého děje, vyprávění, nebo popisu hlavního dění vyprávění:

*At 7 a.m. Doug **was having** breakfast. He **was sitting** at the table and he **was drinking** his coffee. / V sedm ráno Doug snídal. Seděl za stolem a pil kávu.*

Dále tento čas používáme, hovoříme-li o ději, jehož průběh byl přerušen jiným kratším dějem. (=Pro kratší děje probíhající během delšího děje používáme čas minulý prostý.)

When he **was finishing** his breakfast, Meg **came** into the kitchen. / Když dojídal snídani, Meg přišla do kuchyně.

Kladné věty (Affirmative)		Záporné věty (Negative)	
I/He/She/It	was	I/He/She/It	wasn't (was not)
You/We/They	were	You/We/They	weren't (were not)

Otázky zjišťovací (Yes/No questions)		Krátké odpovědi (Short answers)	
Was	I/he/she/it	Yes, I/he/she/it was .	No, I/he/she/it wasn't .
Were	you/we/they	Yes, you/we/they were .	No, you/we/they weren't .

Otázky zjišťovací (Yes/No questions)		Podmětové otázky (Subject questions)	
What	was I/he/she/it	Who	was
	were you/we/they		wasn't

2.5 used to

Vazbu **used to** používáme pro vyjádření dějů a stavů, které byly v minulosti běžné, časté a obvyklé, ale v současnosti se už nedějí:

I **used to play tennis** a lot. / Hodně jsem hrávala tenis. (=Teď už ho nehraji buď vůbec, nebo ho hraji jen zřídka.)

He **didn't use to be** so unkind. / Nebýval tak nezdvořilý. (=Teď je jiný, změnil se.)

Hovoříme-li o ojedinělém ději, nebo ději, který probíhal zřídka a nepravidelně, používáme čas minulý prostý, nikoliv **used to**.

In high school we **went** to the mountains two or three times. / Během střední školy jsme byli dvakrát nebo třikrát na horách.

Kladné věty (Affirmative)		Záporné věty (Negative)	
I/You/He/She/It/ We/They	used to swim.	I/You/He/She/It/ We/They	didn't use (did not use) to swim.

Otázky zjišťovací (Yes/No questions)		Krátké odpovědi (Short answers)	
Did	I/you/he/she/it/ we/they	Yes, I/you/he/she/it/we/they did .	No, I/you/he/she/it/we/they didn't .

Otázky doplňovací (Wh- questions)		Podmětové otázky (Subject questions)	
Where did	I/you/he/she/it/ we/they	Who used to swim?	

2.6 Linkers and time expressions

Následující **spojky (linkers)** a **časové výrazy (time expressions)** stojí na začátku hlavní nebo vedlejší věty, např. spojka + podmět + plnovýznamové sloveso.

While (když, během) a **when (když)** se používají pro spojení dvou vět, jejichž děj probíhá ve stejnou dobu:

While the astronauts were collecting specimens on the Moon, they found some interesting rocks. / Když astronauti sbírali vzorky na měsíci, našli několik zajímavých kamenů.

David became interested in psychology when he was in high school. / David se začal zajímat o psychologii, když byl na střední škole.

After (poté, potom), as soon as (jakmile), before (předtím) a **when (když, jakmile)** se používají na spojení dvou vět, jejichž děj probíhá následně za sebou:

After Mark spent hours observing the work of archaeologists, he realised how important their job is. / Potom co Marek strávil celé hodiny pozorováním práce archeologů pochopil, jak je jejich práce důležitá.

I checked the price of the new smartphone before I bought it. / Zjistil jsem cenu nového smartphonu předtím, než jsem si ho koupil.

As soon as Ann published the photos on her new experiments on social media, she got a lot of positive comments. /

Jakmile Anna zveřejnila fotky o svých nových experimentech na sociálních sítích, dostala hodně pozitivních komentářů.

When Sarah received text messages asking for the password to her account, she deleted them straight away. / Když (jakmile) Sára obdržela smsky, které požadovaly heslo k jejímu účtu, ihned je smazala.

Následující spojky (linkers) a časové výrazy (time expressions) stojí před podstatným jménem nebo před výrazy s podstatným jménem: během prázdnin (during the holidays), na dvaadvacet dní (for twenty-two days), až pozdě do večera (until = formální, till = neformální late evening), do konce století (by the end of the century).

During (během) označuje dobu nebo trvání:

The linguist explored several languages during his stay in India. / Lingvista zkoumal více jazyků během svého pobytu v Indii.

Until, till (až do) se vztahuje ke konkrétnímu časovému období nebo termínu:

We didn't do many experiments in Chemistry classes until (till) last year. / Až do minulého roku jsme na hodinách chemie nedělali mnoho pokusů.

Když používáme předložku **by (do, před, v)** s podstatným jménem, označujeme tím událost, která právě probíhá, nebo která skončí před konkrétním termínem:

You should get it by Monday. / Měl bys to dostat do pondělka.

By the time we got home, we were tired and hungry. / Než jsme přišli domů, byli jsme unavení a hladoví.

3.2 Comparative and superlative adjectives • too and enough

- Srovnáváme-li dvě osoby nebo věci, používáme druhý stupeň přídavného jména (comparative) a výraz **than**:
Daniel Craig is taller than Zac Efron / Daniel Craig je vyšší než Zac Efron.
- Pro srovnání dvou osob nebo věcí můžeme použít také vazbu **(not) as + přídavné jméno + as**:
Rupert Grint is not as famous as Daniel Radcliffe / Rupert Grint není tak známý jako Daniel Radcliffe.
- Třetí stupeň přídavných jmen (superlative) vyjadřuje skutečnost, že nějaká osoba nebo věc má nejvyšší míru určité vlastnosti (ve srovnání s nejméně dvěma dalšími osobami nebo věcmi):
Sean Connery is the tallest. / Sean Connery je nejvyšší.

Přídavná jména (Adjectives)		Druhý stupeň (Comparative)	Třetí stupeň (Superlative)
Jednoslabičná	young nice hot	younger nicer hotter	the youngest the nicest the hottest
Jedno- a dvojslabičná zakončená na -y	pretty dry	prettier drier	the prettiest the driest
Dvojslabičná a delší	attractive difficult	more attractive more difficult	the most attractive the most difficult

Nepravidelná	good	better	the best
	bad	worse	the worst
	far	further	the furthest

Mluvíme-li o míře určité vlastnosti, používáme **too + přídavné jméno** nebo **not + přídavné jméno + enough**. **Too** znamená více, než chceme nebo potřebujeme. **Not enough** znamená méně, než je potřeba. *You're **too young** to watch this film. / Jsi příliš mladý na to, aby ses díval na tento film. This comedian was **not funny enough**. / Tento komik nebyl dost zábavný.*

3.5 Present Perfect with *just, already, (not) yet* and Past Simple

Předpřítomný čas (present perfect) používáme, hovoříme-li o událostech, které začaly a skončily v minulosti, ale nevíme přesně kdy, nebo to není důležité. Podstatná je však jejich souvislost s přítomností.

*I **have read** many biographies and autobiographies. / Prečetl jsem hodně životopisů a autobiografií.*

Obvyklé časové výrazy používané ve větách s předpřítomným časem:

- **ever** (někdy) - v otázkách:

*Have you **ever** been to an art gallery? / Už jsi někdy byl v galerii?*

- **never** (nikdy) - v záporných větách:

*My grandparents **have never** left England. / Moji prarodiče nikdy neopustili Anglii.*

- **since then** (od té doby):

*She won The X Factor in 2006. **Since then** she has sold millions of albums. / V roce 2006 vyhrála X Factor. Od té doby prodala miliony alb.*

- **already** (už) a **just** (právě) - hlavně v kladných oznamovacích větách:

*I **have already** seen this film. / Už jsem ten film viděl.*

*They **have just** left. / Právě odešli.*

- **yet** (už / ještě ne) - v záporných větách, otázkách a vždy na konci věty:

*I **haven't** seen her **yet**. / Ještě jsem ji neviděl.*

*Has she written any songs **yet**? / Už napsala nějaké písničky?*

Chceme-li vyjádřit, kdy se nějaký děj odehrál, použijeme minulý čas prostý. Rovněž jej používáme v otázkách s tázacím zájmenem when.

*She **won** a Grammy in 2009. / V roce 2009 vyhrála cenu Grammy.*

*When **did** you **see** Blur play live? / Kdy jste viděli Blur hrát naživo?*

3.6 *too* and *not enough*

Příliš (too) a **dost, dostatek (enough)** používáme k porovnávání a k vyjádření míry (kolik, do jaké míry). Příliš (too) vyjadřuje, že je něčeho více než potřebujeme nebo chceme. Dost, dostatek (enough) říká, že je něčeho tolik, kolik potřebujeme. Ne dost/ne dostatek (not enough) znamená, že je něčeho méně, než potřebujeme nebo chceme.

Too (příliš) používáme:

- - před přídavnými jmény:

*The painting is **too dark**, and I can't see what's in it. / Malba je **příliš tmavá** a nevidím, co je na ní.*

Too má záporný význam, když se používá v kladné větě a kladný význam, když se používá v záporné větě:

*The plot **is too complex** - I can't understand it. / **Děj je příliš složitý** - nerozumím mu.*

*The plot **isn't too complex** - it's easy to follow it. / **Děj není příliš složitý** - je lehké jej sledovat.*

- s podstatnými jmény, ve výrazech **too many/much (příliš mnoho)**:

*There are **too many horror films** at the cinema these days. / V dnešní době je v **kinech příliš mnoho hororů**.*

*The artist didn't give **too much advice** to the kids so they painted how they liked. / Umělec **nedával dětem příliš mnoho rad**, tak malovaly, jak se jim líbilo.*

Enough (dost, dostatek), not enough (ne dost, ne dostatek) používáme:

- za přídavnými jmény:

*The special effects weren't **realistic enough** so the film wasn't very popular. / Film nebyl moc populární, protože speciální efekty nebyly **dost realistické**.*

- před podstatnými jmény:

*I think there are **enough cooking programmes** on TV nowadays. / Myslím si, že v televizi je **dost pořadů o vaření**.*

Dost, dostatek (enough) má kladný význam, když se používá v kladné větě a záporný význam, když se používá v záporné větě:

We **had enough** photos to prepare the exhibition. / **Měli jsme dostatek** fotek, abychom připravili výstavu.

We **didn't have enough** photos to prepare the exhibition. / **Neměli jsme dostatek** fotek, abychom připravili výstavu.

4.2 Present Perfect with *for* and *since*

Předpřítomný čas (present perfect) používáme, hovoříme-li o stavech a dějích, které začali v minulosti a stále trvají. Pro tyto situace často používáme výrazy **for** a **since**.

- **Since** označuje okamžik nebo časové období, kdy děj začal:
since 2000/Monday/last summer/my birthday. / od roku 2000/pondělí/minulého léta/mých narozenin.
- **For** se vztahuje k časovému úseku mezi minulostí a přítomností (a vyjadřuje, jak dlouho už daná situace trvá):
for five minutes/two weeks/a long time/ages/ už pět minut/dva týdny/dlouho/celou věčnost
My parents **have had** this house **since** 1990. / Moji rodiče **mají** tento dům už od roku 1990.
I **have known** Carol **for** ten years. / Zním Carol už deset let.
How long have you lived in this house? / Jak dlouho už v tomto domě bydlíte?

4.5 Present Continuous, *be going to* and *will*

- Přítomný čas průběhový (present continuous) používáme pro děje v budoucnosti, které už máme dopředu naplánované nebo domluvené:
I **can't go shopping** tomorrow at five. I **'m playing** tennis with Joy. / Nemůžu jít zítra v 5 hodin nakupovat. Hraju s Joy tennis. (=Už jsme se na tom s Joy domluvili)
- Mluvíme-li o záměrech nebo plánech, použijeme vazbu **be going to + infinitiv**
Are you going to invite your aunt to the party? / Chystáš se pozvat svojí tetu na oslavu?
- Vazbu **will + infinitiv** používáme tehdy, hovoříme-li o okamžitých rozhodnutích něco udělat. Často také používáme **will** s výrazem I think:
I think I **'ll ask** Luke for help. / Myslím, že požádám Luka o pomoc.

4.6 Adverbs

Příslovce (adverbs) používáme:

- se slovesy:
Are you **sitting comfortably**? / **Sedíš pohodlně**?
- s přídavnými jmény:
The living room is **really beautiful**. / Obývací pokoj je **opravdu nádherný**.
- s dalšími příslovci:
We drove **incredibly slowly** because of the traffic jams. / Jeli jsme **neuvěřitelně pomalu** kvůli dopravním zácpám.

Příslovce (adverbs) se obvykle tvoří přidáním koncovky **-ly** k přídavnému jménu (adjective), např. soft - **softly**.

V jiných případech platí:

- přídavná jména končící na **-le**: **-e** se mění na **-y**, např. *possible* - *possibly*,
- přídavná jména končící souhláskou + **-y**: **-y** se mění na **-i** a přidáme **-ly**, např. *happy* - *happily*.

Některá příslovce mají stejný tvar jako přídavná jména, např. *hard* - *hard*, *fast* - *fast*, *late* - *late*, *early* - *early*, *low* - *low*.

Příslovce (adverbs) rozvíjejí a určují slovesa:

- stojí hned za slovesem:
She **dances beautifully**. / **Tančí nádherně**.
- stojí za předmětem, který stojí hned za slovesem:
We **ate our breakfast quickly** and left for our holidays. / **Rychle jsme snědli snídaní** a odjeli na prázdniny.

Druhý stupeň (comparative) příslovci tvoříme pomocí **more** a třetí stupeň (superlative) pomocí **the most**: *beautifully* - *more beautifully* - *the most beautifully*.

Příslovce, která mají stejný tvar jako přídavná jména, se stupňují jako přídavná jména: *low* - *lower* - *the lowest*.

Některá příslovce mají nepravidelné stupňování:

- well - better - the best
- badly - worse - the worst.

Príslovce míry (adverbs of degree) můžou rozvíjet přídavná jména (adjectives) i jiné příslovce (adverb), před kterými stojí:

- a little/a bit/slightly (málo, trochu):
*Sue says that living in the suburbs is **slightly better** now because there are more shops. / Zuzana říká, že život na předměstí je nyní o **trochu lepší**, jelikož tam mají více obchodů.*
- quite/rather/pretty (docela):
*Since we redecorated the room, it looks **pretty good**. / Pokoj vypadá **docela dobře** od té doby, co jsme ho vymalovali.*
- really/extremely/completely (opravdu/hrozně/naprosto):
*You need to move this chest of drawers **extremely carefully** because it is an antique. / Tuto komodu musíš přesunout **hrozně opatrně**, protože je to starožitnost.*

5.2 First Conditional

Podmínkové věty 1. typu (first conditional) používáme, hovoříme-li o možných důsledcích nějakého děje. Tyto podmínkové věty se vztahují k budoucnosti:

If I tell them the truth, they won't believe me. / Když jim řeknu pravdu, nebudou mi věřit.

Ve vedlejší větě se spojkou **if** vyjadřujeme podmínku děje a použijeme přítomný čas prostý. Pro popis důsledku děje použijeme v hlavní větě budoucí čas, zpravidla **will/won't**.

Je-li věta vedlejší se spojkou **if** na začátku souvětí, je oddělena čárkou.

If + přítomný čas prostý
(podmínka)

If he works hard,
Bude-li usilovně pracovat,

will/won't + infinitiv
(důsledek)

He will pass his exams
Složí zkoušky,

will/won't + infinitiv
(důsledek)

he will pass his exams.
složí zkoušky.

If + přítomný čas prostý
(podmínka)

if he works hard.
Bude-li usilovně pracovat.

5.5 Defining Relative clauses

V určujících vztažných větách (defining relative clauses), které podávají zásadní informace o osobě, věci nebo místě, používáme následující vztažná zájmena:

- **who** a **that**, odkazujeme-li na osoby:
*This is the teacher **who/that** teaches my class. / To je učitel, který učí naši třídu.*
- **which** a **that**, odkazujeme-li na věci:
*Is this the laptop **which/that** you ordered? / Je to ten laptop, který jsi si objednal?*
- **where**, hovoříme-li o místech:
*We're going to visit the school **where** my mum taught for twenty years. / Chystáme se navštívit školu, kde moje maminka dvacet let učila.*

Vztažná zájmena (relative pronouns) *who*, *which* a *that* obvykle stojí za podstatným jménem, ke kterému se vztahují. Tato zájmena můžeme vynechat, následuje-li po nich osobní zájmeno nebo podstatné jméno.

5.6 Future time and conditional clauses

Podmínkové vedlejší věty (Conditional clauses) začínají na:

- **if (pokud, když, jestliže):** *If Mark doesn't hand in his homework today, his maths teacher will get really angry. / Pokud Marek dnes neodevzdá domácí úkol, jeho učitel matematiky se opravdu rozčílí.*

- **unless (pokud ne, jestliže ne):** *Amy will not make any progress **unless** she works systematically. / Amy neudělá žádný pokrok, **pokud nebude** pracovat systematicky.*

Časové vedlejší věty (Time clauses) začínají na:

- **when (kdy, když):** *When the new term starts, the teachers will attend a conference. / Když začne nový semestr, učitelé se zúčastní konference.*
- **before (předtím, než):** *Before I take Chemistry and Physics for my A levels, I will talk to my teachers. / Předtím než si vyberu chemii a fyziku k maturitní zkoušce, poradím se s učiteli.*
- **after (poté, potom):** *After you mark your students' homework, you will know where they tend to make most mistakes. / Potom co zkontroluješ domácí úkoly studentů, zjistíš, kde obvykle dělají nejvíce chyb.*
- **as soon as (jakmile):** *The kids will feel better **as soon as** the school breaks up for holiday. / Děti se budou cítit lépe, **jakmile** skončí školní rok a začnou prázdniny.*

Ve vedlejších větách podmínkových a časových **používáme** přítomný čas prostý (Present Simple) a **nikdy nepoužíváme** budoucí časy (Future Tenses).

Vedlejší věta (Subordinate clause)	Hlavní věta (Main clause)
if	
unless	
when	+ přítomný čas prostý
before	(Present Simple)
after	
as soon as	will/won't + verb

*My sister will never succeed **unless she learns** from her mistakes. / Moje sestra nikdy neuspěje, **pokud se nepoučí** ze svých chyb.*

Věta může začít hlavní, nebo vedlejší větou. Když věta začíná vedlejší větou (podmínkovou nebo časovou), píše se za ní čárka. Když však věta začíná hlavní větou, čárku za ní nepíšeme:

*I will let you know about the time of our meeting **as soon as I get** my new timetable. / Dám ti vědět čas naší schůzky, **jakmile budu mít** nový rozvrh.*

***As soon as I get** my new timetable, I will let you know about the time of our meeting. / **Jakmile budu mít** nový rozvrh, dám ti vědět čas naší schůzky.*

Všimněte si, že pravidla používání čárek v anglické větě se v tomto případě neshodují s pravidly v češtině.

6.2 Second Conditional

Podmínkové věty 2. typu (second conditional) používáme, hovoříme-li o:

- situacích a dějích v přítomnosti, které si pouze představujeme:
*If I **were** rich, I **would live** in a huge house. / Kdybych byl bohatý, bydlel bych v obrovském domě.*
- nepravděpodobných situacích a dějích v budoucnosti:
*If he **left** home earlier, he **would never be** late for work. / Kdyby odešel z domova dřív, nikdy by nepřišel pozdě do práce.*

Ve vedlejší větě používáme po spojce **if** minulý čas prostý a v hlavní větě popisující důsledek modální sloveso **would/wouldn't**.

Je-li věta vedlejší se spojkou **if** na začátku souvětí, je oddělena čárkou.

If + minulý čas prostý
(podmínka)

*If Sue **knew** Italian,
Kdyby Sue uměla italsky,*

would/wouldn't + infinitiv
(důsledek)

*Sue **would apply** for this job
Sue by se o tu práci ucházela,*

would/wouldn't + infinitiv
(důsledek)

*she'd **apply** for this job.
o tu práci by se ucházela.*

if + minulý čas prostý
(podmínka)

***if** she **knew** Italian.
kdyby uměla italsky.*

V podmínkových větách 2. typu používáme *was* nebo *were* po zájmenech *I, he, she* a *it*. Ve formálnějších situacích je spíše vhodné *were*.

Nezapomeňte používat *were* ve frázi *If I were you*:

If I were you, I would tell him the truth. / Být tebou, řekl bych mu pravdu.

6.5 Modal verbs for obligation and permission

Chceme-li vyjádřit povinnost (obligation) nebo nutnost, používáme:

- **must**, zvláště mluvíme-li o něčem, co sami považujeme za nutné:
I must talk to her right now. / Musím si s ní teď hned promluvit. (=Považuji to za nutné.)
- **have to**, zejména mluvíme-li o něčem, co je nezbytné kvůli nějakému pravidlu nebo nařízení:
My brother has to wear a suit to work. / Můj bratr musí nosit v práci oblek. (=Taková jsou pravidla.)
- **need to**:
Neil often needs to do overtime. / Neil musí často pracovat přesčas.

Chceme-li říci, že něco povinné nebo nutné není, používáme:

- **don't have to**:
A teacher doesn't have to do physical work. / Učitel nemusí pracovat manuálně.
- **don't need to/needn't**:
You needn't come to the office. You can work from home. / Nemusíte chodit do kanceláře. Můžete pracovat doma. / You don't need to write the essay again. / Nemusíš tu esej psát znovu.

Pro vyjádření toho, co je dovoleno (permission), používáme **can**:

Journalists can work flexible hours. / Novináři mohou mít klouzavou pracovní dobu.

Hovoříme-li o něčem, co není dovoleno, používáme:

- **can't**:
I can't leave the office during office hours. / Během úředních hodin nemohu opustit kancelář.
- **mustn't**:
You mustn't check your private email at work. / V práci se nesmíte věnovat svým soukromým emailům.

6.6 Adjectives ending in -ed and -ing

Přídavná jména (adjectives) končící na **-ed** a **-ing** se tvoří ze stejného slovesa:

amuse - amusing - amused / pobavit - zábavný - pobavený

motivate - motivating - motivated / motivovat - motivující - motivovaný

terrify - terrifying - terrified / vyděsit - děsivý - vyděšený

Některá přídavná jména končící na **-ed** nemají **-ing** ekvivalent:

zahanbený (ashamed), potěšený (delighted), uklidněný (relieved).

Přídavná jména končící na **-ing** používáme na popis:

- lidí: *A growing child needs to eat a lot. / Rostoucí dítě (dítě, které roste) potřebuje hodně jíst.*
- věcí/míst: *My new office is rather depressing. It's very small and dark. / Moje nová kancelář je opravdu skličující. Je hodně malá a tmavá.*
- událostí: *The first job interview is usually challenging, especially if the candidates aren't very well prepared. / První pracovní pohovor bývá obvykle náročný obzvláště tehdy, když kandidáti nejsou moc dobře připravení.*

Přídavná jména (adjectives) končící na **-ed** používáme na popis:

- stavu lidí nebo věcí: *The instructor was a determined person, who wanted to teach us some new skiing techniques. / Instruktor byl odhodlaný člověk, který nás chtěl naučit několik nových lyžařských technik.*
- emocí a citů: *Maria looked rather confused when she first arrived in our office. / Mária vypadala docela zmatená, když poprvé vstoupila do naší kanceláře.*

7.2 The Passive

Trpný rod (the passive) používáme tehdy, je-li samotný děj důležitější než jeho původce. Pokud chceme doplnit informace o původci děje, použijeme předložku **by**. Trpný rod tvoříme pomocí správného tvaru slovesa be a přičestí minulého významového slovesa:

*This shopping mall **is visited by** about 50,000 people every day. / Toto nákupní centrum je každý den navštěvované asi 50 000 lidmi.*

*How many languages **are spoken** in the USA? / Kolika jazyky se mluví v USA?*

Present Simple

Tea **is grown** in India.

Čaj je pěstován v Indii.

Cars **are not repaired** here.

Autá se zde neopravují.

Where **are** the tickets **sold**?

Kde se prodávají lístky?

Past Simple

I **was offered** a job.

Byla mi nabídnuta práce.

These tablets **were not produced** in China.

Tyto tablety nebyly vyrobeny v Číně.

Where **was** our car **made**?

Kde bylo vyrobeno naše auto?

Present Perfect

The house in High Street **has been sold**.

Ten dům na High Street byl už prodán.

We **have not been informed** about the change.

O změně jsme nebyli informováni.

Has he **been invited** to Kerry's wedding?

Byl pozván na Kerryinu svatbu?

Conditions **must be improved**.

Podmínky musí být zlepšeny.

Modal verbs

Parcels **can be sent** at the post office.

Balíky mohou být posílány na poště.

Do the rooms **need to be cleaned** every day?

Musí být pokoje uklizeny každý den?

7.5 Quantifiers

Hovoříme-li o nějakém množství něčeho, používáme následující výrazy vyjadřující počet (quantifiers):

Počítatelná podstatná jména (Countable nouns)	Nepočítatelná podstatná jména (Uncountable nouns)
How many? / Kolik? <i>How many friends have you got?</i> <i>Kolik máš přátel?</i>	How much? / Kolik? <i>How much money have you got?</i> <i>Kolik máš peněz?</i>
(very) few / (velmi) málo <i>I've got (very) few friends. / Mám (velmi) málo přátel.</i>	(very) little / (velmi) málo <i>I've got (very) little money. / Mám (velmi) málo peněz.</i>
a few / několik, pár <i>I've got a few friends. / Mám několik/pár přátel.</i>	a little / trochu <i>I've got a little money. / Mám trochu peněz.</i>
some / nějaké <i>I've got some friends. / Mám nějaké přátele.</i>	<i>I've got some money. / Mám nějaké peníze.</i>
many / hodně, mnoho <i>Have you got many friends? Máš hodně přátel?</i> <i>I haven't got many friends. Nemám mnoho přátel.</i>	much / hodně, moc <i>Have you got much money? Máš hodně peněz?</i> <i>I haven't got much money. / Nemám moc peněz.</i>

A lot of/lots of / spousta

I've got **a lot of/lots of** friends. / Mám spoustu přátel.

I've got **a lot of/lots of** money. / Mám spoustu peněz.

too many / příliš mnoho

I've got **too many** friends. / Mám příliš mnoho přátel.

too much / příliš mnoho

I've got **too much** money. / Mám příliš mnoho peněz.

any / nějaké

Have you got **any** friends? / Máš nějaké přátele?

Have you got **any** money? / Máš nějaké peníze?

any / žádné

I haven't got **any** friends. / Nemám žádné přátele.

I haven't got **any** money. / Nemám žádné peníze.

7.6 Indefinite pronouns

Neurčitá zájmena (indefinite pronouns) používáme, když nemluvíme o konkrétních lidech, věcech nebo místech. Všechna neurčitá zájmena se používají se slovesem v jednotném čísle.

Everybody is fashionable in their own way. / Každý je (všichni jsou) módní svým vlastním způsobem.

Lidé (People)	Věci (Things)	Místa (Places)
someone/somebody (někdo)	něco (something)	somewhere (někde)
anyone/anybody (kdokoliv, ale i *nikdo, někdo)	anything (cokoliv, ale i *něco, nic)	anywhere (kdekoliv, ale i *nikde, někde)
no one/nobody (nikdo)	nothing (nic)	nowhere (nikde)
everyone, everybody (každý, všichni)	everything (všechno)	everywhere (všude)

Someone/somebody, something a somewhere používáme v kladné větě a v žádosti/nabídce:

Somebody has left their receipt on the counter. / **Někdo** nechal účtenku na pultě.

***Anybody/anyone, anything, anywhere** používáme v záporné větě a v otázce:

I haven't bought **anything** made of leather for a long time. / Již dlouho jsem si nekoupil **nic** z kůže.

No one/nobody, nothing, nowhere používáme v kladné větě, která má záporný význam:

I'm not going to the shopping centre today. There will be **nowhere** to park. / Dnes nepůjdu do nákupního centra. Nebude tam **žádné místo** k parkování.

V anglické větě nemůžeme použít dva záporny: I haven't bought **nothing**. There will **not** be nowhere to park., na rozdíl od češtiny: **Nekoupil jsem nic. Nebude tam žádné místo k parkování.**

None (of) používáme, když mluvíme o třech a více věcech nebo lidech. Po **none** už nepoužíváme podstatná jména:

I was looking for some comfortable high heels but I found **none**. / Hledala jsem nějaké pohodlné lodičky na podpatku, ale **žádné** jsem nenašla.

Po **none of** používáme člen s podstatným jménem (article + noun): none of the people, přivlastňovací zájmeno (possessive adjective): none of my friends, nebo osobní zájmeno (personal pronoun): none of us. Za podstatnými jmény v množném čísle může stát sloveso v jednotném nebo množném čísle (obojí je správně):
None of her children **is/are** into trade. / **Žádné** z jejích dětí se **nezajímá/nezajímají** o obchodování.

Neurčitá zájmena můžeme rozvíjet:

- neurčitkem (infinitive):
There is **nobody to go** window shopping with me. / **Nikdo** se mnou nechce **jít** chodit po obchodech.
- přídavným jménem (adjective):
Joan needs to go **somewhere quiet** to rest after work. / Joan potřebuje jít **někam**, kde je **ticho**, aby si odpočinula po práci.
- vztažným zájmenem (relative pronoun) who, which, that:
A debtor is **somebody who** has spent more money than he or she has got. / Dlužník je **někdo, kdo** utratil více peněz než má.

8.2 Past Perfect

Předminulý čas (past perfect) používáme, mluvíme-li o události, která se odehrála v minulosti ještě před nějakou jinou událostí. Děj vyjádřený pomocí předminulého času předcházal ději vyjádřenému minulým časem prostým:

*When the police caught the thief, he **had** already **stolen** five computers. / Když policie zloděje chytila, ukradl už pět počítačů. (Ke krádeži došlo ještě předtím, než policie zloděje chytila.)*

Všimněte si, jak použití předminulého času může změnit význam vět:

*The children **went** to sleep when we came. / Děti šly spát, když jsme přišli. (=Nejdříve jsme přišli, a pak šly děti spát.)*

*The children **had gone** to sleep when we came. / Děti už šly spát, když jsme přišli. (=Když jsme přišli, děti už spaly.)*

Často používáme s předminulým časem předložku **by**, např. *by the age of six, by the time I was six, by 1978:*

By the time I was six, I had learnt to read. / Naučil jsem se číst, ještě než mi bylo šest.

Kladné věty (Affirmative)		Záporné věty (Negative)	
I/You/He/She/It/ We/They	had watched TV.	I/You/He/She/It/ We/They	hadn't (had not) watched TV.
Otázky zjišťovací (Yes/No questions)		Krátké odpovědi (Short answers)	
Had	I/you/he/she/it/ we/they watched TV?	Yes, I/you/he/she/it/we/they had.	No, I/you/he/she/it/we/they hadn't.
Otázky doplňovací (Wh- questions)		Otázky podmětné (Subject questions)	
What had	I/you/he/she/it/ we/they watched TV?	Who had watched TV?	

8.5 Reported Speech

Chceme-li vyjádřit to, co řekl někdo jiný, můžeme použít:

- přímou řeč (direct speech):

*'We **are looking** for the criminal.'* / „Hledáme pachatele.“

*They said, 'We **are looking** for the criminal.'* / Řekli: „Hledáme pachatele.“

- nepřímou řeč (reported speech) kterou používáme s vazbami:

say (that) - říci, že... nebo **tell somebody** (that) - říci někomu, že...

'The party is great.' / „Ten večírek je skvělý.“

~> *She said (that) the party was great. / Řekla, že ten večírek je skvělý.*

'I forgot to lock the front door.' / „Zapomněl jsem zamknout hlavní dveře.“

~> *He told me (that) he had forgotten to lock the front door. / Řekl mi, že zapomněl zamknout hlavní dveře.*

V nepřímé řeči dochází ke změnám:

- časů

Přímá řeč (Direct Speech)	~>	Nepřímá řeč (Reported Speech)
Present Simple Sam: 'I work.' Sam: 'Sue doesn't work.'	~>	Past Simple Sam said (that) he worked. Sam said (that) Sue didn't work.
Present Continuous Sam: 'I'm working.' Sam: 'Sue isn't working.'	~>	Past Continuous Sam said (that) he was working. Sam said (that) Sue wasn't working.
Present Perfect Sam: 'I've worked.' Sam: 'Sue hasn't worked.'	~>	Past Perfect Sam said (that) he had worked. Sam said (that) Sue hadn't worked.

Past Simple

Sam: 'I worked.'

Sam: 'Sue didn't work.'

~>

Past Perfect

Sam said (that) he had worked.

Sam said (that) Sue hadn't worked.

can

Sam: 'I can work.' Sam: 'Sue can't work.'

~>

could

Sam said (that) he could work.

Sam said (that) Sue couldn't work.

- zájmen a dalších určujících výrazů

'My brother has bought a new car.' ~> She said that **her** brother had bought a new car. / „Můj bratr si koupil auto.“ ~> Řekla, že její bratr si koupil nové auto.

8.6 Phrasal verbs

Frázová slovesa (Phrasal verbs) se skládají z hlavního slovesa (main verb) a předložky (preposition) nebo příslovce (adverb), např. look (main verb) + for (preposition) = look for (hledat).

Typy frázových sloves:

- bez předmětu: např. *join in* (přidat se k), *work out* (cvičit, posilovat), *fit in* (zapadnout, zařadit se), *pass out* (omdlít):
How often do you **work out** in the gym? / Jak často **cvičíš** v posilovně?
Yesterday was very hot and a few people **passed out** because of that. / Včera bylo velmi teplo a několik lidí kvůli tomu **omdlelo**.
- s předmětem, který stojí za frázovým slovesem nebo mezi hlavním slovesem a předložkou. Pokud u takového frázového slovesa používáme zájmena (him, them, it,...), mohou stát pouze mezi hlavním slovesem a předložkou:
I **took up** handball and rugby at the same time. / Začal jsem chodit najednou na volejbal a ragby.
I **took** handball and rugby **up** at the same time. / Začal jsem chodit najednou na volejbal a ragby.
I **took them up** at the same time. / Začal jsem na ně chodit najednou.
~~I **took up** them at the same time.~~
- s předmětem (podstatné jméno nebo zájmeno):
Every spring my brother **suffers from** an allergy. / Můj bratr trpí na alergii každé jaro.
Every spring my brother **suffers from** it. / Můj bratr na ni trpí každé jaro.

Frázová slovesa se mohou skládat i z třech částí a za nimi stojí předmět (podstatné jméno nebo zájmeno), např. *look forward to something* (těšit se na něco):

main verb + adverb + preposition + object:

We **look forward to** playing basketball in our new court. / **Těšíme se**, že si zahrajeme basketbal na novém hřišti.

ZKOUŠKOVÉ STRATEGIE

Pracovní sešit k učebnici Focus vám přináší cvičení, která vám pomohou nejen při přípravě na českou maturitní zkoušku, ale i při přípravě na mezinárodní jazykové zkoušky, např. Cambridge English: Key (KET), Cambridge English: Preliminary (PET), Trinity a PTE (Pearson Test of English).

Pracovní sešit obsahuje cvičení, která vás budou připravovat na všechny části zkoušky: poslech (Listening), čtení (Reading), test jazykové kompetence (Use of English), ústní projev (Speaking) i písemný projev (Writing).

V maturitním testu a ve výše zmiňovaných mezinárodních zkouškách (tedy i ve vaší učebnici a pracovním sešitě) se bude objevovat několik typů úloh. Na následujících stránkách naleznete užitečné tipy a rady, jak k jednotlivým typům zkouškových úloh přistupovat.

POSLECH (LISTENING)

JAK POSTUPOVAT

- Před poslechem si pozorně přečtete zadání a všechny otázky/výroky. Následně se pokuste odhadnout obsah toho, co budete poslouchat (např. Kolik mluvčích uslyšíte, jaké slovní obraty asi budou používat apod.)
- Nezapomeňte, že nahrávku uslyšíte dvakrát. Během prvního poslechu si čtete otázky/výroky a dělejte si k nim vlastní poznámky.
- Před druhým poslechem si otázky přečtete znovu a soustředte se zejména na ty, které jste při prvním poslechu nezodpověděli. Během druhého poslechu vše doplňte, případně opravte a následně zkontrolujte.

ČEHO SE VYVAROVAT

- Nebojte se, pokud některým slovům nerozumíte. K tomu, abyste úlohu úspěšně splnili, nemusíte rozumět úplně každému slovu.
- Pokud nerozumíte některé části nahrávky hned napoprvé, nevzdávejte se. Další šanci budete mít při druhém poslechu. Navíc vám pomůže i to, že jste rozuměli ostatním částem nahrávky.
- Nevěnujte příliš mnoho času otázkám, na které neumíte odpovědět. Budete mít možnost se k nim vrátit později. Přejděte radši k další otázce.
- Žádnou otázku nenechávejte bez odpovědi. Nejste-li si jisti, pokuste se odpověď odhadnout.

1 ÚLOHY S VÝBĚREM ODPOVĚDÍ

- Pamatujte si, že otázky jsou obvykle kladeny ve stejném pořadí, v jakém jsou v nahrávce řazeny informace, ke kterým se otázky vztahují.
- Při prvním poslechu si na otázky stručně odpovězte vlastními slovy. Pak svoji odpověď porovnejte s odpověďmi v nabídce a zjistěte, zda se některá s vaší odpovědí shoduje.
- Pozor na odpovědi, které vypadají a znějí téměř identicky jako informace v nahrávce- často jsou nesprávné. Každá z nabízených možností se bude nějakým způsobem k nahrávce vztahovat, ale jen jedna bude konkrétní otázce vyhovovat úplně přesně. Všimněte si hlavně synonym, antonym a vět v záporu.
- Někdy není odpověď v nahrávce řečená přímo, ale je nutné ji odvodit od poslechnutého. Nejste-li si s výběrem odpovědi jisti, vyražte z nabídky postupně ty, které jsou zcela určitě nesprávné. V některých případech takto dojdete ke správné odpovědi.
- Při úlohách, které se vztahují k rozhovoru dávejte pozor, aby se otázka a odpověď týkala správného mluvčího. Můžete slyšet i další z možností v nabídce odpovědí, nebudou však patřit k otázce, na kterou se vás ptají.

2 VOLBA Z DVOU MOŽNOSTÍ - PRAVDA/NEPRAVDA

- Pamatujte si, že otázky jsou obvykle kladeny ve stejném pořadí, v jakém jsou v nahrávce řazeny informace, ke kterým se otázky vztahují.
- Při rozhodování, zda je výrok pravdivý nebo nepravdivý, vycházejte z informace v nahrávce, ne z vlastních znalostí a zkušeností.

- Nezapomínejte, že výrok v otázce nebude mít totožné znění jako informace v nahrávce. Slova a slovní spojení budou často parafrázována, nahrazena jinými tak, aby byl smysl zachován. Všimněte si hlavně synonym, antonym a vět v záporu.

3 DOPLŇOVÁNÍ VĚT/POZNÁMEK

- V testu se mohou objevit úlohy, kdy doplňujete větu, obvykle jedním až pěti slovy. Slova, která máte použít, v nahrávce určitě zazní, ale zbytek věty, která je ve vašem odpovědním archu, bude parafrázován. (tj. vyjádřen jinými slovy)
- Jestliže doplňujete běžná slova, bude k uznání odpovědi požadován i zcela bezchybný pravopis. Jména mohou být hláskována, poslouchajte proto pečlivě. Nepřesný pravopis, např. u složitých zeměpisných názvů, které nebyly hláskovány, může být tolerován.
- Před prvním poslechem si věty k doplňování pečlivě přečtěte, abyste měli představu, o čem nahrávka je. To vám také pomůže rozpoznat část poslechu, ve kterém se hledaná informace pravděpodobně nachází.
- Snažte se z vět odhadnout, jaké informace máte zachytit- zda půjde o osobu, místo, číselný údaj, datum, jméno, apod. Buďte opatrní- někdy můžete mít správný odhad, že půjde např. o jméno. V nahrávce ale může zaznít několik jmen za sebou a jen jedno z nich se bude do kontextu doplňované věty hodit.

4 PŘÍRAZOVÁNÍ ODPOVĚDÍ

- V této úloze budete mít většinou za úlohu přiřadit různé informace či výroky k různým hovořícím postavám.
- Je důležité nezapomenout, že nabídka odpovědí je navýšena o možnosti, které nevyužijete. Budete je muset vyřadit.
- Pokud potřebujete v nahrávce k vyřešení úlohy identifikovat osobu, anebo místo, snažte se při poslechu zachytit typické výrazy obvykle s lidmi a místy spojené. Někdy vám může pomoci s nalezením správné odpovědi i jediná charakteristická fráze.
- Máte-li za úkol přiřadit k určitým částem nahrávky vždy jednu klíčovou větu z daného výběru, snažte se shrnout si pro sebe obsah každé části a pak přiřadit tu větu, která obsahu části nejvíce odpovídá.
- Nenechte se zmást, pokud o stejném problému v nahrávce hovoří více mluvčích. Při výběru odpovědi se soustřeďte jen na osobu, která je v otázce zmíněna, a na její postoj. Názor ostatních mluvčích není pro odpověď na danou otázku relevantní.
- Někdy je lépe se během prvního poslechu zaměřit jen na hlavní myšlenku a teprve poté si přečíst možné odpovědi. Vyzkoušejte, která strategie vám vyhovuje lépe.

ČTENÍ (READING)

JAK POSTUPOVAT

- Než začnete řešit úlohy v části věnované čtení, přečtěte si pečlivě pokyny. Zadání úkolu ovlivní, jak při čtení a práci s textem bude nejlepší postupovat.
- Snažte se rozpoznat, o jaký druh textu se jedná. To Vám pomůže odhadnout, jaké informace můžete očekávat.
- Text si před odpověďmi na otázky celý přečtěte a udělejte si rámcovou představu, o čem je. Toto rychlé seznámení se s textem vám později pomůže identifikovat, ve které části máte hledat odpovědi na zadané otázky
- Všimněte si v textu všeho, co vám pomůže mu porozumět- různých narážek, odkazů, titulků, případných doprovodných fotografií a jiných vizuálních doplňků.
- První věta v odstavci vám napoví, jaký bude jeho obsah.
- Podtrhávejte si ty části textu, které se k otázkám vztahují- ať už jednotlivá slova, fráze, věty nebo i celé odstavce.

ČEHO SE VYVAROVAT

- Nesnažte se porozumět každému slovu. Proto, abyste ulohu splnili, to není potřeba. Pokuste se neznámá slova odhadnout (např. z kontextu, mluvnického tvaru, podobnosti s jinými slovy či jiným jazykem)
- Žádnou otázku nenechávejte bez odpovědi. Nejste-li si jisti, zkuste odpověď odhadnout.
- Nevěnujte příliš času jednomu dílčímu úkolu nebo otázce. Pamatujte, že čas je striktně vymezen a vy během něj musíte vyřešit a zodpovědět všechny úkoly.

1 ÚLOHY S VÝBĚREM ODPOVĚDÍ

- Vyberte části textu, které se vztahují k zadaným otázkám. Nezapomente, že může jít o části různě dlouhé- od jednoho slova přes frázi až po celý odstavec.
- Soustředte se v odstavci nebo větě na detaily. Nesprávná odpověď se často liší od správné pouze v detailu- například sloveso je v jiném čase, informace v nabízené odpovědi není úplná, případně se shodují jen částečně.
- Pamatujte, že nabízené odpovědi nejsou doslovnou citací z textu, ale jsou parafrázované, objevují se v nich synonyma a další opisy.
- Nenechte se zmást nabídkou velmi podobně znějících možností. Jen jedna možnost přesně odpovídá a je ta správná.
- Nejprve vyřadte možnosti, u kterých jste si jisti, že jsou nesprávné. Nakonec ze zbylých možností vyberte tu, kterou považujete za správnou.

2 VÝBĚR Z DVOU MOŽNOSTÍ - PRAVDA/NEPRAVDA

- Pamatujte si, že otázky jsou obvykle kladené ve stejném pořadí, v jakém jsou v textu uvedené informace, ke kterým se otázky vztahují.
- Při rozhodování o pravdivosti a nebo nepravosti výroku se řiďte výhradně informacemi z textu, a ne svými vědomostmi a zkušenostmi.
- Nezapomněte, že výrok v otázce nebude mít totožné změnění jako věty v textu. Slova a slovní spojení budou často parafrázované, nahrazené jinými tak, aby byl smysl zachovaný. Všimněte si především synonym, antonym a vět v záporu.

3 PŘÍŘAZOVÁNÍ ODPOVĚDÍ

- Tyto úlohy mohou mít více podob. Někdy budete mít za úkol přiřadit podle popisu různé osoby k daným textům či výroky k částem textu. Jindy řešení úkolu obsahuje doplňování vět do označených volných míst v textu.
- Je důležité nezapomenout, že v tomto typu úloh je nabídka navýšena o možnosti, které nevyužijete. Budete je muset vyřadit.
- Na závěr si celý text rychle přečtete a ujistíte se, že vaše odpovědi dávají smysl.

Přiřazování osob k textům nebo výroků k odstavcům

- Začněte čtením popisů osob nebo výroků a podtrhněte v nich důležité informace. Potom to stejné udělejte i s druhou částí textu.
- Nerozhodujte se unáhledně jen na základě jediného slova, které se bude zdát správnou odpovědí. Nezapomínejte, že hledaná informace bude pravděpodobně parafrázovaná.

Doplňování vět do volných míst v textu

- Před přiřazováním si text orientačně rychle přečtete, abyste si udělali představu o jeho obsahu. Mezery v textu určené pro doplnění textu ignorujte. Až následně se k nim pokuste najít odpovídající věty a jimi mezery doplnit. Pomohou vám slova, které jednotlivým mezerám předcházejí, anebo po nich bezprostředně následují.
- Zaměřujte se na slova, která nějakým způsobem odkazují na předcházející, případně následující větu v textu. Například zájmeno může odkazovat na osobu, která je zmíněna v předcházející větě.

JAZYKOVÁ KOMPETENCE (USE OF ENGLISH)

JAK POSTUPOVAT

- Dříve než začnete číst text, pozorně si přečtěte zadání úlohy a příklad správné odpovědi, který je u každé úlohy uveden. Pomohou vám lépe pochopit, jak máte postupovat.
- Pokud má text nadpis, přečtěte si ho, abyste si utvořili představu, o čem článek pojednává.
- Jde-li o doplňování do mezer v textu, přečtěte si nejprve celý text i bez doplněných informací a snažte se pochopit hlavní myšlenku.

ČEHO SE VYVAROVAT

- Nesnažte se porozumět každému slovu. Proto, abyste úlohu splnili, to není potřeba. Pokuste se neznámá slova odhadnout (např. z kontextu, mluvnického tvaru, podobnosti s jinými slovy či jiným jazykem).
- Žádnou otázku nenechávejte bez odpovědi. Nejste-li si jisti, zkuste odpověď odhadnout.
- Nevěnujte příliš času jednomu dílčímu úkolu nebo otázce. Pamatujte, že čas je striktně vymezen a vy během něj musíte vyřešit a zodpovědět všechny úkoly.

1 UZAVŘENÉ ÚLOHY S VÝBĚREM ODPOVĚDÍ

- Přečtěte si nejprve celý text, abyste získali představu, o čem pojednává. Mezerami se v této chvíli nezabývejte.
- Tento typ úloh ověřuje znalost různých druhů slov. Úkolem je například utvořit správné frázové sloveso, vybrat vhodný spojovací výraz nebo volit mezi slovy s podobným významem.
- Pozorně si přečtěte všechny nabízené možnosti, než se rozhodnete, kterou z nich vyberete jako odpověď.
- Než se rozhodnete pro správnou odpověď, přečtěte si také text před a za mezerami. Může Vám napovědět, který výraz je vhodný (zaměřte se např. na spojovací výrazy, zájmena, přídavná jména nebo příslovce).
- Nezapomeňte na to, že vámi zvolený výraz se musí do věty hodit po stránce mluvnické i významové.
- Když úlohu dokončíte, vždy si text znovu přečtěte a přesvědčte se, že dává smysl.

2 DOPLŇOVÁNÍ BEZ NABÍDKY ODPOVĚDÍ

- Přečtěte si nejprve celý text, abyste získali představu, o čem pojednává. Mezerami se v této chvíli nezabývejte.
- Tento typ úloh ověřuje znalost různých druhů slov. Úkolem je například utvořit správné frázové sloveso, doplnit vhodný spojovací výraz, člen, pomocné sloveso apod.
- Než se rozhodnete pro správnou odpověď, přečtěte si také text před a za mezerami. Napoví vám, který slovní druh je vhodný.
- Nezapomeňte na to, že vámi zvolený výraz se musí do věty hodit po stránce mluvnické i významové.
- Když úlohu dokončíte, vždy si text znovu přečtěte a přesvědčte se, že dává smysl.

3 ODVOZOVÁNÍ SLOV

- Přečtěte si nejprve celý text, abyste získali představu, o čem pojednává. Mezerami se v této chvíli nezabývejte.
- Dobře si rozmyslete, jak z daného slova vytvořit nové tak, aby se do věty hodilo z mluvnického hlediska – zda se jedná o přídavné jméno, příslovce apod. Zvažte také jeho význam, např. jde-li o slovo s pozitivním nebo negativním zabarvením.
- Mějte na paměti, že kromě doplnění předpon nebo přípon může být potřeba provést ve slově i jiné další změny.
- Když úlohu dokončíte, vždy si text znovu přečtěte a přesvědčte se, že dává smysl.

4 TRANSFORMACE VĚT

- Vždy si pozorně přečtete první větu a přesvědčte se, že dobře rozumíte jejímu významu. Druhá věta, vámi doplněná, musí vždy co nejpřesněji zachovávat význam té původní.

- Větu, kterou máte doplnit, si také přečtěte velmi pozorně, protože její dané části mají zásadní vliv na to, jakým způsobem budete postupovat. Všimněte si všech změn slovesných časů, zda je sloveso v jednotném nebo množném čísle, zda jde o zápor, otázku apod.
- Nezapomeňte na to, že počet doplňovaných slov je omezený. Vždy si doplněná slova spočítejte- máte-li jich příliš, udělali jste někde chybu. Stažené tvary sloves (např. don't) se počítají jako dvě slova.

PÍSEMNÝ PROJEV (WRITING)

U typické zkuškové úlohy na úrovni B1/B2 máte za úkol napsat jeden nebo dva krátké slohové útvary. Může se jednat například o článek, příběh, recenzi, zprávu, esej, neformální dopis nebo e-mail. Délka textu závisí na typu zkoušky. Při plnění tohoto úkolu myslete na to, komu je text určen, a používejte odpovídající jazykové prostředky.

JAK POSTUPOVAT

- Zamyslete se nad tím, jaký slohový útvar máte napsat. Dříve než začnete psát, si stručně v bodech poznamenejte charakteristické znaky daného útvaru.
- Přečtěte si pozorně všechny informace, které máte do textu zahrnout. Zapište si také užitečné výrazy, fráze a gramatické struktury, které se vám mohou hodit.
- Připravte si osnovu- jaké informace zahrnete do jednotlivých odstavců. Pokud máte čas, poznamenejte si i několik klíčových vět.
- Zkontrolujte si, že jste do textu zahrnuli všechny požadované informace.
- Nezapomeňte na vhodné spojovací výrazy, aby váš projev byl srozumitelný a aby v něm myšlenky na sebe logicky navazovaly.
- Dodržujte styl písemného projevu tak, aby odpovídal požadovanému slohovému útvaru (např. správné použití formálních a neformálních výrazových prostředků).
- Zkontrolujte si, že vaše práce obsahuje úvod, stať a závěr, že jste text uspořádali do odstavců, a že jste dodrželi předepsaný počet slov.
- Držte se povoleného počtu slov. Je lepší kontrolovat počet slov v průběhu práce a text rovnou zkracovat nebo prodlužovat, než potom škrtnat, když je text z části již napsaný. Rozmyslete si počet slov, které použijete v jednotlivých částech už při psaní konceptu.
- Nakonec nezapomeňte zkontrolovat gramatiku a pravopis.

ČEHO SE VYVAROVAT

- Snažte se vyhnout opakování stejné informace, připravovali byste se tak o čas. Opakování má vliv i na to, kolik slov vám pak zbyde z celkového povoleného množství.
- Snažte se nepoužívat stejné fráze a výrazy vícekrát. Uplatňujte bohatou slovní zásobu a širokou škálu mluvnických prostředků.
- Nepoužívejte neúplné věty. Pro soudržnost textu jsou důležité úplné a rozvinuté věty, vhodné spojovací výrazy a rozvitá souvětí.

ÚSTNÍ PROJEV (SPEAKING)

Příprava na ústní část zkoušky vyžaduje dobře porozumět smyslu a účelu rozhovoru, kterého se máte účastnit.

JAK POSTUPOVAT

- Pozorně poslouchajte otázky zkoušejícího. Někdy jsou tyto otázky uvedeny ve vašem zkuškovém sešitě.
- Držte se dané otázky a při své odpovědi vždy mluvte k věci.
- Pokud si nejste jistí, že jste otázce dobře porozuměli, požádejte zkoušejícího o její zopakování.
- Jestliže potřebujete více času na rozmyšlenou, požádejte zkoušejícího o zopakování otázky. Pak ji po něm zopakujte nebo parafrázuje. Před zodpovězením otázky můžete také použít výrazy, které vám poskytnou více času na rozmyšlenou- např. Let me think..., It's difficult to say...

- V úlohách, kde máte úkol vyřešit ve dvojici, myslíte na to, že prostor pro vyjádření musíte mít oba. Snažte se, aby váš ústní projev v rozhovoru nepřevládal, ale zároveň aby byl dostatečný pro posouzení vaší jazykové úrovně.
- Jste-li vyzváni, abyste společně s vaším partnerem u zkoušky prodiskutovali nějakou otázku, spolupracujte s ním a ptejte se na jeho názor. Snažte se, aby váš rozhovor působil přirozeně jako skutečná konverzace.
- Zkoušející musí dodržet časový limit pro jednotlivé části zkoušky. Pokud vás přeruší, je to proto, že už mluvíte déle, než je potřeba.
- Snažte se svůj ústní projev co nejvíce rozvinout, abyste nemuseli skončit předčasně ještě před limitem. Je lépe, když vás zkoušející přeruší, protože mluvíte dlouho, než když už nemáte co říci.
- Pokud si nemůžete vzpomenout na nějaký výraz, nepanikařte. Snažte se používat strategie, které vám pomohou sdělit, co máte na mysli (např. použijte slovo s podobným významem nebo věc popište).

ČEHO SE VYVAROVAT

- Vyhněte se opakování stejných frází stále dokola. Ukažte, že máte bohatou slovní zásobu a umíte používat širokou škálu mluvnických prostředků.
- Nesnažte se naučit nazpaměť věty nebo odpovědi na otázky, o kterých si myslíte, že by vám je zkoušející mohl položit. Mluvte a odpovídejte co nejpřirozeněji.
- U zkoušky nežádejte zkoušejícího, aby vám něco vysvětloval. Smí vám pouze otázku zopakovat.

Photo Acknowledgements

The Publisher would like to thank following for their kind permission to reproduce their photographs:
(b-bottom; c-centre; l-left; r-right; t-top)

Shutterstock.com: Frederic Legrand - COMEO 5bc (left), Everett Collection 5br.

bigstockphoto.com: kathclick 5bc (right), 5bl, DragosCondrea 5cl, everest community 5cr, CrispyPhotos 5tl, piotrwytrazek 5tr, Fascinadora 6, PYB 7bl, Sushman 7tc, famveldman 7tl, phbcz 7tr, DFree 8t, Creatista 9tl, stargazer84 9tr, scubabartek 10l, katatonia82 10r, flik47 11bl, Kamira 11br, SnapTPhotography 11cl, monkeybusinessimages 11cr, sssanchez 11tl, ChiccoDodiFC 11tr, andron19821982 12b, Sorapop 12t, Marina Andrejchenko 13bl, Rido81 13c, alenkasm 13r, insidestudio 13tl, serhiinikolaienko 14b, monkeybusinessimages 14c, polack 14t, oohphoto 15bl, DmitryDetkov 15br, jovanmandic 139cl, RCarner 15cr, Rido81 15tl, chrisd2105 16b, blanaru 16t, Paolo Gallo 17c, katatonia82 17t, theleitas 18b, haak78 18t, mikeshots 19bl, Flynt 19br, Mehaniq 19tl, Daisy Daisy 19tr.

pexels.com: Vishnu R Nair 9br

DOPORUČENÉ UČEBNICE

High note

Učebnice pro ambiciózní studenty středních škol a gymnázií, koncipovaná jako komplexní příprava na jazykové zkoušky

MyGrammarLab

Unikátní výuka gramatiky – spojení knihy, on-line cvičení a mobilní aplikace

Gold Series

Oblíbená učebnice pro přípravu zkoušky Cambridge English

Pearson English Readers

Zjednodušená četba pro oživení a doplnění výuky angličtiny

Ventures Books je výhradní zástupce nakladatelství Pearson pro ČR a zároveň distributor dalších světových ELT nakladatelů. Poskytujeme kompletní nabídku materiálů pro výuku angličtiny, učebnice, slovníky, zjednodušenou četbu, digitální nástroje, testování znalostí.

www.venturesbooks.cz

Nakupujte na e-shopu shop.venturesbooks.cz

8 596434 008153